

Helhedsorienterede indsatser i kommunerne

En kortlægning af kommunernes brug af helhedsorienterede indsatser til familier, unge og voksne, 2024

Helhedsorienterede indsatser i kommunerne – En kortlægning af kommunernes brug af helhedsorienterede indsatser til familier, unge og voksne, 2024

© VIVE og forfatterne, 2025

e-ISBN: 978-87-7582-420-5

Projekt: 303016

Finansiering: VIVE

VIVE

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11

1052 København K

www.vive.dk

VIVEs publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

VIVE støtter FN's verdensmål og angiver her, hvilket eller hvilke verdensmål der knytter sig til publikationen.

Forord

Når kommunerne hjælper og støtter borgere med komplekse udfordringer, kræver det ofte koordinering af og samarbejde om indsatser på tværs af den typiske opgavefordeling i den enkelte kommune. Der mangler imidlertid overblik over og viden om kommunernes brug af 'helhedsorienterede indsatser', dvs. indsatser, som går på tværs af fx social- og beskæftigelsesområdet.

VIVE afdækker i denne undersøgelse den aktuelle udbredelse og anvendelse af helhedsorienterede indsatser i kommunerne til familier med komplekse udfordringer, udsatte unge og voksne borgere med komplekse udfordringer. I en anden analyse ser vi mere detaljeret på kommunernes styring og organisering af helhedsorienterede indsatser til voksne.

Undersøgelsen er gennemført af projektchef Camilla T. Dalsgaard og chefanalytiker Kasper Lemvigh. VIVE vil gerne rette en stor tak til de kommuner, der har bidraget til undersøgelsen, såvel i de indledende faser som ved at svare på spørgeskemaet.

Analysen er finansieret af VIVEs midler til forskning og analyser inden for Indenrigs- og Sundhedsministeriets særlige strategiske temaer.

Kræn Blume

Forsknings- og analysechef

VIVE Sociale Forhold og Arbejdsmarked

Indholdsfortegnelse

Hovedresultater	6
Afrapportering	11
1 Indledning	12
1.1 Baggrund	12
1.2 Formål og undersøgelsesspørgsmål	12
1.3 Undersøgelsens genstandsfelt	13
1.4 Datagrundlag	16
1.5 Læsevejledning	17
2 Potentialer og barrierer	18
2.1 Potentialer	19
2.2 Barrierer	23
3 Udbredelse og målgrupper	30
3.1 Udbredelse af helhedsorienterede indsatser	31
3.2 Målgrupper for helhedsorienterede indsatser	32
4 Familier med komplekse udfordringer	37
4.1 Indhold af indsatser til familier	38
4.2 Udbredelse af indsatser til familier	40
4.3 Forankring af indsatser til familier	41
5 Udsatte unge	47
5.1 Indhold af indsatser til udsatte unge	48
5.2 Udbredelse af indsatser til udsatte unge	50
5.3 Forankring af indsatser til udsatte unge	52
6 Voksne borgere med komplekse udfordringer	58
6.1 Indhold af indsatser til voksne	59
6.2 Udbredelse af indsatser til voksne	60
6.3 Forankring af indsatser til voksne	61

7	På tværs af målgrupper	67
7.1	Udbredelse af helhedsorienterede indsatser	67
7.2	Forankring af helhedsorienterede indsatser	68
Litteratur		72
Dokumentation		74
Bilag 1 Datagrundlag og metode		75
	Analysedesign og dataindsamling	75
	Svarprocenter og repræsentativitet	76
Bilag 2 Spørgeskema		79

Hovedresultater

Når kommunerne hjælper og støtter borgere og familier med sammensatte og komplekse udfordringer, kræver det ofte koordinering af og samarbejde om indsatser på tværs af den typiske opgavefordeling i den enkelte kommune. Der mangler dog viden om kommunernes brug af 'helhedsorienterede indsatser', dvs. indsatser, som går på tværs af fag- og lovområder, fx social- og beskæftigelsesområdet. Faktaboksen nedenfor giver en nærmere definition og illustration af begrebet.

VIVE afdækker med denne analyse udbredelsen af helhedsorienterede indsatser i kommunerne, herunder målgrupper for indsatserne samt deres indhold og organisatoriske forankring. Der er fokus på indsatser til tre overordnede målgrupper:

- Familier med komplekse udfordringer
- Udsatte unge
- Voksne borgere med komplekse udfordringer.

Analysen belyser også kommunernes generelle vurdering af potentialer ved og barrierer for at implementere eller yderligere udbrede helhedsorienterede indsatser.

Helhedsorienterede indsatser

En helhedsorienteret indsats er i denne undersøgelse en indsats på myndighedsniveau, som er formelt besluttet og involverer myndighedsmedarbejdere på tværs af fag- og lovområder inden for den enkelte kommune, fx social-, beskæftigelses- og familieområdet.

I nogle kommuner omfatter den helhedsorienterede indsats både myndighedsopgaver og levering af konkrete indsatser, fx mentorstøtte. Det er dog i definitionen afgørende, at indsatsen indebærer myndigheds-samarbejde på tværs af fag- og lovområder i kommunen.

6 ud af 7 kommuner har helhedsorienterede indsatser – flest til unge

86 % af svarkommunerne har helhedsorienterede indsatser til en eller flere af de tre målgrupper, mens 14 % ikke har det. Udbredelsen af helhedsorienterede indsatser er stort set ens i større og mindre kommuner.

Knap 8 ud af 10 svarkommuner har helhedsorienterede indsatser til udsatte unge. Knap 7 ud af 10 kommuner har helhedsorienterede indsatser til familier med komplekse udfordringer, og mellem 5 og 6 ud af 10 kommuner har helhedsorienterede indsatser til voksne borgere med komplekse udfordringer.

Fakta om undersøgelsen

Undersøgelsen er gennemført som en landsdækkende, webbaseret spørgeskemaundersøgelse. Spørgeskemaet er udfyldt i perioden fra september til november 2024. I alt har 70 ud af 98 kommuner besvaret spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 71 %.

Svarkommunernes sammensætning er repræsentativ for de 98 kommuner på størrelse (indbyggertal) og geografisk beliggenhed (region).

Der indgår i alt 142 unikke helhedsorienterede indsatser i undersøgelsens datagrundlag, når man ser på tværs af målgrupper.

Flest kommuner har helhedsorienterede indsatser til to eller tre målgrupper

Knap halvdelen af de kommuner, der har helhedsorienterede indsatser, har indsatser til både familier, unge og voksne. 4 ud af 10 har helhedsorienterede indsatser til to af målgrupperne, mens godt 1 ud af 10 kun har helhedsorienterede indsatser til én af de tre målgrupper.

Den samme helhedsorienterede indsats kan omfatte flere målgrupper. Omtrent

13 % af alle de helhedsorienterede indsatser i undersøgelsen omfatter flere målgrupper, heraf 8 % med to målgrupper og 5 % med tre målgrupper. Omtrent 87 % af indsatserne omfatter kun én af de tre overordnede målgrupper i analysen.

Typiske formål er sammenhæng, trivsel og borgere tættere på job og uddannelse

For en stor del af de helhedsorienterede indsatser til *familier* har svarkommunerne beskrevet et formål om at få de voksne i familien tættere på arbejdsmarkedet eller

uddannelse. Andre fællestræk er et fokus på at støtte familiemedlemmerne til at mestre deres eget liv og på familiens trivsel, herunder trivslen blandt børnene.

Flertallet af de helhedsorienterede indsatser til *unge* er etableret ved implementering af lov om kommunal ungeindsats for unge under 25 år (KUI-loven). Loven omfatter unge under 25 år, mens flere af kommunernes helhedsorienterede indsatser inkluderer unge op til 30 år. Flere af indsatserne er målrettet en delmængde af den samlede ungegruppe, som har behov for særlig hjælp og støtte til fx at komme i uddannelse eller beskæftigelse. Man kan tale om en udvidet KUI-indsats. Flere andre beskrivelser omhandler indsatser til unge i overgangen fra barn til voksen eller forebyggende indsatser til unge.

De fleste af de helhedsorienterede indsatser til *voksne* omfatter ledige voksne med problemer ud over ledighed såsom misbrug, psykiske lidelser og hjemløshed. Formålet med indsatserne er typisk at støtte borgeren i at komme tættere på arbejdsmarkedet eller uddannelse samt skabe mere sammenhængende og overskuelige forløb for borgeren.

Voksenindsatser er oftere besluttet administrativt, familieindsatser oftere politisk

Beslutningen om at iværksætte helhedsorienterede indsatser kan være forankret rent administrativt, rent politisk eller begge dele. En større andel af de helhedsorienterede indsatser til voksne (47 %) og unge (42 %) er udelukkende besluttet af direktionen sammenlignet med indsatser til familier (32 %). Andelen af indsatser, der udelukkende er besluttet på politisk niveau, er lidt større for familier (42 %) og unge (39 %) end for voksne (33 %). For alle tre målgrupper er færrest helhedsorienterede indsatser besluttet på både politisk og administrativt niveau (19-26 %).

Indsatser går på tværs af beskæftigelsesområdet og de specialiserede områder

88 % af de helhedsorienterede indsatser til *familier* omfatter det specialiserede børn og unge-område, mens 82 % omfatter beskæftigelsesområdet. 57-61 % af de helhedsorienterede indsatser til familier omfatter henholdsvis skoleområdet, dagtilbudsområdet og det specialiserede voksenområde.

91 % af de helhedsorienterede indsatser til *udsatte unge* omfatter beskæftigelsesområdet, mens 86 % omfatter det specialiserede børn og unge-område. 70 % af

indsatserne omfatter det specialiserede voksenområde, og 55 % af indsatserne omfatter skoleområdet.

98 % af de helhedsorienterede indsatser til *voksne* omfatter det specialiserede voksenområde, mens 83 % omfatter beskæftigelsesområdet. 48 % af indsatserne omfatter sundhedsområdet, og 40 % omfatter det specialiserede børn og unge-område.

Helhedsorienterede indsatser til familier dækker flere fag- og direktørområder

Helhedsorienterede indsatser til familier går typisk på tværs af flere fagområder end indsatser til unge og – især – voksne. 44 % af de helhedsorienterede indsatser til familier går på tværs af mere end fire fagområder, mens det samme kun gælder for 25 % af indsatserne til unge og 14 % af indsatserne til voksne.

Helhedsorienterede indsatser til familier går også typisk på tværs af flere direktører i kommunernes administrative organisering. 74 % af de helhedsorienterede indsatser til familier går på tværs af to eller flere direktører, mens det samme kun gælder for 65 % af indsatserne til unge og 51 % af indsatserne til voksne.

Potentialer og barrierer

Kommunerne har vurderet en række mulige potentialer og barrierer ved at udbrede helhedsorienterede indsatser i deres egen kommune. Vi har i de følgende afsnit angivet, hvor mange kommuner der har svaret 'i høj grad' eller 'i meget høj grad', med fokus på de største potentialer og barrierer ifølge kommunerne.

Potentialer: Hvorfor helhedsorienterede indsatser i kommunerne?

Generelt vurderer svarkommunerne, at helhedsorienterede indsatser i højere grad indebærer et potentiale for gevinster for den enkelte borger eller familie end for kommunens økonomi. 7 ud af 10 kommuner ser potentialer for øget oplevelse af mening og sammenhæng for den enkelte borger eller familie og for bedre virkning af indsatsen til den enkelte borger eller familie. Færre kommuner ser potentialer for at forebygge eller reducere borgernes eller familiers behov for andre indsatser (4 ud af 10) og for reducerede udgifter til borgere eller familier (3 ud af 10).

I relation til kommunens interne arbejdsprocesser mener 7 ud af 10 kommuner, at helhedsorienterede indsatser indebærer et potentiale for bedre samarbejde og koordinering på tværs af områder i kommunen. Godt 5 ud af 10 ser et potentiale for at

udvikle eller afprøve nye måder at tilrettelægge myndighedssamarbejdet på. Knap 4 ud af 10 kommuner peger på bedre udnyttelse af kommunens administrative ressourcer som et potentiale ved at implementere eller udbrede helhedsorienterede indsatser i deres kommune.

Barrierer: Hvorfor kan helhedsorienterede indsatser være svære?

Knap hver anden kommune vurderer, at forskellige og nogle gange modstridende krav i forskellige sektorlovgivninger er en barriere for at implementere helhedsorienterede indsatser. Godt hver tredje mener det samme om usikkerhed om lovhjemmel til at dele data på tværs af områder i kommunen.

Ser man på økonomiske forhold, mener hver tredje kommune, at det er barrierer, at kommunen ikke har de fornødne ressourcer, samt at de økonomiske incitamenter er utilstrækkelige, fordi de økonomiske gevinster ikke tilfalder det område i kommunen, der afholder udgiften til en helhedsorienteret indsats.

Ser man på organisatoriske forhold, mener 4 ud af 10 kommuner, at utilstrækkelig integration af IT-systemer på tværs af områder er en barriere for at implementere helhedsorienterede indsatser. Hver tredje kommune mener, at utilstrækkelig fællesfaglig forståelse af borgerens eller familiens situation som følge af forskellige faglige perspektiver er en barriere.

Kulturelle og ledelsesmæssige forhold bliver af de færreste kommuner set som barrierer for at indføre eller udbrede helhedsorienterede indsatser.

Perspektiver

Undersøgelsen har givet et nyt overblik over udbredelsen af helhedsorienterede indsatser i kommunerne. Denne viden kan danne grundlag for at diskutere og eventuelt justere arbejdet med helhedsorienterede indsatser i kommunerne såvel som nationalt. Desuden kan analysens datagrundlag bruges til at udpege kommuner til mere detaljerede afdækninger og dyberegående undersøgelser af praksis eller mulige udviklingspartnerskaber i forhold til faglig og økonomisk styring af helhedsorienterede indsatser.

I en anden analyse har VIVE mere detaljeret afdækket kommunernes styring og organisering af helhedsorienterede indsatser til voksne borgere med komplekse udfordringer (Dalsgaard & Lemvig, under udgivelse).

> **Afrapportering**

1 Indledning

1.1 Baggrund

Helhedsorienterede indsatser er en del af den offentlige opgaveløsning til borgere og familier med sammensatte og komplekse udfordringer. Sådanne udfordringer kræver ofte indsatser fra flere forskellige fag- og lovområder, og går derfor på tværs af den typiske opgavefordeling internt i de enkelte kommuner. Der mangler imidlertid overblik over og viden om, hvor udbredte helhedsorienterede indsatser er i kommunerne, hvilke borgere de omfatter, hvad indholdet af indsatserne er, og hvordan de er forankret organisatorisk.

Derfor har VIVE lavet denne kortlægning af kommunernes brug af helhedsorienterede indsatser. Kortlægningen giver viden om den aktuelle udbredelse og anvendelse af helhedsorienterede indsatser i kommunerne til tre udvalgte målgrupper.

Denne viden giver et opdateret overblik, som man ikke hidtil har haft. Endvidere kan den danne grundlag for at diskutere og eventuelt justere arbejdet med helhedsorienterede indsatser i kommunerne såvel som nationalt. Desuden kan analysens datagrundlag bruges til at udpege kommuner til mere detaljerede afdækninger og dyberegående undersøgelser af praksis eller mulige udviklingspartnerskaber i forhold til faglig og økonomisk styring af helhedsorienterede indsatser. I en efterfølgende analyse har vi eksempelvis set mere detaljeret på kommunernes styring og organisering af helhedsorienterede indsatser til voksne (Dalsgaard & Lemvig, under udgivelse).

1.2 Formål og undersøgelsesspørgsmål

Analysen har til formål at afdække udbredelsen af helhedsorienterede indsatser i kommunerne, herunder målgrupper for indsatserne samt deres indhold og organisatoriske forankring. Der er fokus på helhedsorienterede indsatser til tre overordnede målgrupper:

- Familier med komplekse udfordringer
- Udsatte unge
- Voksne borgere med komplekse udfordringer.

Desuden afdækkes kommunernes generelle vurdering af potentialer ved og barrierer for at udbrede helhedsorienterede indsatser i egen kommune.

Konkret sigter analysen på at besvare en række undersøgelsesspørgsmål, der er op-listet i Boks 1.1.

Boks 1.1 Undersøgelsesspørgsmål

- Hvilke potentialer og barrierer vurderer kommunerne, at der kan være ved at udbrede helhedsorienterede indsatser i kommunerne?
- Hvor stor er udbredelsen af helhedsorienterede indsatser i kommunerne generelt og til de tre udvalgte målgrupper?
- Hvad består de helhedsorienterede indsatser i, og hvad har kommunerne ønsket at opnå med dem?
- Hvordan er de helhedsorienterede indsatser forankret organisatorisk i kommunerne, herunder beslutningsniveau, fagområder og antal direktører?
- Er brugen af helhedsorienterede indsatser og synet på potentialer og barrierer herved forskelligt i mindre og større kommuner?

1.3 Undersøgelsens genstandsfelt

I dette afsnit beskrives nærmere, hvad vi i analysen forstår ved 'helhedsorienterede indsatser', og hvordan de tre overordnede målgrupper er afgrænset.

1.3.1 Helhedsorienterede indsatser

Med en helhedsorienteret indsats menes i denne undersøgelse en indsats *på myndighedsniveau*, som er *formelt besluttet* og involverer myndighedsmedarbejdere *på tværs af fag- og lovområder* i kommunen, fx social- og beskæftigelsesområdet.

I nogle kommuner omfatter den helhedsorienterede indsats både myndighedsopgaver og levering af visse konkrete indsatser, fx mentorstøtte eller familiebehandling. For at skærpe afgrænsningen, er det i vores definition afgørende, at den

helhedsorienterede indsats indebærer myndighedssamarbejde på tværs af fag- og lovområder. Dette betyder, at der samarbejdes på tværs af myndighedsområder i kommunen med henblik på at vurdere borgerens eller familiens behov og koordinere det samlede forløb. Det betyder dog ikke nødvendigvis, at en eventuel visitation er foretaget i fællesskab.

Analysen afdækker helhedsorienterede indsatser *inden for den enkelte kommune*, selvom borgere eller familier med komplekse udfordringer også kan have behov for hjælp og støtte fra andre aktører end kommunen, fx behandling¹ på sygehus eller indsatser fra kriminalforsorgen.

Selvom definitionen af helhedsorienterede indsatser er blevet udviklet på baggrund af eksisterende viden og kvalificeret af otte pilotkommuner², kan der være stor forskel på, hvordan indsatserne er tilrettelagt fra kommune til kommune. Derudover kan der være forskel på svarpersonernes opfattelse af, hvad der betragtes som en helhedsorienteret indsats, herunder hvornår en sådan karakteriseres som 'formelt besluttet'. Forskellig praksis og forskellige opfattelser kan have påvirket besvarelsenerne og dermed have betydning for sammenligneligheden mellem kommunerne.

1.3.2 Tre målgrupper

Undersøgelsen har fokus på tre overordnede målgrupper for kommunernes helhedsorienterede indsatser. Målgrupperne er beskrevet i Boks 1.2.

Boks 1.2 Målgrupper for helhedsorienterede indsatser

1. **Familier med komplekse udfordringer:** Familier med børn, hvor en eller begge forældre er på langvarig offentlig forsørgelse, og hvor familien har en eller flere sager under forskellige fag- og lovområder
2. **Udsatte unge:** Unge, som i længere tid har været uden for uddannelse og uden arbejde, og som også har andre problematikker såsom depression, angst eller misbrug. (En 'helhedsorienteret indsats' til denne målgruppe ligger ud over, hvad kommunen er lovmæssigt forpligtet til jf. KUI-loven³)
3. **Voksne borgere med komplekse udfordringer:** Voksne på langvarig offentlig forsørgelse med mere end én sag under forskellige fag- og lovområder.

¹ Somatisk og/eller psykiatrisk behandling.

² Se afsnit 1.4 og Bilag 1,

³ Lov om kommunal indsats for unge under 25 år.

De tre målgrupper er identificeret empirisk som de mest udbredte i en undersøgelse fra 2020 af helhedsorienterede indsatser i 40 kommuner (Oxford Research & LEAD+, 2020). Evalueringen af frikommuneforsøget *Én Plan* i 2016-2020 (Holm-Petersen et al., 2021) viste samme billede. Det samme gjaldt pilottesten af spørgeskemaet i otte kommuner. Der kan dog være helhedsorienterede indsatser til andre målgrupper, som ikke afdækkes i denne undersøgelse.⁴

De tre målgrupper er brede og overordnede, og derfor kan man også forvente, at der er forskellige under-målgrupper inden for hver af disse. De beskrevne, overordnede målgrupper stemmer således ikke nødvendigvis fuldstændig overens med målgrupperne i den enkelte kommune. Vi har i spørgeskemaet bedt kommunerne om at vælge den af de tre overordnede målgrupper, der er tættest på.⁵

1.3.3 Én eller flere målgrupper og indsatser

I praksis kan en kommune have flere forskellige helhedsorienterede indsatser på myndighedsniveau, enten til forskellige målgrupper eller til samme overordnede målgruppe. Har man flere helhedsorienterede indsatser til samme målgruppe, vil der formentlig ofte være tale om flere, mindre bredt definerede målgrupper for den enkelte indsats. For eksempel kan man til ungemålgruppen have én helhedsorienteret indsats til unge med primært sociale udfordringer og en anden helhedsorienteret indsats til unge med handicap.

Ligeledes kan én og samme helhedsorienterede indsats omfatte flere forskellige målgrupper samtidig. I dette tilfælde vil der i praksis formentlig ofte være tale om en bredere defineret målgruppe for indsatsen. For eksempel har flere kommuner arbejdet med såkaldte 'sammenhængende borgerforløb', som netop er karakteriseret ved at være rettet til en relativt bred målgruppe.

Tabel 1.1 illustrerer de forskellige kombinationsmuligheder, hvor man har én eller flere helhedsorienterede indsatser til én eller flere målgrupper. I analyserne i kapitel 3 til 7 ser vi nærmere på, hvordan indsatserne i undersøgelsen er fordelt på de forskellige kombinationer.

⁴ Det har dog været muligt for kommunerne i spørgeskemaet (spørgsmål 2.1) at angive andre målgrupper, som de har helhedsorienterede indsatser til. Ingen af svarkommunerne har angivet helt andre målgrupper end de tre.

⁵ Jf. spørgsmål 3.1 i spørgeskemaet i Bilag 2.

Tabel 1.1 **Én eller flere helhedsorienterede indsatser til én eller flere målgrupper**
– muligheder i kommunerne

		MÅLGRUPPER	
		ÉN	FLERE
HELHEDSORIENTEREDE INDSATSER	ÉN	Én indsats til én målgruppe	Samme indsats til flere målgrupper
	FLERE	Flere indsatser til samme målgruppe	Flere indsatser til flere målgrupper

Det skal bemærkes, at kommunerne i spørgeskemaet ikke er blevet bedt om at angive deres præcise antal indsatser, men om at svare for højst tre helhedsorienterede indsatser for hver målgruppe. Det giver et element af tilfældighed, men vi har bedt kommunerne om at svare for de tre indsatser de vurderer, er de væsentligste. Omrent 11-13 % af de relevante svarkommuner har svaret for tre indsatser til de forskellige målgrupper.⁶

1.4 Datagrundlag

I dette afsnit beskrives kort analysens datagrundlag. Analysens design og metode er uddybet i Bilag 1.

Kortlægningen bygger på data fra et webbaseret spørgeskema, der blev sendt til kommunaldirektørerne i alle 98 kommuner i september 2024. Spørgeskemaet bestod af en generel del om potentialer, barrierer og kommunernes brug af helhedsorienterede indsatser samt en eller flere specifikke dele, afhængig af til hvilken eller hvilke målgrupper den enkelte kommune har helhedsorienterede indsatser.

Spørgeskemaet er udviklet på baggrund af en omfattende gennemgang af eksisterende litteratur samt indgående viden om kommunernes praksis fra tidligere undersøgelser. Skemaet er endvidere i udviklingsfasen pilottestet i to runder, hvor vi har talt med kommunal- og fagdirektører i otte kommuner med forskellig størrelse og geografisk beliggenhed.

70 ud af 98 kommuner har helt eller delvist besvaret den generelle del af spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 71 %. Svarkommunernes sammensætning er repræsentativ for de 98 kommuner på størrelse (indbyggertal) og geografisk beliggenhed (region). Ikke alle kommuner har besvaret alle spørgsmål, og det præcise

⁶ Den maksimale andel kommuner, der har besvaret de spørgsmål, der er afrapporteret i afsnit 4.3, 5.3 og 6.3 for tre indsatser.

antal svarkommuner kan derfor variere. Det fremgår af de enkelte figurer og tabeller i rapporten, hvor mange kommuner der har svaret.

Det er forskelligt, hvem der har besvaret spørgeskemaet i de enkelte kommuner. Af de personer, der har oplyst deres stilling i spørgeskemaet, er cirka 40 % kommunaldirektører, cirka 30 % øvrige direktører, cirka 15 % fag- eller myndighedschefer, og cirka 15 % konsulenter. 70 % er således direktører. I mindre kommuner er andelen 76 %, og i større kommuner er andelen 65 %. Svarpersonernes stilling er med til at forme deres perspektiv på og kendskab til helhedsorienterede indsatser i kommunen. Der er således en usikkerhed knyttet til eventuelt manglende kendskab til visse helhedsorienterede indsatser hos svarpersonerne, hvilket bl.a. betyder, at der kan foregå helhedsorienterede indsatser ud over, hvad analysen har afdækket. I nogle kommuner er spørgeskemaet formentlig besvaret kollektivt, ved at flere personer med viden om helhedsorienterede indsatser på forskellige områder i kommunen har besvaret spørgsmålene.⁷ I disse tilfælde er svarpersonen "blot" den, der har indtastet svarene i det elektroniske skema. Vi har ikke data for, i hvor mange og hvilke kommuner dette er tilfældet.

1.5 Læsevejledning

Ud over denne indledning indeholder rapporten seks analysekapitler med undersøgelsens resultater.

Kapitel 2 og 3 anlægger et generelt perspektiv. Kapitel 2 omhandler kommunernes vurdering af mulige potentialer ved og barrierer for at implementere eller yderligere udbrede helhedsorienterede indsatser i egen kommune. Kapitel 3 afdækker udbredelsen af helhedsorienterede indsatser til de tre udvalgte målgrupper.

Kapitel 4 til 7 ser nærmere på kommunernes brug af helhedsorienterede indsatser til de tre udvalgte målgrupper. Kapitel 4 beskriver indhold og forankring af helhedsorienterede indsatser til familier med komplekse udfordringer, mens kapitel 5 beskriver det tilsvarende for målgruppen af udsatte unge, og kapitel 6 for målgruppen af voksne borgere med komplekse udfordringer. Kapitel 7 ser på tværs af helhedsorienterede indsatser til de tre målgrupper for at identificere ligheder og forskelle.

I Bilag 1 uddybes undersøgelsens datagrundlag og metode. I Bilag 2 findes spørgeskemaet.

⁷ Det er VIVEs erfaring, at nogle kommuner griber det sådan an, når de skal besvare et spørgeskema, der går på tværs af forskellige forvaltninger eller vidensområder.

2 Potentialer og barrierer

Dette kapitel belyser, hvordan svarpersonerne i kommunerne har vurderet forskellige mulige potentialer ved og barrierer for at indføre eller yderligere udbrede helhedsorienterede indsatser i deres egen kommune. Potentialerne behandles i afsnit 2.1, og barriererne behandles i afsnit 2.2. Kommunerne har besvaret spørgsmålene, også hvis de ikke aktuelt har helhedsorienterede indsatser.

Når man læser resultaterne, skal man være opmærksom på, at det er forskelligt, hvem der har besvaret spørgeskemaet i de enkelte kommuner, jf. afsnit 1.4. Svarpersonerne kan have forskelligt perspektiv på og kendskab til helhedsorienterede indsatser, hvilket kan have påvirket deres vurderinger af potentialer og barrierer. Det undersøges nærmere i kapitlet.

Boks 2.1 opsummerer kapitlets hovedkonklusioner.

Boks 2.1 Hovedkonklusioner – potentialer og barrierer

Potentialer

Økonomiske og faglige gevinster. Generelt vurderer kommunerne, at helhedsorienterede indsatser i højere grad indebærer et potentiale for gevinster for den enkelte borger eller familie end for kommunens økonomi. Omtrent 7 ud af 10 kommuner mener, at helhedsorienterede indsatser i høj eller meget høj grad indebærer et potentiale for øget oplevelse af mening og sammenhæng for den enkelte borger eller familie og et potentiale for bedre virkning af indsatsen til den enkelte borger eller familie. 4 ud af 10 kommuner mener, at helhedsorienterede indsatser i høj eller meget høj grad indebærer et potentiale for at forebygge eller reducere borgernes eller familiernes behov for andre indsatser. 3 ud af 10 kommuner mener, at der i høj eller meget høj grad er et potentiale for reducerede udgifter til borgere eller familier.

Kommunens interne arbejdsprocesser. Knap 7 ud af 10 kommuner mener, at helhedsorienterede indsatser i høj eller meget høj grad indebærer et potentiale for bedre samarbejde og koordinering på tværs af områder i kommunen. Lidt over halvdelen mener, at helhedsorienterede indsatser rummer et potentiale for at udvikle eller afprøve nye måder at tilrettelægge myndighedssamarbejdet på. Knap 4 ud af 10 kommuner peger på bedre udnyttelse af kommunens administrative ressourcer som et potentiale ved at implementere eller udbrede helhedsorienterede indsatser i deres kommune.

Barrierer

Lovgivningsmæssige forhold. Knap hver anden kommune mener, at forskellige og nogle gange modstridende krav i forskellige sektorlovgivninger i høj eller meget høj grad er en barriere for at implementere helhedsorienterede indsatser. Godt hver tredje mener det samme om usikkerhed om lovhjemmel til at dele data på tværs af områder i kommunen. Hver femte kommune mener, at forsinkelse af lov om helhedsorienteret indsats (HOI-loven) i høj eller meget høj grad er en barriere. Det ser ud til især at gælde i større kommuner.

Økonomiske og faglige forhold. Cirka hver tredje kommune mener, at det i høj eller meget høj grad er barrierer, at kommunen ikke har de fornødne ressourcer, samt at de økonomiske incitamenter er utilstrækkelige, fordi de økonomiske gevinster ikke tilfalder det område, der afholder udgiften til en helhedsorienteret indsats. Hver femte kommune vurderer, at det i høj eller meget høj grad er en barriere, at der er usikkerhed om de forventede økonomiske gevinster for kommunen set i forhold til de forventede omkostninger ved indsatsen. Mindre end 1 ud af 10 kommuner mener, at det i høj eller meget høj grad er barrierer, at der er begrænset investeringsfokus i kommunen, at der er usikkerhed om forventede resultater for borgerne, og at potentialet er begrænset af utilstrækkelig volumen i målgrupper. Sidstnævnte ser ud til især at gælde i mindre kommuner.

Organisatoriske forhold. 4 ud af 10 kommuner mener, at utilstrækkelig integration af IT-systemer på tværs af områder i høj eller meget høj grad er en barriere for at implementere helhedsorienterede indsatser. Det ser ud til især at gælde i større kommuner. Hver tredje kommune mener, at utilstrækkelig fællesfaglig forståelse af borgerens eller familiens situation som følge af forskellige faglige perspektiver på behov og indsats er en barriere. Omtrænt hver femte kommune ser det som barrierer, at medarbejderne ikke har tilstrækkelige kompetencer til tværgående samarbejde, og at involverede ledere og medarbejdere er placeret på forskellige fysiske lokationer.

Kulturelle og ledelsesmæssige forhold bliver af de færreste kommuner set som barrierer for at indføre eller udbrede helhedsorienterede indsatser. De mindste barrierer er således utilstrækkelig politisk efterspørgsel og utilstrækkelig opbakning i direktionen samt blandt fagchefer, medarbejdere og de pågældende borgere.

2.1 Potentialer

I dette afsnit gennemgås først nogle hovedpointer fra den eksisterende litteratur om potentialer ved helhedsorienterede indsatser. Dernæst beskrives svarkommunernes vurderinger af de mulige potentialer i spørgeskemaet. Spørgeskemaets svar-kategorier er formuleret med afsæt i viden fra eksisterende litteratur og pilotkommunernes erfaringer fra praksis.

2.1.1 Eksisterende litteratur

Forskellige tidligere undersøgelser peger på nogle potentialer ved at implementere helhedsorienterede indsatser, hvor den enkelte borger eller familie får én (eller færre) indgange til kommunen og sagsbehandlingen går på tværs af relevante myndighedsområder, fx beskæftigelses- og socialområdet (Holm-Petersen et al., 2021; KL, 2021; Social- og Boligstyrelsen, 2024; KL et al., 2023; Hjelmar et al., 2024). Der er to hovedkategorier af potentialer: Gevinster for den enkelte borger eller familie og gevinster for kommunen.

I relation til den enkelte borger kan et tværfagligt samarbejde om en helhedsorienteret indsats føre til, at borgerne opnår eller kommer tættere på beskæftigelse og uddannelse. Desuden ses der i flere studier en gavnlig virkning på børnenes trivsel af en helhedsorienteret indsats i relation til familiens samlede situation (Hjelmar et al., 2024: 51). Dermed kan helhedsorienterede indsatser også have et forebyggende sigte (Social- og Boligstyrelsen, 2024: 15). Endvidere kan én indgang (eller færre indgange) til kommunen medføre, at samarbejdet bliver mere overskueligt og mindre fragmenteret for borgerne, som dermed oplever en større mening med og sammenhæng i indsatsen (Holm-Petersen et al., 2021: 18; KL et al., 2023: 11).

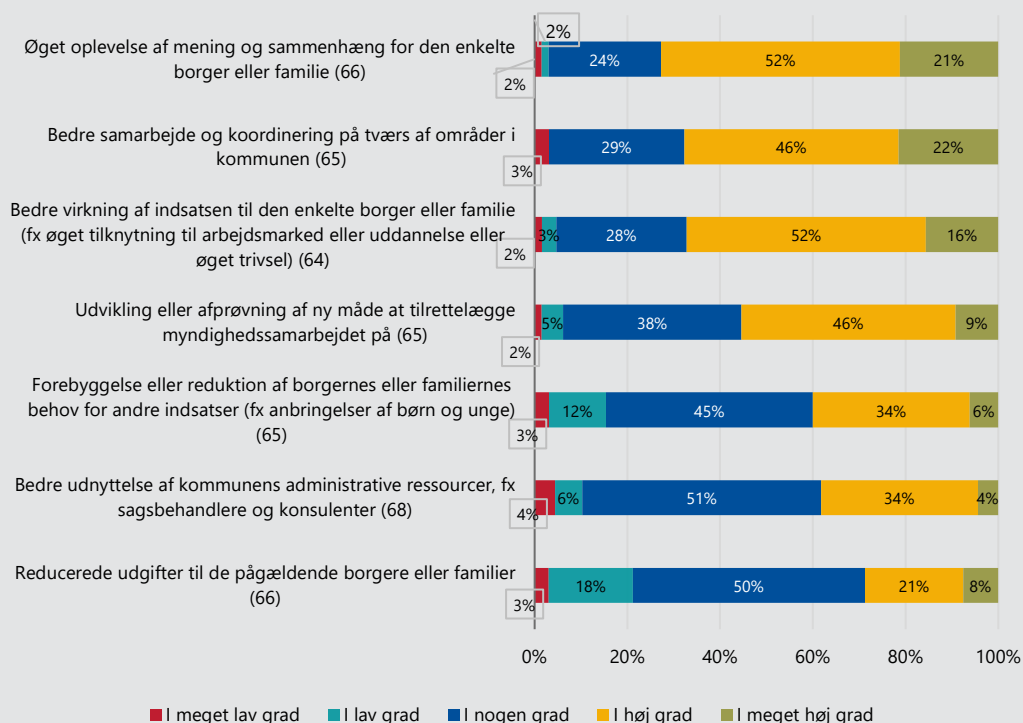
I relation til kommunen er der både potentielle gevinster for kommunens økonomi og for arbejdsprocesserne. Bedre resultater, fx øget beskæftigelse, kan have en direkte positiv virkning på økonomien i form af reducerede udgifter til kommunale indsatser og ydelser til borgerne (KL, 2021: 5; Holm-Petersen et al., 2021: 15). Desuden kan én indgang (eller færre indgange) til kommunen for borgeren føre til en samlet set mere effektiv sagsbehandling med mindre administrativt dobbeltarbejde (Holm-Petersen et al., 2021: 15). Endvidere kan helhedsorienterede indsatser indebære et potentiale for at udvikle og forbedre myndighedssamarbejdet og den fælles faglige forståelse på tværs af områder inden for den enkelte kommune (KL, 2021: 8; KL, 2022: 11), hvilket understøtter potentialet for at finde bedre og nye løsninger for borgere og familier.

2.1.2 Hvad siger kommunerne?

Figur 2.1 viser svarpersonernes vurdering af forskellige mulige potentialer ved at implementere eller yderligere udbrede helhedsorienterede indsatser i deres egen kommune.

Figur 2.1 Potentialer ved helhedsorienterede indsatser

I hvilken grad mener du, at der er potentiale i at implementere eller yderligere udbrede helhedsorienterede indsatser i din kommune i relation til nedenstående faktorer?

Anm.: Spørgsmål 1.1 i spørgeskemaet i Bilag 2. Tal i parenteser i figuren angiver antallet af kommuner, som har besvaret spørgsmålet for den enkelte svarkategori.

Svarpersonerne vurderer, at helhedsorienterede indsatser i højere grad indebærer et potentiale for gevinster for den enkelte borger eller familie end for kommunens økonomi. Henholdsvis 73 % og 67 %⁸ af svarpersonerne mener således, at helhedsorienterede indsatser i høj eller meget høj grad indebærer et potentiale for henholdsvis "øget oplevelse af mening og sammenhæng for den enkelte borger eller familie" og "bedre virkning af indsatsen til den enkelte borger eller familie". Samtidig mener kun knap hver tredje svarperson (29 %), at der i høj eller meget høj grad er et potentiale for reducerede udgifter til de pågældende borgere eller familier. 40 % vurderer, at helhedsorienterede indsatser i høj eller meget høj grad indebærer et potentiale for at forebygge eller reducere borgernes eller familiernes behov for andre indsatser.

⁸ Opgøres til 68 %, hvis man ser på Figur 2.1, men det skyldes afrundinger.

Ser man på potentialer i relation til kommunens interne arbejdsprocesser, viser der sig også et tydeligt mønster. 68 % af svarpersonerne mener, at helhedsorienterede indsatser i høj eller meget høj grad indebærer et potentiale for "bedre samarbejde og koordinering på tværs af områder i kommunen". Lidt over halvdelen (55 %) mener, at helhedsorienterede indsatser rummer et potentiale for at udvikle eller afprøve nye måder at tilrettelægge myndighedssamarbejdet på. Kun 38 % af svarpersonerne peger på "bedre udnyttelse af kommunens administrative ressourcer" som et potentiale ved at implementere eller yderligere udbrede helhedsorienterede indsatser i deres kommune.

Svarpersonerne har i spørgeskemaet haft mulighed for at knytte kommentarer til deres svar, hvilket enkelte kommuner har gjort. Blandt andet har svarpersoner fra to kommuner peget på potentialer ud over svarmulighederne i spørgeskemaet. Den ene peger på bedre forventningsafstemning og bedre kendskab til hinandens fagligheder på tværs af områder. Den anden nævner øget trivsel og mening for medarbejderne og øget arbejdsglæde.

Direktører og ikke-direktører

Som nævnt er 70 % af de svarpersoner, der har oplyst deres stilling, direktører⁹, mens 30 % ikke er det. Derfor har vi undersøgt, om der er forskel på direktørers og ikke-direktørers vurdering af potentialer. Generelt ser det ud til, at direktører vurderer en række potentialer til at være *mindre* end ikke-direktører. Det gælder især følgende potentialer:

- Bedre udnyttelse af administrative ressourcer.¹⁰
- Øget mening og sammenhæng for borgerne.¹¹
- Forebyggelse af behovet for andre indsatser.¹²

For de øvrige potentialer er der mindre eller ingen forskel mellem direktører og ikke-direktørers vurderinger. Der er for alle potentialer samme retning på forskellene, dvs. at der ikke er potentialer, som direktører generelt vurderer til at være større end ikke-direktører.

⁹ Herunder kommunaldirektører og andre direktører.

¹⁰ 33 % af direktørerne og 53 % af ikke-direktørerne har svaret 'i høj grad' eller 'i meget høj grad'. 13 % af direktørerne og 0 % af ikke-direktørerne har svaret 'i lav grad' eller 'i meget lav grad'.

¹¹ 68 % af direktørerne og 89 % af ikke-direktørerne har svaret 'i høj grad' eller 'i meget høj grad'.

¹² 37 % af direktørerne og 50 % af ikke-direktørerne har svaret 'i høj grad' eller 'i meget høj grad'. 19 % af direktørerne og 6 % af ikke-direktørerne har svaret 'i lav grad' eller 'i meget lav grad'.

Større og mindre kommuner

Der er visse forskelle i større og mindre kommuners¹³ vurdering af potentialerne ved helhedsorienterede indsatser. Som nævnt i afsnit 1.4 er der lidt flere direktører blandt svarpersonerne¹⁴ i de mindre kommuner (76 %) end i de større (65 %), hvilket kan have påvirket fordelingen, jf. ovenfor. For tre potentialer er der dog mindst 10 procentpoints forskel mellem større og mindre kommuner på, hvor mange der har svaret "i høj grad" eller "i meget høj grad", både når vi ser på samtlige svarpersoner, og når vi alene ser på direktører. De større kommuner ser i højere grad end de mindre kommuner et potentiale ved helhedsorienterede indsatser i relation til "bedre samarbejde og koordinering på tværs af områder i kommunen", "bedre udnyttelse af kommunens administrative ressourcer" og "øget oplevelse af mening og sammenhæng for den enkelte borger eller familie".

Kommuner med og uden helhedsorienterede indsatser

Der ser også ud til at være forskel på svarkommuner med og uden helhedsorienterede indsatser. En større del af de kommuner, der *ikke* har helhedsorienterede indsatser, vurderer, at der i høj grad eller meget høj grad er potentialer for at indføre sådanne. Forskellen gælder særligt potentialer for borgeren i form af øget mening og sammenhæng¹⁵ samt potentialer vedrørende interne processer i form af bedre samarbejde og koordinering på tværs¹⁶ samt udvikling af en ny måde at tilrettelægge myndighedssamarbejdet på¹⁷. Det skal dog bemærkes, at der kun er ni svarkommuner uden helhedsorienterede indsatser på undersøgelsestidspunktet. Dem ser vi nærmere på i afsnit 3.1.

2.2 Barrierer

I dette afsnit gennemgås først nogle hovedpointer fra den eksisterende litteratur om barrierer for at kunne implementere helhedsorienterede indsatser i kommunerne. Dernæst beskrives svarkommunernes vurderinger af de mulige barrierer i spørgeskemaet. Spørgeskemaets svarkategorier er formuleret med afsæt i viden fra eksisterende litteratur og pilotkommunernes erfaringer fra praksis.

¹³ Samtlige 98 kommuner er inddelt i to lige store grupper for at kunne se, om der er forskel mellem større og mindre kommuner i landet. Medianen er 44.200 indbyggere. Se også Bilag 1.

¹⁴ De svarpersoner, der har oplyst deres stilling i spørgeskemaet.

¹⁵ 70 % af kommuner med helhedsorienterede indsatser og 89 % af kommuner uden helhedsorienterede indsatser har svaret 'i høj grad' eller 'i meget høj grad'.

¹⁶ 66 % af kommuner med helhedsorienterede indsatser og 78 % af kommuner uden helhedsorienterede indsatser har svaret 'i høj grad' eller 'i meget høj grad'.

¹⁷ 52 % af kommuner med helhedsorienterede indsatser og 67 % af kommuner uden helhedsorienterede indsatser har svaret 'i høj grad' eller 'i meget høj grad'.

2.2.1 Eksisterende litteratur

Forskellige tidligere undersøgelser peger på en række barrierer for at implementere helhedsorienterede indsatser i kommunerne. Herunder kan der identificeres tre typer af barrierer:

- Lovgivningsmæssige barrierer
- Kulturelle og organisatoriske, herunder ledelsesmæssige, barrierer
- Økonomiske og resultatmæssige barrierer.

Lovgivningsmæssige barrierer

Flere studier viser, at lovgivning kan have betydning for samarbejdet og koordineringen på tværs af fag- og lovområder i kommunen (Kjærgaard et al., 2018; Holm-Petersen et al., 2021; Lemvigh et al., 2022; Social- og Boligstyrelsen, 2023, Social- og Boligstyrelsen, 2024; Hjelmar et al., 2024).

Én type lovgivningsmæssig barriere er uklarhed om lovhjemmel i relation til datadeling på tværs af områder inden for kommunen. Blandt andet påpeger Reformkommissionen, at tilstrækkelig hjemmel til den påkrævede datadeling er en forudsætning for kommunernes IT-understøttelse af helhedsorienterede indsatser. Kommissionen har derfor anbefalet, "... at staten skal sikre den nødvendige hjemmel i sektorlovgivninger til at udveksle data, der kan give en helhedsorienteret indsats..." (Reformkommissionen, 2023). Ifølge en analyse fra Digitaliseringsstyrelsen hænger IT-udfordringerne på området blandt andet sammen med, at "sagsdannelse og -behandling samt de lovpligtige indberetninger sker [...] ud fra en sektoropdelt lovgivning og infrastruktur og således i meget lille udstrækning ud fra tværgående kommunale hensyn". Derfor er det kun i begrænset omfang muligt at dele data på tværs af sektorområder i kommunen (Digitaliseringsstyrelsen, 2020).

En anden barriere med anknytning til lovgivning er, at forskellige sektorlovgivningers formålsparagraffer kan være med til at give sagsbehandlere forskellige tilgange til og perspektiver på borgernes behov og problemstillinger, og dermed forskellige syn på, hvilke indsatser der er de rette at igangsætte med borgeren. Det kan være med til at vanskeliggøre en sammenhængende indsats på tværs af områder, jf. næste afsnit.

Kulturelle og organisatoriske barrierer

Det er væsentligt for virkningen af helhedsorienterede indsatser, at de involverede medarbejdere udvikler en fællesfaglig forståelse af borgerens situation og behov ved siden af deres monofaglighed. En barriere kan være, at kommunale sagsbehandlere tager udgangspunkt i hver deres faglige forståelse og perspektiv, hvilket kan gøre det vanskeligt at tale sammen tværfagligt om en fælles løsning for

borgeren (Hjelmar et al., 2024: 49). I forlængelse heraf er det væsentligt for succesfulde helhedsorienterede indsatser, at medarbejderne har tværfaglige (samarbejds-) kompetencer (Hjelmar et al., 2024: 49; Oxford Research & LEAD+, 2020: 33; 43). Endvidere er der erfaringer med, at samarbejdet styrkes, når medarbejderne arbejder på samme fysiske lokation, og svækkes, når de ikke gør det (Oxford Research & LEAD+, 2020: 33; Social- og Boligstyrelsen, 2023: 29).

Desuden er (top-)ledelsens opbakning til og prioritering af det tværgående samarbejde en væsentlig forudsætning for, at samarbejdet kan lykkes. Hvis det tværgående samarbejde ikke er stærkt forankret i den øverste ledelse, reduceres den ledelsesmæssige opbakning blandt fagchefer og teamledere, hvilket hæmmer samarbejdet mellem medarbejderne (Social- og Boligstyrelsen, 2023: 4; Oxford Research & LEAD+, 2020: 43; Hjelmar et al., 2024: 49; Social- og Boligstyrelsen, 2024: 20). Dermed kan en manglende samarbejdskultur i organisationen, særligt i ledelsen, være en barriere for at implementere helhedsorienterede indsatser (Holm-Petersen et al., 2021: 8-9).

Økonomiske og resultatmæssige barrierer

Der mangler typisk økonomiske incitamenter for de budgetansvarlige ledere til at arbejde på tværs i kommunerne, hvor økonomien er opdelt i budgetansvarsområder, der ofte følger en sektor- eller fagområdeopdelt logik. Derfor er de økonomiske incitamentsstrukturer en barriere for helhedsorienterede indsatser, hvis de indebærer, at de økonomiske gevinster ved indsatsen helt eller delvist tilfalder et andet område end det, der bærer udgifterne (Kjærgaard et al., 2018: 28; Social- og Boligstyrelsen, 2023: 15; Villumsen, 2018: 66).

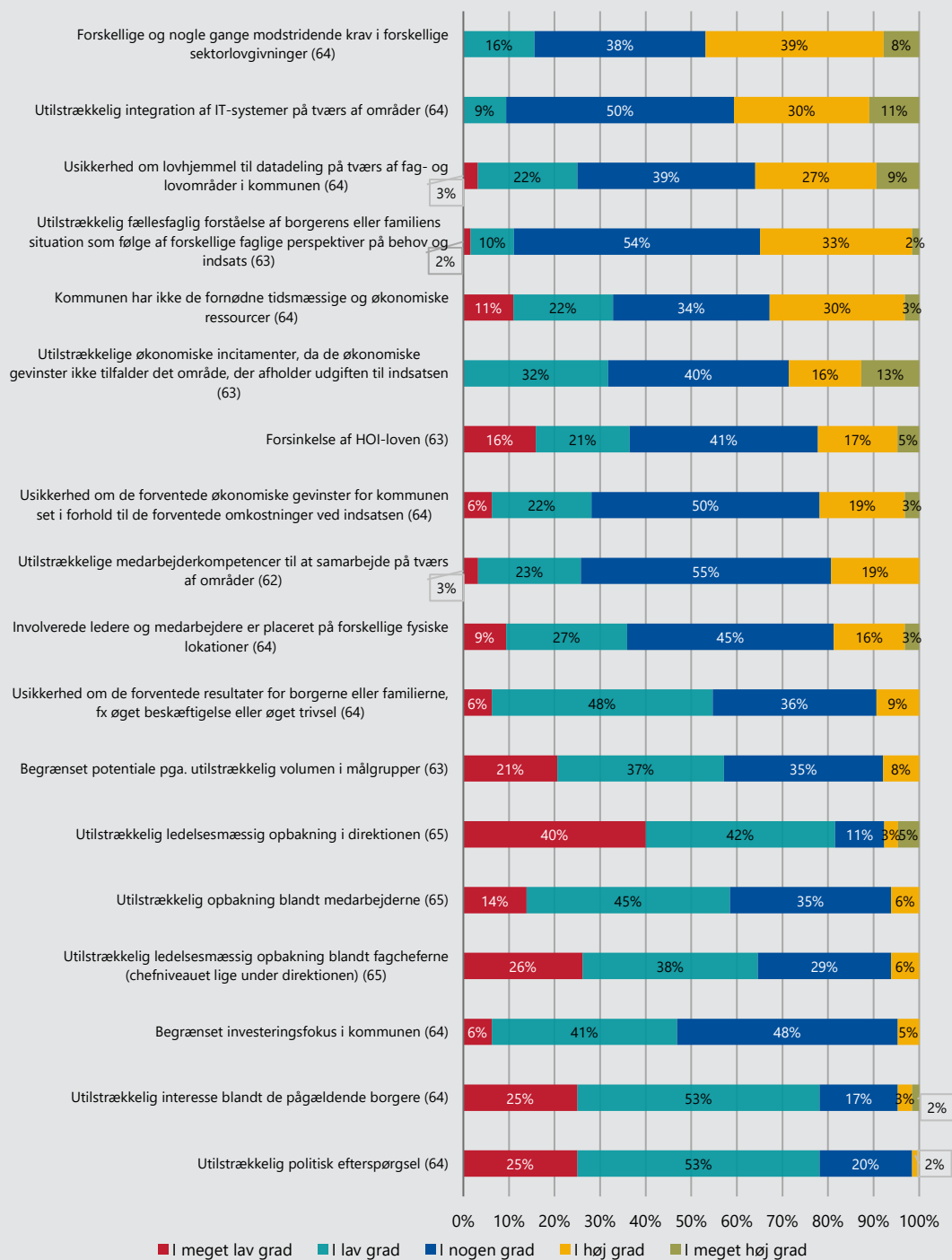
Derudover er der væsentlig usikkerhed og mangel på viden i kommunerne om helhedsorienterede indsatsers økonomiske og faglige resultater på tværs af områder og over tid (Holm-Petersen et al., 2021: 7; Oxford Research & LEAD+, 2020: 33-35). Både det tværgående og det langsigtede perspektiv er vigtigt for vurderingen af potentialer ved og resultater af helhedsorienterede indsatser, og det kan være en barriere for igangsættelse eller fortsættelse af en indsats, at man ikke kan opgøre dens resultater. Ligeledes kan det være en barriere, hvis kommunen mere har et kortsigtet økonomisk fokus end et fokus på langsigtede investeringer (Oxford Research & LEAD+, 2020: 40; Kjærgaard et al., 2018; Social-, Bolig- og Ældreministeriet, 2023).

2.2.2 Hvad siger kommunerne?

Figur 2.2 viser svarpersonernes vurdering af forskellige mulige barrierer for at implementere eller yderligere udbrede helhedsorienterede indsatser i deres egen kommune.

Figur 2.2 Barrierer ved helhedsorienterede indsatser

I hvilken grad mener du, at nedenstående faktorer udgør en barriere for at implementere eller yderligere udbrede helhedsorienterede indsatser i din kommune?

Anm.: Spørgsmål 1.2 i spørgeskemaet i Bilag 2. I figuren sorteret efter samlet andel svarkommuner med svarene 'i høj grad' og 'i meget høj grad'. Tal i parentes i figuren angiver antal svarkommuner for den enkelte svarkategori.

I toppen af listen over barrierer finder man to lovgivningsmæssige forhold i form af forskellige og nogle gange modstridende krav i forskellige sektorlovgivninger og usikkerhed om lovhjemmel til at dele data på tværs af områder i kommunen. Henholdsvis 47 % og 36 % af svarpersonerne har vurderet, at disse forhold i høj eller meget høj grad er en barriere for at implementere helhedsorienterede indsatser. 2 ud af 5 svarpersoner (41 %) vurderer endvidere, at utilstrækkelig integration af IT-systemer på tværs af områder i høj eller meget høj grad er en barriere. Derimod er det kun i godt hver femte kommune (22 %), at svarpersonen i høj eller meget høj grad mener, at forsinkelse af lov om helhedsorienteret indsats (HOI-loven, jf. Social-, Bolig- og Ældreministeriet, 2022) er en barriere.

Relativt højt ligger også to barrierer af økonomisk karakter, nemlig at kommunen ikke har de fornødne ressourcer, og at de økonomiske incitamenter er utilstrækkelige, fordi de økonomiske gevinster ikke tilfalder det område, der afholder udgiften til den helhedsorienterede indsats. Cirka hver tredje svarperson mener, at disse forhold i høj eller meget høj grad er en barriere, mens cirka lige så mange mener, at de i lav eller meget lav grad er det. Få svarpersoner mener dog, at det i høj eller meget høj grad er en barriere, at der er begrænset investeringsfokus i kommunen (5 %), og at potentialet er begrænset af utilstrækkelig volumen i målgrupper (8 %).

22 % af svarpersonerne vurderer, at usikkerhed om de forventede økonomiske gevinster for kommunen set i forhold til de forventede omkostninger ved indsatsen i høj eller meget høj grad er en barriere, mens 28 % mener, at det i lav eller meget lav grad er det. Kun 9 % af svarpersonerne mener, at usikkerhed om de forventede resultater for borgerne eller familierne i høj eller meget høj grad er en barriere, mens 55 % mener, at det i lav eller meget lav grad er det.

Hvis man ser på de organisatoriske forhold, er der relativt mange svarpersoner (35 %), der vurderer, at utilstrækkelig fællesfaglig forståelse af borgerens eller familiens situation som følge af forskellige faglige perspektiver på behov og indsats i høj eller meget høj grad udgør en barriere for at indføre helhedsorienterede indsatser. Færre mener, at det i høj eller meget høj grad er en barriere, at medarbejderne ikke har tilstrækkelige kompetencer til tværgående samarbejde (19 %), og at involverede ledere og medarbejdere er placeret på forskellige fysiske lokationer (19 %).

Nederst på listen finder man de kulturelle, herunder ledelsesmæssige, forhold, der vedrører opbakning hos de forskellige involverede aktører. Flest svarpersoner har således vurderet, at disse forhold i lav eller meget lav grad udgør en barriere for at indføre eller yderligere udbrede helhedsorienterede indsatser, mens færrest har vurderet, at de i høj eller meget høj grad gør det. Det drejer sig om utilstrækkelig politisk efterspørgsel (2 %) og om utilstrækkelig opbakning i henholdsvis direktionen (8 %), blandt fagcheferne (6 %), blandt medarbejderne (6 %) og blandt de pågældende borgere (5 %) – med den nuanceforskel, at lidt flere svarpersoner vurderer, at

utilstrækkelig opbakning blandt fagchefer og medarbejdere i nogen grad udgør en barriere. Desuden er der forskel på vurderingen af netop spørgsmålet om *direktionens* opbakning, afhængig af om man er direktør eller ej. Således vurderer 2 % af direktørerne og 17 % af ikke-direktørerne, at utilstrækkelig opbakning i direktionen i høj eller meget høj grad er en barriere. Samme forskel gælder ikke for vurderingen af, om utilstrækkelig opbakning blandt fagchefer og medarbejdere er en barriere.

Enkelte svarpersoner har knyttet uddybende bemærkninger til deres besvarelse. Svarpersoner fra to kommuner peger her på, at det har været nødvendigt i en periode at prioritere implementering af kommende eller allerede vedtagne reformer og ny lovgivning på velfærdsområderne frem for helhedsorienterede indsatser. En tredje svarperson anfører, at manglende økonomiske incitamenter og udviklingskraft er hovedudfordringer for implementeringen af helhedsorienterede indsatser.

Direktører og ikke-direktører

Vi har som nævnt undersøgt, om der er forskel på direktørers og ikke-direktørers vurdering af barrierer. Generelt ser det ud til, at direktører vurderer en række barrierer til at være *mindre* end ikke-direktører gør. Ud over barrierer forbundet med utilstrækkelig opbakning i direktionen (jf. ovenfor) gælder det især følgende barrierer:

- Involverede ledere og medarbejdere er på forskellige fysiske lokationer¹⁸
- Utilstrækkelig integration af IT-systemer på tværs af områder¹⁹
- Forskellige og modstridende krav i forskellige sektorlovgivninger²⁰
- Usikkerhed om lovhjemmel til datadeling på tværs af fag- og lovområder²¹
- Forsinkelse af HOI-loven²²
- Utilstrækkelig fællesfaglig forståelse af borgerens eller familiens situation²³
- Utilstrækkelige medarbejderkompetencer til at samarbejde på tværs²⁴.

For de øvrige barrierer er der mindre eller ingen forskel mellem direktører og ikke-direktørers vurderinger.

¹⁸ 7 % af direktørerne og 44 % af ikke-direktørerne har svaret 'i høj grad' eller 'i meget høj grad'.

¹⁹ 32 % af direktørerne og 61 % af ikke-direktørerne har svaret 'i høj grad' eller 'i meget høj grad'.

²⁰ 41 % af direktørerne og 67 % af ikke-direktørerne har svaret 'i høj grad' eller 'i meget høj grad'.

²¹ 29 % af direktørerne og 50 % af ikke-direktørerne har svaret 'i høj grad' eller 'i meget høj grad'.

²² 18 % af direktørerne og 39 % af ikke-direktørerne har svaret 'i høj grad' eller 'i meget høj grad'.

²³ 33 % af direktørerne og 50 % af ikke-direktørerne har svaret 'i høj grad' eller 'i meget høj grad'.

²⁴ 15 % af direktørerne og 33 % af ikke-direktørerne har svaret 'i høj grad' eller 'i meget høj grad'.

Større og mindre kommuner

Der er visse forskelle mellem større og mindre kommuner²⁵ på, hvordan de vurderer barriererne for helhedsorienterede indsatser. Som nævnt i afsnit 1.4 er der lidt flere direktører blandt svarpersonerne²⁶ i de mindre kommuner (76 %) end i de større (65 %), hvilket kan have påvirket fordelingen, jf. ovenfor. For tre barrierer er der dog mindst 10 procentpoints forskel mellem større og mindre kommuner på, hvor mange der har svaret "i høj grad" eller "i meget høj grad", både når vi ser på samtlige svarpersoner, og når vi alene ser på direktører. Flere af de større kommuner end af de mindre anser utilstrækkelig integration af IT-systemer på tværs af områder og forsinkelse af HOI-loven som barrierer for helhedsorienterede indsatser. Omvendt mener flere af de mindre kommuner end af de større, at det er en barriere for helhedsorienterede indsatser, at potentialet er begrænset på grund af for lille volumen i målgruppen.

Kommuner med og uden helhedsorienterede indsatser

Der ser også ud til at være forskel på vurderingen af barrierer i svarkommuner med og uden helhedsorienterede indsatser. En større del af de kommuner, der *ikke* har helhedsorienterede indsatser, anser i høj eller meget høj grad utilstrækkelig fællesfaglig forståelse på tværs af områder²⁷ og forsinkelse af HOI-loven²⁸ som barrierer for helhedsorienterede indsatser. Kommuner uden helhedsorienterede indsatser anser desuden i højere grad utilstrækkelig ledelsesmæssig opbakning blandt fagcheferne²⁹ og utilstrækkelige medarbejderkompetencer til at samarbejde på tværs³⁰ for at være barrierer, end de øvrige kommuner gør. Endelig anser en større del af kommunerne uden helhedsorienterede indsatser i høj eller meget høj grad usikkerhed om de forventede økonomiske gevinster³¹ og om de forventede resultater for borgerne eller familierne³² som barrierer for helhedsorienterede indsatser.

Det skal igen bemærkes, at sammenligningen bygger på et mindre datagrundlag, da der kun er ni svarkommuner uden helhedsorienterede indsatser på undersøgelsestidspunktet. Dem ser vi som nævnt nærmere på i afsnit 3.1.

²⁵ Samtlige 98 kommuner er inddelt i to lige store grupper for at kunne se, om der er forskel mellem større og mindre kommuner i landet. Medianen er 44.200 indbyggere. Se også Bilag 1.

²⁶ De svarpersoner, der har oplyst deres stilling i spørgeskemaet.

²⁷ 30 % af kommuner med helhedsorienterede indsatser og 67 % af kommuner uden helhedsorienterede indsatser har svaret 'i høj grad' eller 'i meget høj grad'.

²⁸ 19 % af kommuner med helhedsorienterede indsatser og 44 % af kommuner uden helhedsorienterede indsatser har svaret 'i høj grad' eller 'i meget høj grad'.

²⁹ 4 % af kommuner med helhedsorienterede indsatser og 22 % af kommuner uden helhedsorienterede indsatser har svaret 'i høj grad' eller 'i meget høj grad'.

³⁰ 17 % af kommuner med helhedsorienterede indsatser og 33 % af kommuner uden helhedsorienterede indsatser har svaret 'i høj grad' eller 'i meget høj grad'.

³¹ 20 % af kommuner med helhedsorienterede indsatser og 33 % af kommuner uden helhedsorienterede indsatser har svaret 'i høj grad' eller 'i meget høj grad'.

³² 7 % af kommuner med helhedsorienterede indsatser og 22 % af kommuner uden helhedsorienterede indsatser har svaret 'i høj grad' eller 'i meget høj grad'.

3 Udbredelse og målgrupper

Dette kapitel afdækker udbredelsen af helhedsorienterede indsatser i svarkommunerne og ser på, hvilke målgrupper indsatserne er rettet til. Afsnit 3.1 belyser udbredelsen og afsnit 3.2 målgrupperne, herunder hvor mange indsatser der omfatter flere målgrupper.

Boks 3.1 opsummerer kapitlets hovedkonklusioner.

Boks 3.1 Hovedkonklusioner – udbredelse og målgrupper

6 ud af 7 kommuner har helhedsorienterede indsatser

Samlet set har 6 ud af 7 svarkommuner, 86 %, helhedsorienterede indsatser til en eller flere af de tre målgrupper: familier med komplekse udfordringer, udsatte unge og voksne borgere med komplekse udfordringer. 1 ud af 7 svarkommuner har ikke helhedsorienterede indsatser til de tre målgrupper. Generelt er udbredelsen af helhedsorienterede indsatser stort set ens i de større og de mindre kommuner i undersøgelsen.

Flest kommuner har helhedsorienterede indsatser til udsatte unge

Knap 8 ud af 10 svarkommuner har helhedsorienterede indsatser til udsatte unge. Knap 7 ud af 10 kommuner har helhedsorienterede indsatser til familier med komplekse udfordringer, og mellem 5 og 6 ud af 10 kommuner har helhedsorienterede indsatser til voksne borgere med komplekse udfordringer. Disse tal giver et fingerpeg om udbredelsen af helhedsorienterede indsatser til de tre målgrupper i landets kommuner som helhed.

Flest kommuner har helhedsorienterede indsatser til to eller tre målgrupper

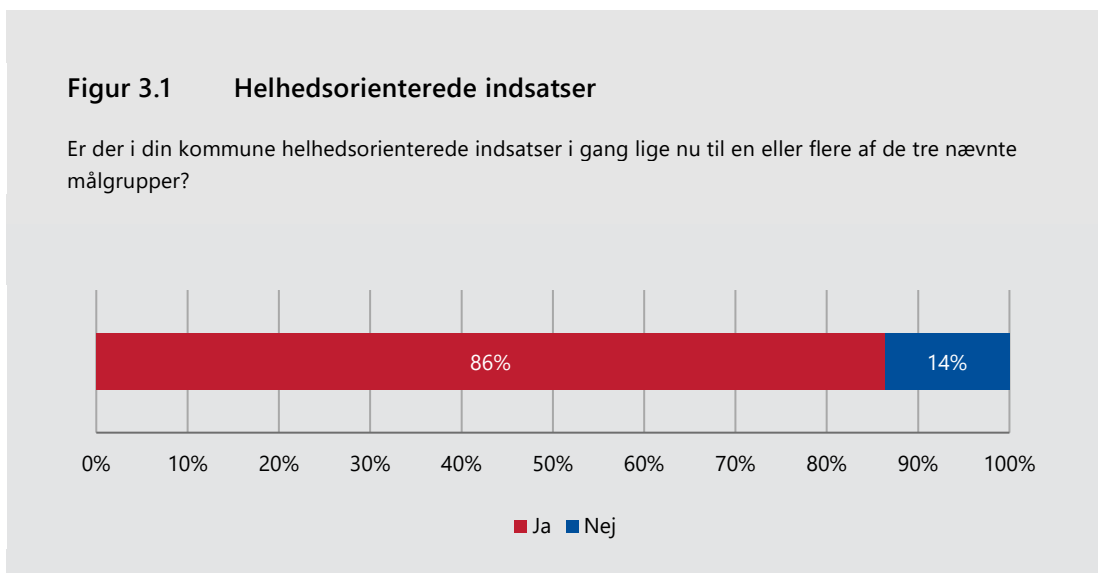
Den enkelte kommune kan have helhedsorienterede indsatser til en eller flere af de tre målgrupper. 14 % af de kommuner, der har helhedsorienterede indsatser, har indsatser til én af de tre målgrupper. 39 % har helhedsorienterede indsatser til to af målgrupperne, mens 47 % har helhedsorienterede indsatser til alle tre målgrupper i analysen.

Omtrent 13 % af indsatserne i undersøgelsen inkluderer flere målgrupper samtidig

Den samme helhedsorienterede indsats kan inkludere flere målgrupper. Samlet set har VIVE ud fra kommunernes besvarelser vurderet, at 13 % af alle indsatserne i undersøgelsen inkluderer flere målgrupper, heraf 8 % med to målgrupper og 5 % med tre målgrupper.

3.1 Udbredelse af helhedsorienterede indsatser

Omtrent 6 ud af 7 svarkommuner (86 %) har helhedsorienterede indsatser³³ til en eller flere af de tre målgrupper: familier med komplekse udfordringer, udsatte unge og voksne borgere med komplekse udfordringer. Det fremgår af Figur 3.1.

Anm.: Spørgsmål 2.1 i spørgeskemaet i Bilag 2. Antal kommuner: 66.

Udbredelsen af helhedsorienterede indsatser er stort set ens i de større kommuner (88 %) og de mindre kommuner (85 %) i undersøgelsen. Det gælder i hvert fald, når man ser på det helt overordnede spørgsmål om, hvorvidt man har (mindst én) helhedsorienteret indsats.

Ni svarkommuner har angivet, at de ikke har helhedsorienterede indsatser efter den definition³⁴ og afgrænsning³⁵, der er anvendt i spørgeskemaet. Det svarer til 14 % af de kommuner, som har svaret på spørgsmålet. Det kan tænkes at hænge sammen med, at kommunerne arbejder helhedsorienteret på andre måder eller til andre målgrupper end dem, vi har defineret og afgrænset i spørgeskemaet. Det kan også være, at svarpersonen ikke har kendskab til, at kommunen faktisk har en helhedsorienteret indsats til en af målgrupperne, eller at de ikke anser indsatsen for at være "formelt besluttet", som definitionen fordrer. De ni kommuner er bredt sammensat på størrelse, ligesom svarpersonerne har forskellige stillinger.³⁶

³³ På undersøgelsestidspunktet, dvs. i efteråret 2024.

³⁴ En indsats på myndighedsniveau, som er formelt besluttet og involverer myndighedsmedarbejdere på tværs af fag- og lovområder i kommunen, jf. afsnit 1.3.1.

³⁵ De tre overordnede målgrupper, jf. afsnit 1.3.2.

³⁶ 4 kommunaldirektører, 1 direktør, 2 fagchefer og 2 konsulenter.

Der kan være forskellige årsager til, at en kommune ikke har en helhedsorienteret indsats, herunder nogle af de barrierer, som er behandlet i afsnit 2.2. For især mindre kommuner kan det som nævnt være en barriere, at der ikke er tilstrækkelig volumen i målgruppen. Nogle barrierer, der især vurderes større blandt kommuner uden helhedsorienterede indsatser, er utilstrækkelig fællesfaglig forståelse på tværs af områder, forsinkelse af HOI-loven og utilstrækkelig opbakning blandt fagcheferne, jf. afsnit 2.2.2.

En af de ni kommuner har tilføjet en kommentar om, at kommunens KUI-indsats³⁷ følger lovgivningen og dermed ikke ligger ud over denne, sådan som definitionen i spørgeskemaet fordrer. Mindst tre andre af de ni kommuner har tidligere haft helhedsorienterede indsatser.³⁸ De ni kommuner er i spørgeskemaet blevet spurgt, om de har truffet beslutning om at igangsætte helhedsorienterede indsatser til en eller flere af de tre målgrupper, hvortil alle ni kommuner har svaret nej.³⁹

3.2 Målgrupper for helhedsorienterede indsatser

Analysen har som nævnt fokus på tre overordnede målgrupper for helhedsorienterede indsatser: familier med komplekse udfordringer, udsatte unge og voksne borgere med komplekse udfordringer.

Alle svarkommuner

Ser man først på samtlige svarkommuner, dvs. både kommuner med og uden helhedsorienterede indsatser, har knap 8 ud af 10 af disse kommuner (79 %) helhedsorienterede indsatser til udsatte unge. Knap 7 ud af 10 kommuner (67 %) har helhedsorienterede indsatser til familier med komplekse udfordringer, og mellem 5 og 6 ud af 10 kommuner (56 %) har helhedsorienterede indsatser til voksne borgere med komplekse udfordringer. Disse tal giver et fingerpeg om udbredelsen af helhedsorienterede indsatser til de tre målgrupper i landets kommuner som helhed.

Svarkommuner med helhedsorienterede indsatser

Ser vi herefter kun på de kommuner, der har helhedsorienterede indsatser, er andelen naturligvis lidt højere. Figur 3.2 viser, at godt 9 ud af 10 af disse kommuner (91 %) har helhedsorienterede indsatser til udsatte unge, mens knap 8 ud af 10 (77 %) har helhedsorienterede indsatser til familier med komplekse udfordringer, og mellem 6 og 7 ud af 10 (65 %) har helhedsorienterede indsatser til voksne borgere

³⁷ Den kommunale ungeindsats, jf. lov om kommunal ungeindsats for unge under 25 år.

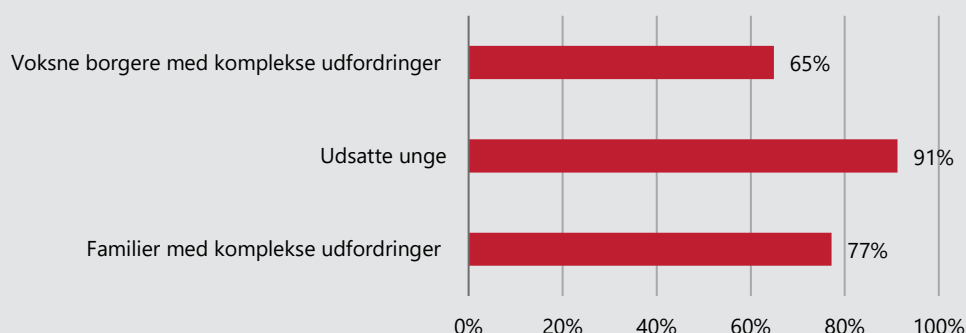
³⁸ Ifølge offentligt tilgængelige oplysninger, som VIVE har kunnet søge frem på internettet.

³⁹ Jf. spørgsmål 2.2 i spørgeskemaet i Bilag 2. Spørgsmålet lyder: "Har din kommune besluttet at igangsætte helhedsorienterede indsatser til en eller flere af de tre nævnte målgrupper, som endnu ikke er i gang?"

med komplekse udfordringer. Flest svarkommuner har således helhedsorienterede indsatser til udsatte unge, lidt færre til familier med komplekse udfordringer, og færre endnu til voksne borgere med komplekse udfordringer.

Figur 3.2 Kommuner med helhedsorienterede indsatser, fordelt på målgruppe

Hvilken eller hvilke af de tre nævnte målgrupper er de helhedsorienterede indsatser rettet til?

Anm.: Spørgsmål 3.1 i spørgeskemaet i Bilag 2. Der har været mulighed for at sætte flere krydser. Antal kommuner: 57.

Det er formentlig forskelligt fra kommune til kommune, hvilke overvejelser og hensyn der ligger til grund for beslutningen om at igangsætte helhedsorienterede indsatser til de forskellige målgrupper. Fra en tidligere undersøgelse af helhedsorienterede indsatser ved vi dog, at en væsentlig overvejelse for kommunerne er, hvilken grad af kompleksitet der er i udfordringerne hos de borgere og familier, som udvælges til den helhedsorienterede indsats. På den ene side kan det være et ønske at udvælge borgere med mere komplekse udfordringer og stor økonomisk tyngde, da potentialet for at reducere udgifterne kan være større til denne gruppe. På den anden side kan det være et ønske at udvælge borgere med mindre komplekse udfordringer, da potentialet for at opnå positive resultater kan være større til denne gruppe (Kjærgaard et al., 2018).

Endvidere kan der peges på en række generelle forhold, som på tværs af kommuner kan have påvirket beslutningen om at igangsætte helhedsorienterede indsatser til de forskellige målgrupper.

Den store udbredelse af helhedsorienterede indsatser til *udsatte unge* hænger formentlig sammen med, at mange kommuner har iværksat særlige helhedsorienterede indsatser til denne målgruppe, da de implementerede lov om kommunal indsats for unge under 25 år (KUI-loven), som fra 2019 bl.a. pålagde kommunerne at organisere ungeindsatsen på tværs af fagområder. Udbredelsen skal desuden ses i

sammenhæng med forskellige initiativer, som nogle kommuner har arbejdet med gennem en årrække.⁴⁰

Den relativt store udbredelse af helhedsorienterede indsatser til *familier* med komplekse udfordringer skal ses i lyset af, at helhedstænkning i socialt arbejde med udsatte familier har været på dagsordenen i kommunerne i mange år (Villumsen, 2018). Det var bl.a. en del af tankegodset i Barnets Reform fra 2010, hvoraf det fx fremgik, at "der skal være sammenhæng i indsatsen over for det enkelte barn og dets familie". Udbredelsen skal desuden ses i sammenhæng med de helhedsorienterede og sammenhængende indsatser til udsatte familier og borgere, som skiftende regeringer, KL og en række kommuner på forsøgsbasis har gennemført siden midten af 2010'erne.⁴¹ Disse har også medvirket til udbredelsen af helhedsorienterede indsatser til *voksne* borgere med komplekse udfordringer.

At sidstnævnte på trods heraf er de relativt mindst udbredte, kan bl.a. hænge sammen med, at nogle kommuner har afventet HOI-loven. Denne mulige forklaring understøttes af, at de kommuner, der *ikke* har helhedsorienterede indsatser, i højere grad anser forsinkelse af HOI-loven som en barriere.⁴² En anden mulig forklaring på den relativt mindre udbredelse af helhedsorienterede indsatser til voksne borgere kan være, at nogle kommuners helhedsorienterede indsatser til familier med komplekse udfordringer naturligt omfatter familiernes voksne, uden at indsatserne er rettet særskilt til voksenmålgruppen.

Forskel på større og mindre kommuner

Figur 3.3 viser kommunernes svar fordelt efter kommunestørrelse. Selvom der ikke er forskel på udbredelsen af helhedsorienterede indsatser i mindre og større kommuner generelt, jf. afsnit 3.1, giver spørgsmålet om målgrupper en mere nuanceret belysning af forskelle. Når man kun ser på de kommuner, der har helhedsorienterede indsatser, ser det således ud til, at en lidt større andel af de mindre kommuner end af de større kommuner har helhedsorienterede indsatser til udsatte unge og familier med komplekse udfordringer. For voksne borgere med komplekse udfordringer er det omvendt. Forskellene er dog relativt begrænsede og størst for indsatser til unge, jf. Figur 3.3.

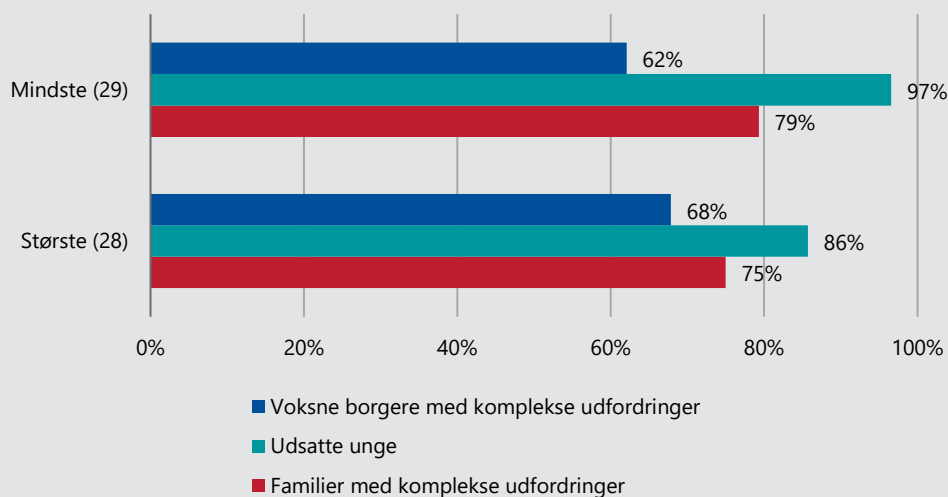
⁴⁰ Eksempelvis Social- og Boligstyrelsens udviklingsprojekt i samarbejde med fire kommuner, kaldet 'Styrket og helhedsorienteret tilgang for unge på kanten af uddannelse og beskæftigelse' (2021-2023).

⁴¹ Det drejer sig bl.a. om projektet 'Helhedsindsats for udsatte familier' (2014-2016) og frikommuneforsøget 'En plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren' (2016-2020).

⁴² Se afsnit 2.2.2.

Figur 3.3 Helhedsorienterede indsatser, opdelt efter overordnede målgrupper og kommunestørrelse

Hvilken eller hvilke af de tre nævnte målgrupper er de helhedsorienterede indsatser rettet til?

Anm.: Spørgsmål 3.1 i spørgeskemaet i Bilag 2. Der har været mulighed for at sætte flere krydser. Antal kommuner: 57 (kun kommuner med helhedsorienterede indsatser). De mindste kommuner har < 44.200 indbyggere, og de største kommuner har > 44.200 indbyggere, jf. Bilag 1.

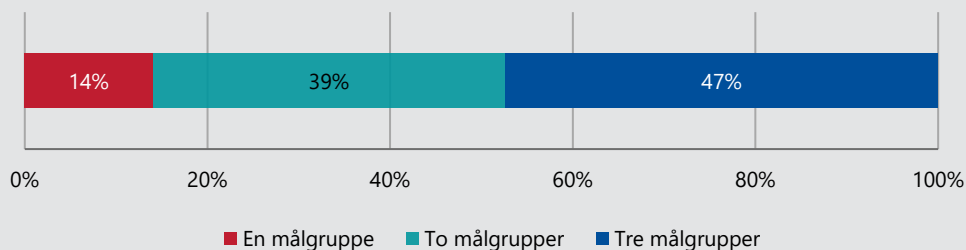
Flest kommuner har helhedsorienterede indsatser til flere målgrupper

Som nævnt i afsnit 1.3.3 kan den enkelte kommune have helhedsorienterede indsatser til en eller flere af de tre målgrupper. Figur 3.4 viser antallet af målgrupper i svarkommuner med helhedsorienterede indsatser. Det ses, at hver syvende kommune (14 %) har helhedsorienterede indsatser til én målgruppe, 2 ud af 5 kommuner (39 %) har helhedsorienterede indsatser til to målgrupper, og knap halvdelen af kommunerne (47 %) har helhedsorienterede indsatser til alle tre målgrupper i analysen. Der er ikke den store forskel i fordelingen mellem større og mindre kommuner.⁴³

⁴³ I gruppen af mindre kommuner er det 48 %, der har helhedsorienterede indsatser til alle tre målgrupper, mens 41 % af kommunerne har til to målgrupper, og 10 % til én målgruppe. I gruppen af større kommuner er de tilsvarende tal henholdsvis 46 %, 36 % og 18 %.

Figur 3.4 Kommuner med helhedsorienterede indsatser, opdelt efter antal målgrupper

Hvilken eller hvilke af de tre nævnte målgrupper er de helhedsorienterede indsatser rettet til?

Anm.: Spørgsmål 3.1 i spørgeskemaet i Bilag 2. Antal kommuner: 57.

Når man ser på Figur 3.4, skal man være opmærksom på, at den samme helhedsorienterede indsats kan inkludere flere målgrupper, jf. også afsnit 1.3.3. Derfor er det ikke nødvendigvis sådan, at kommuner med helhedsorienterede indsatser til to eller tre målgrupper også i praksis har to eller tre forskellige helhedsorienterede indsatser. Som eksempel herpå skriver en kommune i et kommentarfelt i spørgeskemaet:

[Indsatsen] arbejder flerfagligt og med myndighedsbeføjelse på tværs af beskæftigelses-, familie- og socialområdet. Målgruppen er borgere med langvarig ledighed og særligt komplekse problemstillinger ud over ledighed, eksempelvis misbrug, familieproblematikker, psykiatriske diagnoser og/eller fysiske sundhedsproblemer. Det vil sige, at der er borgere fra alle tre målgrupper i [indsatsen].

I analysen af indsatser til de enkelte målgrupper i kapitel 4-6 har vi bl.a. søgt at afdekke, hvor mange indsatser der dækker flere målgrupper. Samlet set har VIVE vurderet⁴⁴, at det på tværs af målgrupper er i alt 18 af undersøgelsens helhedsorienterede indsatser, der dækker to eller tre af de inkluderede målgrupper. Det svarer til 13 %.⁴⁵ Heraf dækker 11 indsatser (8 %) to af målgrupperne, og 7 indsatser (5 %) dækker alle tre målgrupper.

⁴⁴ Vi har ikke bedt kommunerne om at give os denne oplysning direkte i spørgeskemaet. Derfor har VIVE vurderet dette antal ud fra kommunernes besvarelser og kommentarer i skemaet.

⁴⁵ Der er 142 unikke helhedsorienterede indsatser i undersøgelsen, når man ser på tværs af målgrupper.

4 Familier med komplekse udfordringer

Dette kapitel afdækker udbredelse, indhold og forankring i kommunerne af helhedsorienterede indsatser til målgruppen af familier med komplekse udfordringer. Denne overordnede målgruppe er i spørgeskemaet afgrænset som "familier med børn, hvor en eller begge forældre er på langvarig offentlig forsørgelse, og hvor familien har en eller flere sager under forskellige fag- og lovområder, fx social-, beskæftigelses- og familieområdet".

Afsnit 4.1 ser nærmere på kommunernes beskrivelser af indsatsernes indhold. Afsnit 4.2 belyser udbredelsen og antallet af indsatser i de enkelte kommuner, herunder hvor mange indsatser der ser ud til at omfatte flere målgrupper. Endelig behandler afsnit 4.3 indsatsernes organisatoriske forankring, herunder hvem i kommunen der har besluttet indsatsen, hvilke fagområder de går på tværs af, og hvor mange direktører disse fagområder hører under.

Boks 4.1 opsummerer kapitlets hovedkonklusioner.

Boks 4.1 Hovedkonklusioner – helhedsorienterede indsatser til familier

2 ud af 3 kommuner har helhedsorienterede familieindsatser

67 % af alle svarkommuner har helhedsorienterede indsatser til familier med komplekse udfordringer. Knap 7 ud af 10 af disse kommuner har én helhedsorienteret indsats til målgruppen, mens godt 3 ud af 10 har mere end én helhedsorienteret indsats.

Omtrent hver fjerde helhedsorienterede indsats til familier i undersøgelsen omfatter også udsatte unge og/eller voksne borgere.

Formål er bedre trivsel i familien og voksne tættere på job og uddannelse

For en stor del af de helhedsorienterede indsatser til familier har kommunerne i spørgeskemaet beskrevet et formål om at få de voksne i familien tættere på arbejdsmarkedet eller uddannelse. Andre fællestræk ved beskrivelserne af indsatserne i spørgeskemaet er et fokus på at støtte familiemedlemmerne til at mestre deres eget liv og et fokus på familiens samlede trivsel, herunder trivslen blandt børnene.

4 ud af 10 helhedsorienterede familieindsatser er rent politisk besluttet

42 % af de helhedsorienterede indsatser til familier er udelukkende politisk besluttet, mens færre, 32 %, er udelukkende administrativt besluttet. Godt hver fjerde indsats er besluttet på både politisk og administrativt niveau.

Flest familieindsatser omfatter børn og unge-området og beskæftigelsesområdet

Langt de fleste af indsatserne, 88 %, omfatter det specialiserede børn og unge-område, mens 82 % omfatter beskæftigelsesområdet. 57-61 % af de helhedsorienterede indsatser til familier omfatter skoleområdet henholdsvis dagtilbudsområdet. 61 % af indsatserne omfatter det specialiserede voksenområde, og 47 % omfatter sundhedsområdet. Samlet set er det 51 % af de helhedsorienterede indsatser til familier, der omfatter det specialiserede børn og unge-område, beskæftigelsesområdet og det specialiserede voksenområde samt eventuelt yderligere fagområder.

6 ud af 10 familieindsatser går på tværs af fire eller flere fagområder

10 % af de helhedsorienterede familieindsatser går på tværs af to fagområder. 31 % af indsatserne går på tværs af tre fagområder, mens 16 % af de helhedsorienterede indsatser til familier går på tværs af fire fagområder. Samlet set går 44 % af de helhedsorienterede indsatser til familier på tværs af mere end fire fagområder.

Flest helhedsorienterede familieindsatser går på tværs af to direktører

Fagområderne kan administrativt være organiseret forskelligt fra kommune til kommune. For godt hver fjerde helhedsorienterede indsats til familier (26 %) gælder det, at de omfattede fagområder er samlet under én direktør. Det er især udbredt i de mindre kommuner. Knap 7 ud af 10 indsatser (69 %) går på tværs af to direktører, mens kun 5 % går på tværs af flere direktører.

4.1 Indhold af indsatser til familier

Kommunerne er i spørgeskemaet blevet bedt om at give en kort beskrivelse af, hvad kommunens helhedsorienterede indsats til familier med komplekse udfordringer drejer sig om, og hvad de har ønsket at opnå med den. I dette afsnit gennemgås kort hovedtrækkene i kommunernes beskrivelser.

Familier med komplekse udfordringer er omfattet af flere lovområder, herunder servicelovens voksenbestemmelser, sundhedslovens misbrugsbestemmelser og beskæftigelseslovgivningen (forældrene)⁴⁶ samt barnets lov (børnene). Herigennem er

⁴⁶ Blandt andet lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB).

kommunerne lovmæssigt forpligtet til at tage udgangspunkt i den samlede families behov, udvikling og trivsel, herunder have blik for både børnene og forældrene.⁴⁷

For omtrent halvdelen af de helhedsorienterede indsatser til familier har kommunerne beskrevet et formål om at få de voksne i familien tættere på arbejdsmarkedet eller uddannelse. For eksempel skriver en kommune:

Formålet med [indsatsen] er at få borgere med særligt komplekse problemstillinger ud over ledighed i varigt job eller uddannelse.

At der i mange af indsatserne er fokus på job og uddannelse, stemmer overens med resultaterne i afsnit 4.3.2, som viser, at beskæftigelsesområdet er involveret i størstedelen af de helhedsorienterede indsatser til familier med komplekse udfordringer i undersøgelsen.

Andre fællestræk ved beskrivelserne af familieindsatserne i spørgeskemaet er et fokus på at støtte familiemedlemmerne til at mestre deres eget liv og et fokus på familiens samlede trivsel, herunder trivslen blandt børnene. For eksempel skriver en kommune:

Samarbejdet skal skabe en mere sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der inddrager familiernes egne ressourcer og understøtter, at familierne i højere grad kan mestre udfordringer og opnå relevante kompetencer og tage ansvar for eget og børnenes liv.

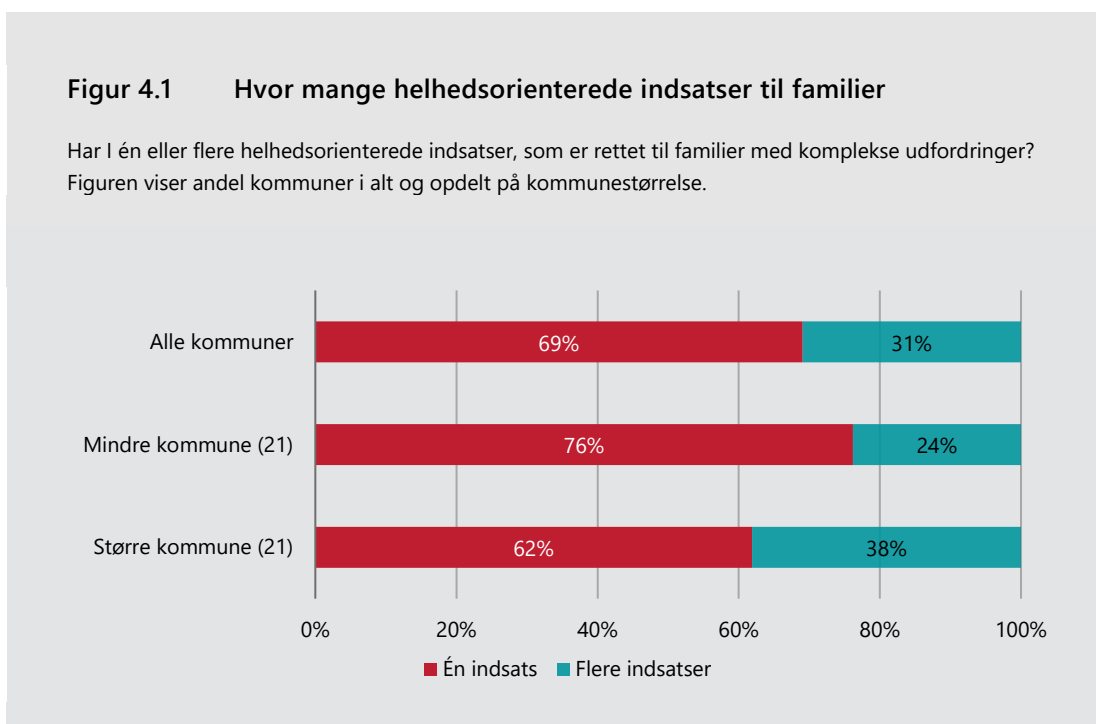
En anden kommune har etableret et team, som indgår i en helhedsorienteret og koordineret indsats på tværs af børne- og familieområdet og jobcenteret. Ifølge kommunen har teamet fokus på de familier, der har en tilknytning til særligt disse to enheder, og sørger for at lave en koordineret indsats, så familierne oplever, at der

⁴⁷ Det fremgår bl.a. af barnets lov, at hjælp og støtte "skal iværksættes med henblik på at sikre, at børn og unge, som har behov for særlig støtte, kan opnå de samme muligheder for omsorg, læring, personlig udvikling, trivsel, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende." (Social- og Boligministeriet, 2025a, § 2, stk. 1). Af serviceloven fremgår det bl.a., at formålet med hjælpen er at "fremme den enkeltes mulighed for at udvikle sig og for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten" (Social- og Boligministeriet, 2025b, § 1, stk. 2). Af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB) fremgår det, at indsatsen tilrettelægges "med henblik på varig arbejdsmarkedstilknytning, og således at den kan gennemføres på så kort tid som muligt under hensyn til personens forudsætninger og behov og under hensyn til konkrete behov på arbejdsmarkedet. Indsatsen skal være sammenhængende med eventuelle sociale og sundhedsmæssige indsatser." (Beskæftigelsesministeriet, 2024, § 1, stk. 2).

bliver gået i fælles retning. Som led i indsatsen gøres der også brug af økonomisk vejledning som forebyggende indsats til familierne.

4.2 Udbredelse af indsatser til familier

Figur 4.1 viser, hvor stor en andel af de kommuner, der har helhedsorienterede indsatser til familier med komplekse udfordringer med henholdsvis én eller flere helhedsorienterede indsatser til målgruppen. Figuren viser både andelen for disse kommuner set under ét og opdelt efter kommunestørrelse.

Anm.: Spørgsmål 4.1 i spørgeskemaet i Bilag 2. Antal kommuner: 42. Tal i parenteser i figuren angiver antallet af kommuner i de to størrelseskategorier, der har besvaret spørgsmålet. Mindre kommuner har < 44.200 indbyggere, og større kommuner har > 44.200 indbyggere, jf. Bilag 1.

Knap 7 ud af 10 kommuner (69 %) har én helhedsorienteret indsats til målgruppen, mens godt 3 ud af 10 (31 %) har flere. Nogle få kommuner har ikke besvaret de efterfølgende spørgsmål, og derfor er det ikke muligt at opgøre, præcis hvor mange af de 31 % der har to indsatser eller flere. Dog har VIVE ud fra besvarelserne af de efterfølgende spørgsmål vurderet, at cirka 55 % af de kommuner, der har svaret for flere helhedsorienterede indsatser til familier, har to indsatser, mens cirka 45 % har tre eller flere indsatser.⁴⁸

⁴⁸ Kommunerne er ikke i spørgeskemaet blevet bedt om at angive det præcise antal indsatser, men om at svare for højst tre helhedsorienterede indsatser.

Flere af de større kommuner (38 %) end af de mindre kommuner (24 %) har *flere* helhedsorienterede indsatser til familier. Det kan hænge sammen med, at der i større kommuner er flere borgere med behov for helhedsorienterede indsatser, og at man dermed i større kommuner i højere grad har mulighed for at differentiere indsatsen til målgruppen.

Det skal bemærkes, at flere af kommunernes besvarelser vedrører helhedsorienterede indsatser, som er målrettet flere målgrupper, heriblandt familier med komplekse udfordringer.⁴⁹ Det fremgår af kommunernes fritekstbesvarelser og besvarelserne om indsatser til de andre to målgrupper i spørgeskemaet. Herudfra har VIVE vurderet, at i alt 15 af undersøgelsens helhedsorienterede indsatser til familier også inkluderer unge og/eller voksne. Det svarer til 26 % af de i alt 58 indsatser til familier, der indgår i undersøgelsen.

4.3 Forankring af indsatser til familier

I dette afsnit belyser vi den organisatoriske forankring i kommunerne af de helhedsorienterede indsatser til familier med komplekse udfordringer. Først ser vi i afsnit 4.3.1 på, hvem i kommunen der har besluttet indsatsen. Dernæst undersøger vi i afsnit 4.3.2, hvor mange og hvilke fagområder indsatserne går på tværs af, og hvor mange direktører disse fagområder hører under.

4.3.1 Hvem har besluttet indsatsen?

Det vil ofte kræve en tværgående beslutning at vedtage at implementere helhedsorienterede indsatser, fordi sådanne indsatser går på tværs af forskellige fag- og lovområder i kommunernes organisering.

Figur 4.2 viser kommunernes svar på, hvem der har besluttet de helhedsorienterede indsatser til familier i undersøgelsen.⁵⁰ Det ses, at godt 4 ud af 10 helhedsorienterede indsatser (42 %) udelukkende er besluttet politisk, især i fagudvalg og kommunalbestyrelsen.⁵¹ Omtrent hver tredje indsats (32 %) er udelukkende besluttet i kommunens direktion, mens godt en fjerdedel af indsatserne (26 %) er besluttet på både politisk og administrativt niveau.

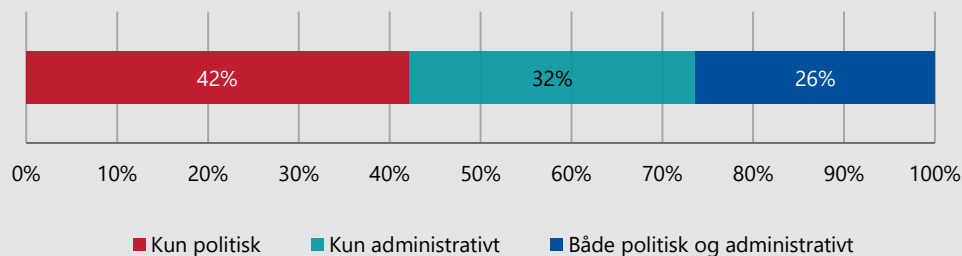
⁴⁹ Se også afsnit 1.3.3.

⁵⁰ Kommunernes svar er kodet ud fra, om indsatserne er besluttet udelukkende på politisk eller administrativt niveau, eller om indsatserne er besluttet på begge niveauer.

⁵¹ 44 % af indsatserne er besluttet i ét eller flere fagudvalg og 40 % i kommunalbestyrelsen. Knap hver femte indsats (19 %) er besluttet i økonomiudvalget.

Figur 4.2 Hvem har besluttet de helhedsorienterede indsatser til familier

På hvilket niveau er den helhedsorienterede indsats til familier med komplekse udfordringer besluttet? Figuren viser andel indsatser.

Anm.: Spørgsmål 4.2b og 4.3b i spørgeskemaet i Bilag 2. Kommunernes svar på spørgsmålet er kodet til de viste kategorier. Antal indsatser: 57. Svar fra kommuner med én indsats og flere indsatser er lagt sammen. Antal kommuner: 42. 32 kommuner har svaret for 1 indsats, 5 kommuner har svaret for 2 indsatser, og 5 kommuner har svaret for 3 indsatser. Der har været mulighed for at sætte flere krydser for den enkelte indsats.

Der er ikke forskel mellem større og mindre kommuner på, om de helhedsorienterede indsatser til familier er besluttet politisk eller administrativt. Det varierer dog, hvilken politisk enhed der har besluttet indsatserne i henholdsvis større og mindre kommuner.⁵² Således er der blandt de større kommuner færre indsatser (11 %), der er besluttet i økonomiudvalget, end blandt de mindre kommuner (28 %). Det samme gælder for andel indsatser besluttet i kommunalbestyrelsen i større (29 %) og mindre kommuner (52 %).

4.3.2 Fagområder og direktører, som indsatsen går på tværs af

Hvilke og hvor mange fagområder?

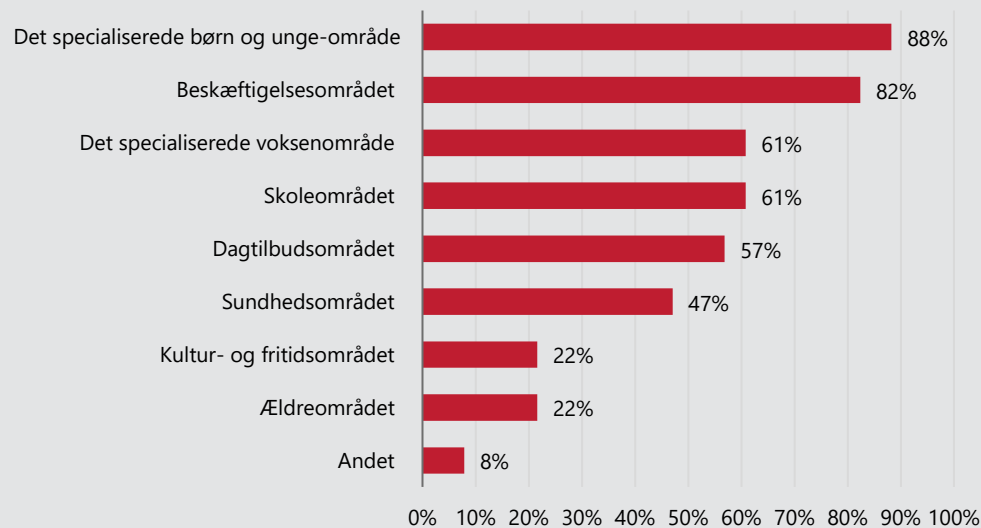
Målgruppen af familier med komplekse udfordringer er som nævnt karakteriseret ved at være omfattet af flere lovområder, herunder serviceloven, sundhedsloven og beskæftigelseslovgivningen samt barnets lov. Desuden er familierne naturligvis omfattet af folkeskole- og dagtilbudsloven. Ofte vil familier med komplekse udfordringer således have behov for indsatser fra forskellige kommunale fagområder.

Figur 4.3 viser, hvilke fagområder de helhedsorienterede indsatser til familier i undersøgelsen omfatter.

⁵² Mindre kommuner har < 44.200 indbyggere), og større kommuner har > 44.200 indbyggere), jf. Bilag 1.

Figur 4.3 Hvilke fagområder omfatter indsatsen

Hvilke fagområder omfatter den helhedsorienterede indsats til familier med komplekse udfordringer?
Figuren viser andel indsatser.

Anm.: Spørgsmål 4.2c og 4.3c i spørgeskemaet i Bilag 2. Antal indsatser: 51. Svar fra kommuner med én indsats og flere indsatser er lagt sammen. Antal kommuner: 40. 32 kommuner har svaret for 1 indsats, 5 kommuner har svaret for 2 indsatser, og 3 kommuner har svaret for 3 indsatser. Der har været mulighed for at sætte kryds i flere fagområder for den enkelte indsats.

Langt de fleste af indsatserne, 88 %, omfatter det specialiserede børn og unge-område, mens 82 % omfatter beskæftigelsesområdet. 57-61 % af de helhedsorienterede indsatser til familier omfatter skoleområdet henholdsvis dagtilbudsområdet. Det afspejler formentlig, at disse indsatser har fokus på blandt andet samarbejdet mellem specialområdet og almenområdet, herunder fx PPR og specialundervisning på skoleområdet. 61 % af indsatserne omfatter det specialiserede voksenområde, hvor der fx er fokus på forældrenes sociale problemer. 47 % af de helhedsorienterede indsatser til familier omfatter sundhedsområdet, hvor der fx kan være fokus på forældrenes alkohol- eller stofmisbrug. Godt hver femte indsats, 22 %, omfatter ældreområdet henholdsvis kultur- og fritidsområdet. Her giver en kommune som eksempel, at man styrker samarbejdet med fritidsområdet for børn med særlige behov, koordineret gennem en helhedsorienteret familieindsats. En anden kommune uddyber, at den helhedsorienterede indsats omfatter alle dele af den kommunale forvaltning.

Det er relevant også at se på *kombinationen* af fagområder omfattet af de helhedsorienterede indsatser. Tabel 4.1 viser de mest udbredte kombinationer af fagområder, som helhedsorienterede indsatser til familier går på tværs af i svarkommunerne.

Tabel 4.1 Hyppigst forekommende kombinationer af fagområder omfattet af helhedsorienterede indsatser til familier

Fagområder omfattet af indsatsen					Andel indsatser
Det specialiserede børn og unge-område	Beskæftigelses-området	Det specialiserede voksenområde	Skoleområdet	Dagtilbuds-området	
x	x	x			14 %
x	x	x	x	x	10 %
x	x				8 %
x			x	x	8 %

Anm.: Spørgsmål 4.2c og 4.3c i spørgeskemaet i Bilag 2. Antal indsatser: 51. Svar fra kommuner med én indsats og flere indsatser er lagt sammen. Antal kommuner: 40. 32 kommuner har svaret for 1 indsats, 5 kommuner har svaret for 2 indsatser, og 3 kommuner har svaret for 3 indsatser. Tabellen viser alene de hyppigst forekommende kombinationer af fagområder, dækkende 39 % af alle de helhedsorienterede indsatser til familier med komplekse udfordringer i undersøgelsen.

14 % af indsatserne går på tværs af det specialiserede børn og unge-område, beskæftigelsesområdet og det specialiserede voksenområde og omfatter alene disse tre fagområder. Yderligere 10 % af indsatserne omfatter de tre fagområder og desuden skole- og dagtilbudsområdet. 8 % af indsatserne omfatter alene beskæftigelsesområdet og det specialiserede børn og unge-område, mens andre 8 % går på tværs af det specialiserede børn og unge-område, skoleområdet og dagtilbudsområdet.

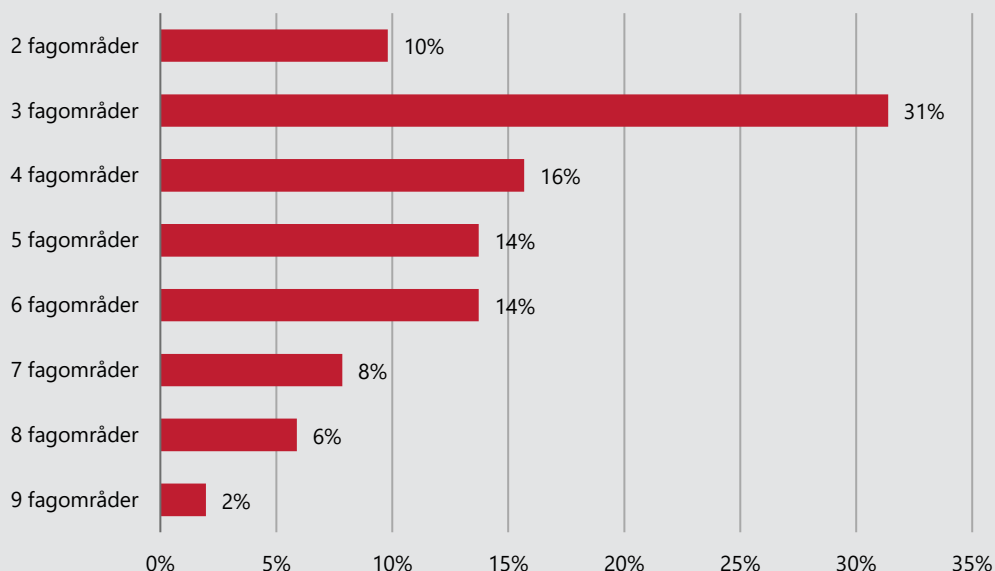
Samlet set er det 51 % af de helhedsorienterede indsatser til familier, der omfatter det specialiserede børn og unge-område, beskæftigelsesområdet og det specialiserede voksenområde samt eventuelt yderligere fagområder.

Vi har foretaget en optælling af, hvor mange fagområder de helhedsorienterede indsatser til familier med komplekse udfordringer typisk går på tværs af. Resultatet fremgår af Figur 4.4.

Det hyppigst forekommende er, at indsatserne går på tværs af tre fagområder, hvilket gælder knap hver tredje helhedsorienterede indsats til familier (31 %). Hver sjette helhedsorienterede indsats til familier (16 %) går på tværs af fire fagområder, og hver syvende (14 %) går på tværs af fem henholdsvis seks fagområder. Hver sjette indsats (16 %) går på tværs af syv eller flere fagområder. Kun 10 % af de helhedsorienterede familieindsatser går på tværs af kun to fagområder. Samlet set er det 6 ud af 10 helhedsorienterede indsatser til familier (59 %), der går på tværs af fire fagområder eller flere.

Figur 4.4 **Hvor mange fagområder omfatter indsætserne**

Optælling af antal fagområder omfattet af helhedsorienterede indsætser til familier med komplekse udfordringer. Figuren viser andel indsætser, der omfatter det givne antal fagområder i kommunen.

Anm.: Spørgsmål 4.2c og 4.3c i spørgeskemaet i Bilag 2. Antal indsætser: 51. Svar fra kommuner med én indsæt og flere indsætser er lagt sammen. Antal kommuner: 40. 32 kommuner har svaret for 1 indsæt, 5 kommuner har svaret for 2 indsætser, og 3 kommuner har svaret for 3 indsætser.

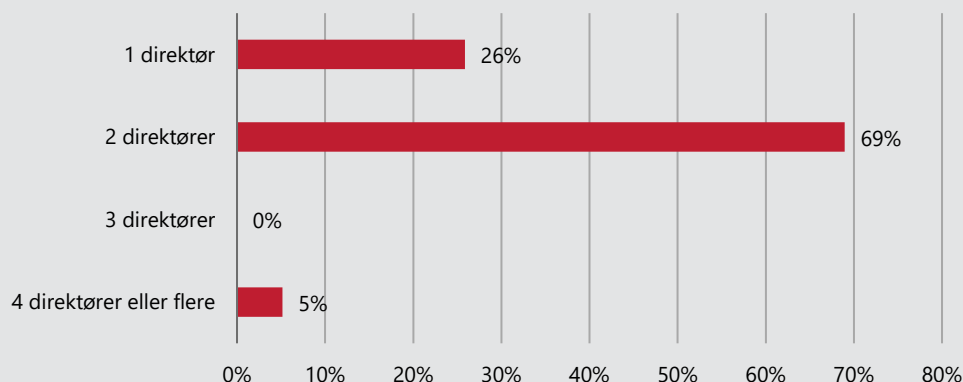
Et eksempel på en målgruppe for en helhedsorienteret indsæt, som går på tværs af seks fagområder, er ledige voksne (beskæftigelsesområdet) med børn i dagtilbud eller skole (skole- og dagtilbudsområdet), hvor en eller begge voksne har et misbrug (sundhedsområdet) eller en psykisk lidelse (det specialiserede voksenområde), og hvor et eller flere børn mistrives eller har særlige behov (det specialiserede børn og unge-område).

Hvor mange direktører?

Fagområderne kan være organiseret forskelligt fra kommune til kommune. For at få et fingerpeg om, i hvilken grad de helhedsorienterede indsætser går på tværs af kommunens administrative organisering, har vi bedt kommunerne svare på, hvor mange direktører de pågældende fagområder hører under. Svarene fremgår af Figur 4.5.

Figur 4.5 Hvor mange direktører

Hvor mange direktører i kommunen hører de involverede fagområder under?
Figuren viser andel indsatser.

Anm.: Spørgsmål 4.2d og 4.3d i spørgeskemaet i Bilag 2. Antal indsatser: 58. Svar fra kommuner med én indsats og flere indsatser er lagt sammen. Antal kommuner: 42. 31 kommuner har svaret for 1 indsats, 6 kommuner har svaret for 2 indsatser, og 5 kommuner har svaret for 3 indsatser.

For godt hver fjerde helhedsorienterede indsats til familier (26 %) gælder det, at de omfattede fagområder er samlet under én direktør. Knap 7 ud af 10 indsatser (69 %) går på tværs af to direktører, mens kun 1 ud af 20 (5 %) går på tværs af fire eller flere direktører. Ingen af de helhedsorienterede indsatser til familier i undersøgelsen går på tværs af tre direktører.

Der er forskel på, hvor mange direktører de helhedsorienterede indsatser går på tværs af, i større og mindre kommuner. I de mindre kommuner er det mere udbredt end i de større, at de helhedsorienterede indsatser til familier er samlet under én direktør, mens det i de større kommuner er mere udbredt, at indsatserne går på tværs af to eller flere direktører.⁵³

⁵³ 34 % af indsatserne i de mindre kommuner og 17 % i de større kommuner er samlet under én direktør. 66 % af indsatserne i de mindre kommuner og 83 % i de større kommuner går på tværs af to eller flere direktører. Mindre kommuner har < 44.200 indbyggere, og større kommuner har > 44.200 indbyggere, jf. Bilag 1.

5 Udsatte unge

Dette kapitel afdækker udbredelse, indhold og forankring i kommunerne af helhedsorienterede indsatser til målgruppen af udsatte unge. Denne overordnede målgruppe er i spørgeskemaet afgrænset som "unge, som i længere tid har været uden for uddannelse og arbejde, og som også har andre problematikker såsom depression, angst eller misbrug".

Afsnit 5.1 ser nærmere på kommunernes beskrivelser af indsatsernes indhold. Afsnit 5.2 belyser udbredelsen og antallet af indsatser i de enkelte kommuner, herunder hvor mange indsatser der ser ud til at omfatte flere målgrupper. Endelig behandler afsnit 5.3 indsatsernes organisatoriske forankring, herunder hvem i kommunen der har besluttet indsatsen, hvilke fagområder de går på tværs af, og hvor mange direktører disse fagområder hører under.

Boks 5.1 opsummerer kapitlets hovedkonklusioner.

Boks 5.1 Hovedkonklusioner – helhedsorienterede indsatser til udsatte unge

8 ud af 10 kommuner har helhedsorienterede ungeindsatser

79 % af alle svarkommuner har helhedsorienterede indsatser til udsatte unge. Godt 6 ud af 10 af disse kommuner har én helhedsorienteret indsats til målgruppen, mens knap 4 ud af 10 har mere end én helhedsorienteret indsats.

Omtrent hver fjerde helhedsorienteret indsats til udsatte unge i undersøgelsen omfatter også familier og/eller voksne borgere med komplekse udfordringer.

Indhold: Udvidet KUI, overgang fra barn til voksen, forebyggelse og sammenhæng

Flertallet af de helhedsorienterede indsatser til unge er etableret i forbindelse med implementering af lov om kommunal indsats for unge under 25 år (KUI-loven). Loven omfatter unge under 25 år, mens flere af kommunernes helhedsorienterede indsatser inkluderer unge op til 30 år. Flere af indsatserne er målrettet en delmængde af den samlede ungegruppe, som har behov for særlig hjælp og støtte til fx at komme i uddannelse eller beskæftigelse. Man kan her tale om en udvidet KUI-indsats. Flere af de øvrige beskrivelser drejer sig om indsatser til unge i overgangen fra barn til voksen, forebyggende indsatser til unge eller mere generelle 'sammenhængende borgerforløb' på tværs af fx beskæftigelsesområdet og det specialiserede voksenområde.

Administration og politikere deles om at beslutte helhedsorienterede ungeindsatser

42 % af de helhedsorienterede indsatser til udsatte unge er udelukkende administrativt besluttet i kommunens direktion, mens omtrent lige så mange, 39 %, er udelukkende politisk besluttet. Knap hver femte indsats er besluttet på både politisk og administrativt niveau.

Flest ungeindsatser omfatter beskæftigelsesområdet og børn og unge-området

Langt de fleste af de helhedsorienterede indsatser til udsatte unge, 91 %, omfatter beskæftigelsesområdet, mens 86 % omfatter det specialiserede børn og unge-område. 70 % af indsatserne omfatter det specialiserede voksenområde. 55 % af indsatserne omfatter skoleområdet, og 31 % omfatter sundhedsområdet. Samlet er det 77 % af de helhedsorienterede indsatser til unge, der omfatter beskæftigelsesområdet og det specialiserede børn og unge-område samt eventuelt yderligere fagområder.

Knap 3 ud af 5 ungeindsatser går på tværs af to eller tre fagområder

20 % af de helhedsorienterede ungeindsatser går på tværs af to fagområder. 36 % af de helhedsorienterede indsatser til unge går på tværs af tre fagområder, mens 19 % af indsatserne går på tværs af fire fagområder. 25 % af de helhedsorienterede indsatser til unge går på tværs af mere end fire fagområder.

Flest helhedsorienterede ungeindsatser går på tværs af to direktører

Fagområderne kan administrativt være organiseret forskelligt fra kommune til kommune. For godt hver tredje helhedsorienterede indsats til unge (35 %) gælder det, at de omfattede fagområder er samlet under én direktør. Det er især udbredt i de mindre kommuner. Knap 6 ud af 10 indsatser (57 %) går på tværs af to direktører, mens kun 8 % går på tværs af tre direktører.

5.1 Indhold af indsatser til udsatte unge

Kommunerne er i spørgeskemaet blevet bedt om at give en kort beskrivelse af, hvad kommunens helhedsorienterede indsats til udsatte unge drejer sig om, og hvad de har ønsket at opnå med den. I dette afsnit gennemgås kort hovedtræk i kommunernes beskrivelser.

Som nævnt er gruppen af udsatte unge blandt andet omfattet af lov om kommunal indsats for unge under 25 år (KUI-loven). KUI-loven indebærer, at kommunerne skal levere en koordineret ungeindsats på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialområdet for unge mellem 15 og 25 år, der ikke er startet på en ungdomsuddannelse eller er i beskæftigelse efter grundskolen. Derfor er kommunerne i spørgeskemaet blevet bedt om at svare for helhedsorienterede indsatser til udsatte unge, som *ligger ud over* det, som kommunen er lovmæssigt forpligtet til som følge af KUI-loven.

Kommunernes beskrivelser viser dog, at nogle kommuner har besvaret spørgeskemaet med afsæt i KUI. Det forklarer formentlig den store udbredelse af helhedsorienterede indsatser til netop denne målgruppe, jf. også afsnit 3.2. Flertallet af beskrivelserne omhandler således helhedsorienterede indsatser, som er etableret i forbindelse med implementering af KUI-loven. KUI-loven omfatter unge under 25 år, mens flere af kommunernes helhedsorienterede indsatser inkluderer unge helt op til 30 år. Flere af indsatserne er målrettet en delmængde af den samlede ungegruppe, som har behov for særlig hjælp og støtte til fx at komme i uddannelse eller beskæftigelse. Man kan her tale om en udvidet KUI-indsats. Eksempelvis har en kommune som led i KUI-indsatsen etableret et mødeforum på tværs af myndigheder på det specialiserede børn og unge-område, det specialiserede voksenområde og beskæftigelsesområdet, som har fuld kompetence til at træffe beslutning om konkrete indsatser til unge. En anden kommune har en helhedsorienteret indsats til unge med autisme, hvor formålet er at få flere unge i uddannelse og beskæftigelse samt reducere kommunens udgifter til målgruppen. Det skal ske ved styrket samarbejde på tværs af social- og beskæftigelsesområdet, udvikling af en fælles forståelse af den unges situation og systematisk opfølgning på indsats og økonomi.

Flere af de øvrige indsatsbeskrivelser drejer sig om indsatser til unge i overgangen fra barn til voksen eller forebyggende indsatser til unge. Kommunale overgangsindsatser⁵⁴ handler om at sikre, at overgangen fra barn til voksen på tværs af fag- og lovområder opleves så smidig som muligt for den unge og sker på en måde, som sikrer den bedst mulige udnyttelse af ressourcerne. For eksempel skriver en kommune, at den helhedsorienterede indsats:

... omhandler rettidig koordinering med henblik på at sikre en fælles plan på tværs af myndighedsområder, og dermed også understøtte en tidlig og rettidig indsats med borgerens plan i centrum. Understøtte en god overgang.

I kommunen afholdes koordineringsmøder om sagsforløb for 15-29-årige, hvor der er behov for det, fx i relation til botilbud eller STU. Koordineringen sker mellem familie-, social- og arbejdsmarkedsområdet samt øvrige fagområder ved behov. Forud for møderne afholdes møde med borgeren og pårørende, hvor borgerens ressourcer og ønsker for et forløb afdækkes.

En anden kommune skriver om deres helhedsorienterede indsats med et *forebyggende* sigte:

⁵⁴ I Lemvigh et al. (2022) defineres 'overgangsindsatser' som kommunale indsatser for unge, som modtager sociale indsatser på det specialiserede børn og unge-område, og hvor det forventes, at de også får behov for kommunale indsatser, efter at de fylder 18 år.

Et centralt mål er at mindske behovet for kommunale indsatser og øge den enkeltes evne til at klare sig selv. Desuden sigter [indsatsen] mod at investere i forebyggende tiltag for at reducere omkostningerne på lang sigt og forbedre samarbejdet på tværs af forvaltninger...

Den helhedsorienterede indsats er særligt målrettet børn, unge og yngre voksne, som modtager indsatser på det specialiserede socialområde, men kan også omfatte generelle indsatser, fx i folkeskolen, for at fremme egenmestring og deltagelse i fællesskaber. Eksempler på konkrete tiltag er etablering af specialiserede teams (fx et psykiatriteam) og ændringer i fx arbejdsgange og ressourceanvendelse.

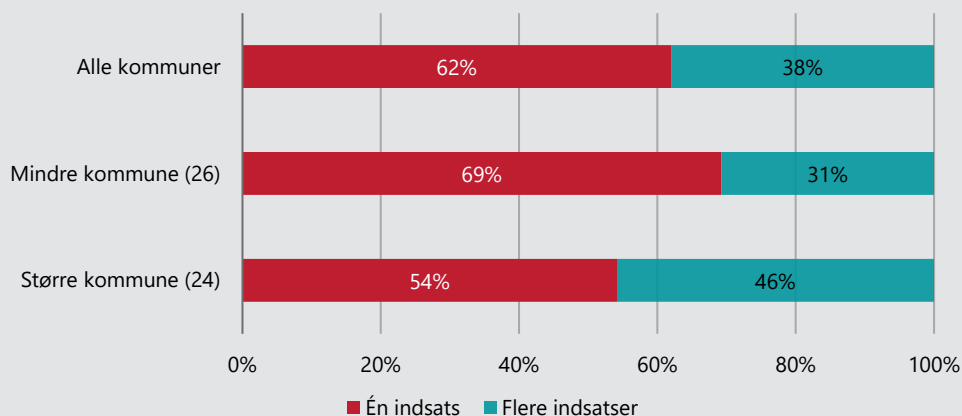
Nogle kommuners beskrivelser af de helhedsorienterede ungeindsatser omhandler mere generelle 'sammenhængende borgerforløb' på tværs af fx beskæftigelsesområdet og det specialiserede voksenområde.

5.2 Udbredelse af indsatser til udsatte unge

Figur 5.1 viser, hvor stor en andel af de kommuner, der har helhedsorienterede indsatser til udsatte unge, der har henholdsvis én og flere helhedsorienterede indsatser til målgruppen. Figuren viser både andelen for disse kommuner set under ét og opdelt efter kommunestørrelse.

Figur 5.1 **Hvor mange helhedsorienterede indsatser til udsatte unge**

Har I én eller flere helhedsorienterede indsatser, som er rettet til udsatte unge? Figuren viser andel kommuner i alt og opdelt på kommunestørrelse.

Anm.: Spørgsmål 5.1 i spørgeskemaet i Bilag 2. Antal kommuner i alt: 50. Tal i parenteser i figuren angiver antallet af kommuner i de to størrelseskategorier, der har besvaret spørgsmålet. Mindre kommuner har < 44.200 indbyggere, og større kommuner har > 44.200 indbyggere, jf. Bilag 1.

Godt 6 ud af 10 kommuner (62 %) har én helhedsorienteret indsats til målgruppen, mens knap 4 ud af 10 (38 %) har flere indsatser. Nogle få kommuner har ikke besvaret de efterfølgende spørgsmål, og derfor er det ikke muligt at opgøre, præcis hvor mange af de 38 % der har to indsatser eller flere. Dog har VIVE ud fra besvarelserne af de efterfølgende spørgsmål vurderet, at cirka 70 % af de kommuner, der har svaret for flere helhedsorienterede indsatser til udsatte unge, har to indsatser, mens cirka 30 % har tre eller flere indsatser.⁵⁵

Lidt flere af de større kommuner (46 %) end af de mindre kommuner (31 %) har *flere* helhedsorienterede indsatser til udsatte unge, jf. Figur 5.1. Flere af de mindre kommuner har således kun én helhedsorienteret indsats til ungemålgruppen. Som beskrevet i afsnit 4.2 kan det hænge sammen med, at der i større kommuner er flere borgere med behov for helhedsorienterede indsatser end i mindre kommuner, så man i større kommuner i højere grad har mulighed for at differentiere indsatsen.

Det skal bemærkes, at flere af kommunernes besvarelser vedrører helhedsorienterede indsatser, som er målrettet flere målgrupper, heriblandt udsatte unge.⁵⁶ Det fremgår af kommunernes fritekstbesvarelser og besvarelserne om indsatser til de andre to målgrupper i spørgeskemaet. Herudfra har VIVE vurderet, at i alt 17 af

⁵⁵ Kommunerne er ikke i spørgeskemaet blevet bedt om at angive det præcise antal indsatser, men om at svare for højst tre helhedsorienterede indsatser.

⁵⁶ Se også afsnit 1.3.3.

undersøgelsens helhedsorienterede indsatser til udsatte unge også inkluderer familier og/eller voksne. Det svarer til 25 % af de i alt 67 indsatser til unge, der indgår i undersøgelsen.

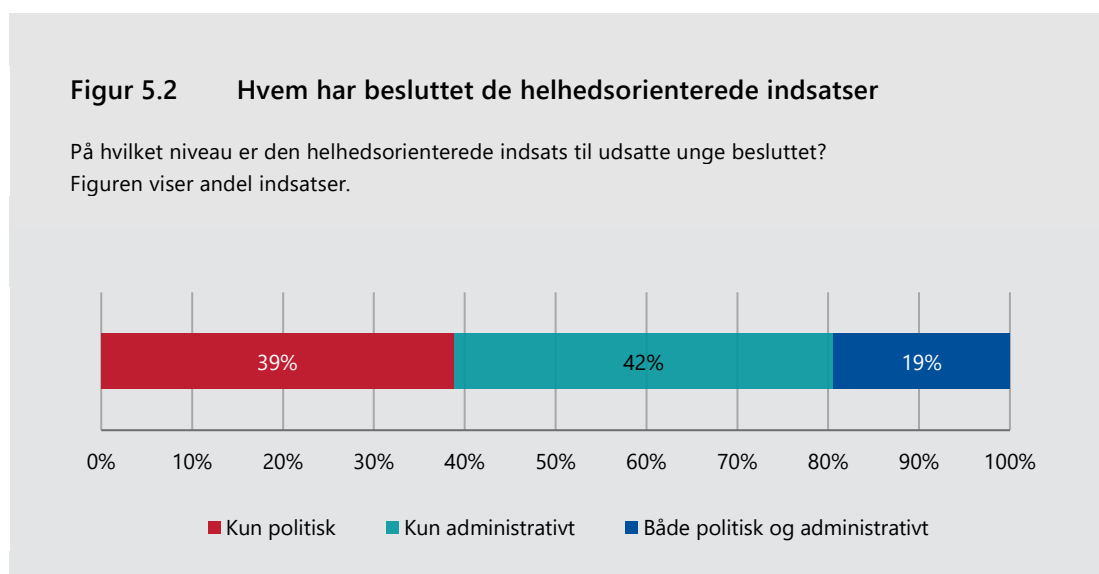
5.3 Forankring af indsatser til udsatte unge

I dette afsnit belyser vi den organisatoriske forankring i kommunerne af de helhedsorienterede indsatser til udsatte unge. Først ser vi i afsnit 5.3.1 på, hvem i kommunen der har besluttet indsatsen. Dernæst undersøger vi i afsnit 5.3.2, hvor mange og hvilke fagområder indsatserne går på tværs af, og hvor mange direktører disse fagområder hører under.

5.3.1 Hvem har besluttet indsatsen?

Det vil ofte kræve en tværgående beslutning at vedtage at implementere helhedsorienterede indsatser, fordi sådanne indsatser går på tværs af forskellige fag- og lovområder i kommunernes organisering.

Figur 5.2 viser kommunernes svar på, hvem der har besluttet de helhedsorienterede indsatser til unge i undersøgelsen.⁵⁷

Anm.: Spørgsmål 5.2b og 5.3b i spørgeskemaet i Bilag 2. Kommunernes svar på spørgsmålet er kodet til de viste kategorier. Antal indsatser: 67. Svar fra kommuner med én indsats og flere indsatser er lagt sammen. Antal kommuner: 46. 30 kommuner har svaret for 1 indsats, 11 kommuner har svaret for 2 indsatser, og 5 kommuner har svaret for 3 indsatser. Der har været mulighed for at sætte flere krydser for den enkelte indsats.

⁵⁷ Kommunernes svar er kodet ud fra, om indsatserne er besluttet udelukkende på politisk eller administrativt niveau, eller om indsatserne er besluttet på begge niveauer.

Det ses, at omtrent 4 ud af 10 helhedsorienterede indsatser (42 %) udelukkende er besluttet i kommunens direktion. Omtrent lige så mange (39 %) er udelukkende besluttet politisk, herunder især i kommunalbestyrelsen.⁵⁸ Knap hver femte indsats (19 %) er besluttet på både politisk og administrativt niveau.

Der ser ikke ud til at være den store forskel på, hvem der har besluttet de helhedsorienterede indsatser i henholdsvis større og mindre kommuner.⁵⁹

5.3.2 Fagområder og direktører, som indsatsen går på tværs af

Hvilke og hvor mange fagområder?

Målgruppen for udsatte unge er karakteriseret ved at være omfattet af flere lovområder, herunder servicelovens voksenbestemmelser (fra det 18. år), barnets lov (indtil det 18. hhv. 23. år)⁶⁰, KUI-loven (til det 25. år) og beskæftigelseslovgivningen⁶¹ (fra det 18. år). Ofte vil unge med psykisk sårbarhed eller social udsathed således have behov for indsatser fra forskellige kommunale fagområder.

Figur 5.3 viser, hvilke fagområder de helhedsorienterede indsatser til unge i undersøgelsen omfatter.

⁵⁸ Knap halvdelen af indsatserne (49 %) er besluttet i kommunalbestyrelsen, mens 22 % er besluttet i et eller flere fagudvalg, og 15 % er besluttet i økonomiudvalget. Nogle indsatser er besluttet i flere af de nævnte instanser.

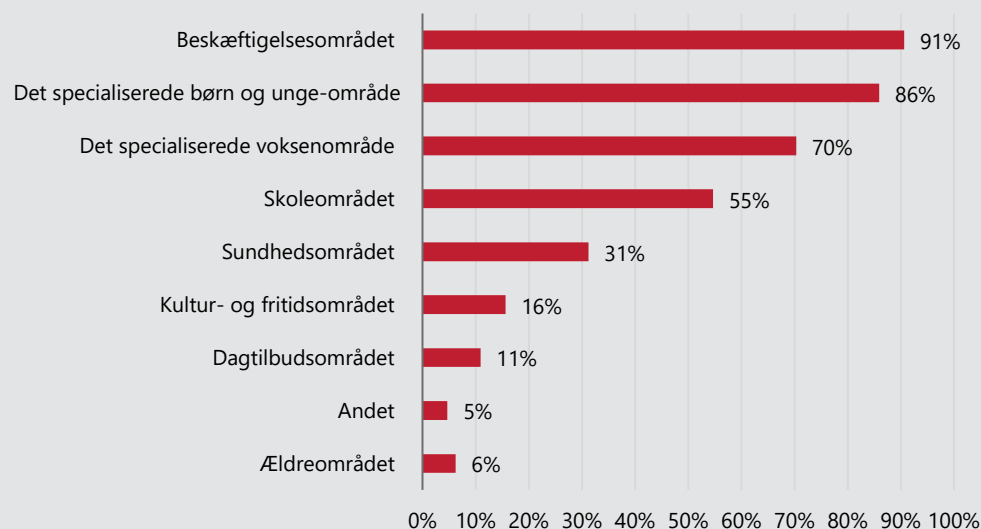
⁵⁹ De mindre kommuner har < 44.200 indbyggere og de større kommuner har > 44.200 indbyggere, jf. Bilag 1.

⁶⁰ Det bemærkes, at kommunerne i henhold til barnets lov § 110 kan tilbyde unge mellem 16 og 23 år, at ungeplanen, jf. § 108, erstattes af en helhedsorienteret plan. Den helhedsorienterede plan kan tilbydes forældre og unge med komplekse og sammensatte problemer, hvor der kan eller skal udarbejdes flere planer for indsatserne, og hvor der er et koordinationsbehov forbundet hermed. Den helhedsorienterede plan vedrører de indsatser, der iværksættes efter denne lov, og øvrige relevante indsatser efter anden lovgivning. Nærværende undersøgelse giver dog ikke viden om kommunernes brug af denne bestemmelse i barnets lov.

⁶¹ Blandt andet lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB-loven).

Figur 5.3 Hvilke fagområder omfatter indsatsen

Hvilke fagområder omfatter den helhedsorienterede indsats til udsatte unge?
Figuren viser andel indsatser.

Anm.: Spørgsmål 5.2c og 5.3c i spørgeskemaet i Bilag 2. Antal indsatser: 64. Svar fra kommuner med én indsats og flere indsatser er lagt sammen. Antal kommuner: 45. 30 kommuner har svaret for 1 indsats, 11 kommuner har svaret for 2 indsatser, og 4 kommuner har svaret for 3 indsatser. Der har været mulighed for at sætte kryds i flere fagområder for den enkelte indsats.

Langt de fleste af indsatserne, 91 %, omfatter beskæftigelsesområdet, mens 86 % omfatter det specialiserede børn og unge-område. Det afspejler formentlig, at indsatserne har fokus på beskæftigelse og nærhed til arbejdsmarkedet. 7 ud af 10 helhedsorienterede indsatser til udsatte unge omfatter det specialiserede voksenområde. Det afspejler formentlig, at disse indsatser har fokus på blandt andet overgangen fra barn til voksen. Mere end halvdelen af indsatserne, 55 %, omfatter skoleområdet, hvor der fx kan være fokus på overgangen fra skole til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse. Knap hver tredje helhedsorienterede indsats til unge, 31 %, omfatter sundhedsområdet, hvor der fx kan være fokus på de unges alkohol- eller stofmisbrug. 16 % henholdsvis 11 % af indsatserne omfatter kultur- og fritidsområdet henholdsvis dagtilbudsområdet. Endvidere er ældreområdet omfattet af nogle få helhedsorienterede indsatser til udsatte unge. I det ene tilfælde er der tale om hjemmeplejen, og i det andet tilfælde er der tale om, at der i kommunen koordineres helhedsorienterede indsatser, så ældreområdet kan komme i spil, hvis den unge har behov for praktik eller særlige job.

Det er relevant også at se på *kombinationen* af fagområder omfattet af de helhedsorienterede indsatser. Tabel 5.1 viser de mest udbredte kombinationer af fagområder, som helhedsorienterede indsatser til unge går på tværs af i svarkommunerne.

Tabel 5.1 Hyppigst forekommende kombinationer af fagområder omfattet af helhedsorienterede indsatser til unge

Fagområder omfattet af indsatsen					Andel indsatser
Beskæftigelsesområdet	Det specialiserede børn og unge-område	Det specialiserede voksenområde	Skoleområdet	Sundhedsområdet	
x	x	x			20 %
x	x	x	x		9 %
x		x			8 %
x	x				6 %
x	x		x		6 %
x	x	x	x	x	6 %
x	x	x		x	5 %

Anm.: Spørgsmål 5.2c og 5.3c i spørgeskemaet i Bilag 2. Antal indsatser: 64. Svar fra kommuner med én indsats og flere indsatser er lagt sammen. Antal kommuner: 45. 30 kommuner har svaret for 1 indsats, 11 kommuner har svaret for 2 indsatser, og 4 kommuner har svaret for 3 indsatser. Tabellen viser alene de hyppigst forekommende kombinationer af fagområder, dækkende 60 % af alle de helhedsorienterede indsatser til udsatte unge i undersøgelsen.

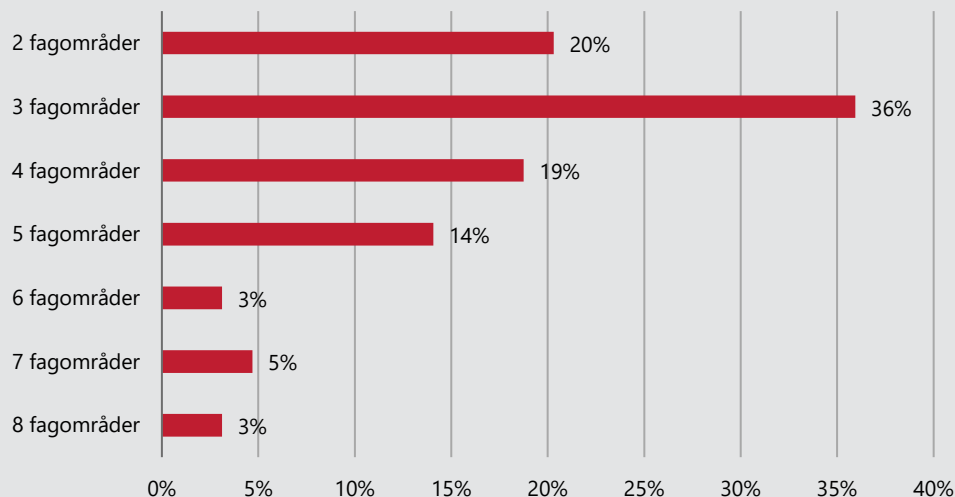
20 % af indsatserne går på tværs af beskæftigelsesområdet, det specialiserede børn og unge-område og det specialiserede voksenområde og omfatter alene disse tre fagområder. Yderligere 20 % af indsatserne omfatter de tre fagområder og desuden skoleområdet (9 %) eller sundhedsområdet (5 %) eller begge disse områder (6 %).

Samlet set er det 56 % af de helhedsorienterede indsatser til unge, der omfatter både beskæftigelsesområdet, det specialiserede børn og unge-område og det specialiserede voksenområde samt eventuelt yderligere fagområder. I alt 77 % af indsatserne går på tværs af det specialiserede børn og unge-område og beskæftigelsesområdet, 67 % går på tværs af det specialiserede voksenområde og beskæftigelsesområdet, og 59 % går på tværs af det specialiserede børn og unge-område og det specialiserede voksenområde samt eventuelt yderligere fagområder.

Vi har foretaget en optælling af, hvor mange fagområder de helhedsorienterede indsatser til udsatte unge typisk går på tværs af. Resultatet fremgår af Figur 5.4.

Figur 5.4 Hvor mange fagområder omfatter indsætserne

Optælling af antal fagområder omfattet af helhedsorienterede indsætser til udsatte unge.
Figuren viser andel indsætser, der omfatter det givne antal fagområder i kommunen.

Anm.: Spørgsmål 5.2c og 5.3c i spørgeskemaet i Bilag 2 Antal indsætser: 64. Svar fra kommuner med én indsæt og flere indsætser er lagt sammen. Antal kommuner: 45. 30 kommuner har svaret for 1 indsæt, 11 kommuner har svaret for 2 indsætser, og 4 kommuner har svaret for 3 indsætser.

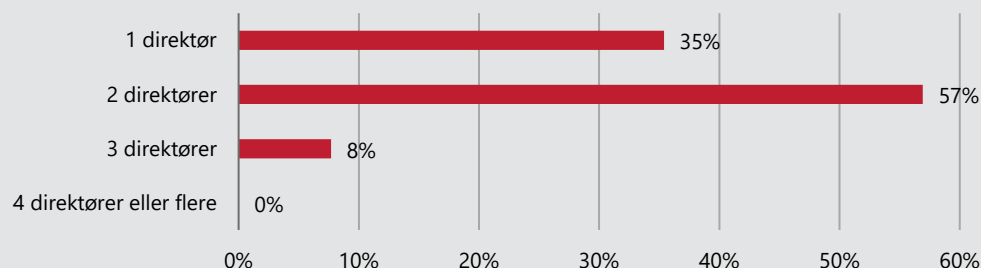
Det hyppigst forekommende er, at indsætserne går på tværs af tre fagområder, hvilket gælder lidt mere end hver tredje (36 %). Hver femte helhedsorienterede indsæt til unge (20 %) går på tværs af to fagområder, og omtrent lige så mange (19 %) går på tværs af fire fagområder. Hver syvende indsæt (14 %) går på tværs af fem fagområder, mens hver niende (11%) går på tværs af seks eller flere fagområder. Samlet set er det godt 2 ud af 5 helhedsorienterede indsætser til udsatte unge (44 %), der går på tværs af fire fagområder eller flere.

Hvor mange direktører?

Fagområderne kan være organiseret forskelligt fra kommune til kommune. For at få et fingerpeg om, i hvilken grad de helhedsorienterede indsætser går på tværs af kommunens administrative organisering, har vi bedt kommunerne om at svare på, hvor mange direktører de pågældende fagområder hører under. Svarene fremgår af Figur 5.5.

Figur 5.5 Hvor mange direktører

Hvor mange direktører i kommunen hører de involverede fagområder under?
Figuren viser andel indsatser.

Anm.: Spørgsmål 5.2d og 5.3d i spørgeskemaet i Bilag 2. Antal indsatser: 65. Svar fra kommuner med én indsats og flere indsatser er lagt sammen. Antal kommuner: 46. 31 kommuner har svaret for 1 indsats, 11 kommuner har svaret for 2 indsatser, og 4 kommuner har svaret for 3 indsatser.

For godt hver tredje helhedsorienterede indsats til unge (35 %) gælder det, at de omfattede fagområder er samlet under én direktør. Knap 6 ud af 10 indsatser (57 %) går på tværs af to direktører, mens kun 1 ud af 11 (8 %) går på tværs af tre direktører. Ingen af de helhedsorienterede indsatser til unge i undersøgelsen går på tværs af mere end tre direktører.

Der er forskel på, hvor mange direktører de helhedsorienterede indsatser går på tværs af, i større og mindre kommuner. I de mindre kommuner er det mere udbredt end i de større, at de helhedsorienterede indsatser til unge er samlet under én direktør, mens det i de større kommuner er mere udbredt, at indsatserne går på tværs af to eller tre direktører.⁶²

⁶² 47 % af indsatserne i de mindre kommuner og 24 % i de større kommuner er samlet under én direktør. 53 % af indsatserne i de mindre kommuner og 76 % i de større kommuner går på tværs af to eller tre direktører. Mindre kommuner har < 44.200 indbyggere, og større kommuner har > 44.200 indbyggere, jf. Bilag 1.

6 Voksne borgere med komplekse udfordringer

Dette kapitel afdækker udbredelse, indhold og forankring i kommunerne af helhedsorienterede indsatser til målgruppen af voksne borgere med komplekse udfordringer. Denne overordnede målgruppe er i spørgeskemaet afgrænset som "voksne på langvarig offentlig forsørgelse med mere end én sag i forskellige fag- og lovområder".

Afsnit 6.1 ser nærmere på kommunernes beskrivelser af indsatsernes indhold. Afsnit 6.2 belyser udbredelsen og antallet af indsatser i de enkelte kommuner, herunder hvor mange indsatser der ser ud til at omfatte flere målgrupper. Endelig behandler afsnit 6.3 indsatsernes organisatoriske forankring, herunder hvem i kommunen der har besluttet indsatsen, hvilke fagområder de går på tværs af, og hvor mange direktører disse fagområder hører under.

Boks 6.1 opsummerer kapitlets hovedkonklusioner.

Boks 6.1 Hovedkonklusioner – helhedsorienterede indsatser til voksne

Godt hver anden kommune har helhedsorienterede voksenindsatser

56 % af alle svarkommuner har helhedsorienterede indsatser til voksne borgere med komplekse udfordringer. Knap 2 ud af 3 af disse kommuner har én helhedsorienteret indsats til målgruppen, mens godt 1 ud af 3 har mere end én helhedsorienteret indsats.

Omtrent hver fjerde helhedsorienteret indsats til voksne i undersøgelsen omfatter også familier med komplekse udfordringer og/eller udsatte unge.

Formål er bedre sammenhæng og at få borgere tættere på job og uddannelse

De fleste af de helhedsorienterede indsatser omfatter ledige voksne med problemer ud over ledighed såsom misbrug, psykiatriske lidelser og hjemløshed. Formålet med indsatserne er typisk at støtte borgeren i at komme tættere på arbejdsmarkedet eller uddannelse samt skabe mere sammenhængende og overskuelige forløb for borgeren. Enkelte af de helhedsorienterede indsatser til voksne er målrettet mere specifikke målgrupper, især borgere med hjerneskade.

Hver anden helhedsorienterede voksenindsats er rent administrativt besluttet

47 % af de helhedsorienterede indsatser til voksne er udelukkende administrativt besluttet i kommunens direktion, mens 33 % er udelukkende politisk besluttet. Godt hver femte indsats er besluttet på både politisk og administrativt niveau.

Flest voksenindsatser omfatter voksenområdet og beskæftigelsesområdet

Næsten samtlige helhedsorienterede indsatser til voksne, 98 %, omfatter det specialiserede voksenområde, mens 83 % omfatter beskæftigelsesområdet. 48 % af indsatserne omfatter sundhedsområdet, mens 40 % omfatter det specialiserede børn og unge-område, og 36 % omfatter ældreområdet. Samlet set er det 81 % af de helhedsorienterede indsatser til voksne, der omfatter det specialiserede voksenområde og beskæftigelsesområdet samt eventuelt yderligere fagområder.

2 ud af 3 voksenindsatser går på tværs af to eller tre fagområder

24 % af de helhedsorienterede voksenindsatser går på tværs af to fagområder. 43 % af de helhedsorienterede indsatser til voksne går på tværs af tre fagområder, mens 19 % af indsatserne går på tværs af fire fagområder. 14 % af de helhedsorienterede indsatser til voksne går på tværs af mere end fire fagområder.

Næsten alle helhedsorienterede voksenindsatser hører under én eller to direktører

Fagområderne kan administrativt være organiseret forskelligt fra kommune til kommune. For knap hver anden helhedsorienterede indsats til voksne (49 %) gælder det, at de omfattede fagområder er samlet under én direktør. Den anden halvdel af indsatserne (47 %) går på tværs af to direktører, mens kun 4 % går på tværs af tre direktører.

6.1 Indhold af indsatser til voksne

Kommunerne er i spørgeskemaet blevet bedt om at give en kort beskrivelse af, hvad kommunens helhedsorienterede indsats til voksne med komplekse udfordringer drejer sig om, og hvad de har ønsket at opnå med den. I dette afsnit gennemgås kort hovedtræk i kommunernes beskrivelser.

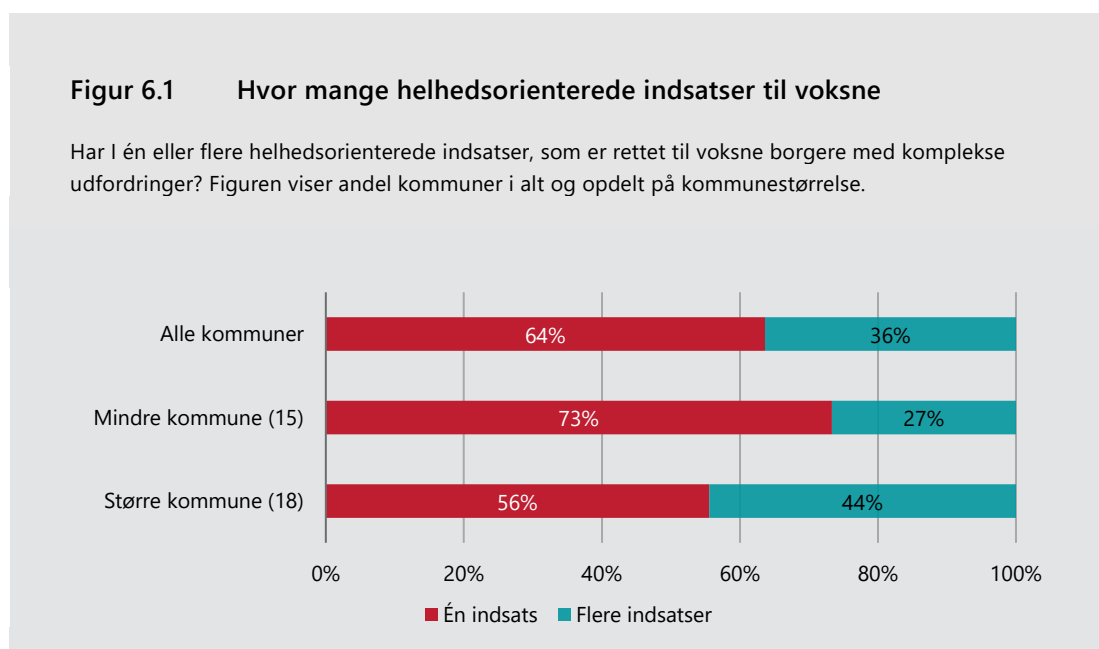
De fleste af de helhedsorienterede indsatser omfatter ledige voksne med problemer ud over ledighed såsom misbrug, psykiatriske lidelser og hjemløshed. Formålet med indsatserne varierer, men handler typisk om at støtte borgeren i at komme tættere på arbejdsmarkedet eller uddannelse samt skabe mere sammenhængende og overskuelige forløb for borgeren. Eksempelvis beskriver en af kommunerne en helhedsorienteret indsats, som er målrettet borgere, der bor i et bestemt boligområde og har flere sager i kommunen på tværs af social-, sundheds- og beskæftigelsesområdet. Formålet med indsatsen er sammen med borgeren at skabe overblik over

borgerens forløb i kommunen og udarbejde en samlet plan for det videre forløb. Borgeren tilknyttes en koordinator, som koordinerer samarbejdet med relevante samarbejdspartnere. Den helhedsorienterede indsats skal for den enkelte borger sikre tættere kontakt til arbejdsmarkedet og bedre livsmestring. Samtidig har indsatsen til formål, at kommunen udvikler en ny metode til myndighedsarbejdet og bliver klar til at arbejde med HOI-loven.

Enkelte af de helhedsorienterede indsatser til voksne er målrettet mere specifikke målgrupper, herunder især borgere med hjerneskade, men også autister samt vare-tægtsfængslede og indsatte.

6.2 Udbredelse af indsatser til voksne

Figur 6.1 viser, hvor stor en andel af de kommuner, der har helhedsorienterede indsatser til voksne borgere med komplekse udfordringer, som har henholdsvis én og flere helhedsorienterede indsatser til målgruppen. Figuren viser både andelen for disse kommuner set under ét og opdelt efter kommunestørrelse.

Anm.: Spørgsmål 6.1 i spørgeskemaet i Bilag 2. Antal kommuner i alt: 33. Tal i parenteser i figuren angiver antallet af kommuner i de to størrelseskategorier, der har besvaret spørgsmålet. Mindre kommuner har < 44.200 indbyggere, og større kommuner har > 44.200 indbyggere, jf. Bilag 1.

Knap 2 ud af 3 kommuner (64 %) har én helhedsorienteret indsats til målgruppen, mens godt 1 ud af 3 (36 %) har flere indsatser. Nogle få kommuner har ikke besvaret de efterfølgende spørgsmål, og derfor er det ikke muligt at opgøre, præcis hvor mange af de 36 % der har to indsatser eller flere. Dog har VIVE ud fra besvarelserne

af de efterfølgende spørgsmål vurderet, at cirka 60 % af de kommuner, der har svaret for flere helhedsorienterede indsatser til voksne, har to indsatser, mens cirka 40 % har tre eller flere indsatser.⁶³

Lidt flere af de større kommuner (44 %) end af de mindre kommuner (27 %) har *flere* helhedsorienterede indsatser til voksne borgere med komplekse udfordringer, jf. Figur 6.1. Flere af de mindre kommuner har således kun én helhedsorienteret indsats til voksenmålgruppen. Som beskrevet i afsnit 4.2 og 5.2 kan det hænge sammen med, at der i større kommuner er flere borgere med behov for helhedsorienterede indsatser end i mindre kommuner, så man i større kommuner i højere grad har mulighed for at differentiere indsatsen til målgruppen.

Det skal bemærkes, at flere af kommunernes besvarelser vedrører helhedsorienterede indsatser, som er målrettet flere målgrupper, heriblandt voksne borgere med komplekse udfordringer.⁶⁴ Det fremgår af kommunernes fritekstbesvarelser og besvarelserne om indsatser til de andre to målgrupper i spørgeskemaet. Eksempelvis skriver en kommune:

Indsatsen er både for barnet i familien og den voksne.

Ud fra spørgeskemabesvarelserne har VIVE vurderet, at i alt 11 af undersøgelsens helhedsorienterede indsatser til voksne også inkluderer familier og/eller unge. Det svarer til 24 % af de i alt 45 indsatser til voksne, der indgår i undersøgelsen.

6.3 Forankring af indsatser til voksne

I dette afsnit belyser vi den organisatoriske forankring i kommunerne af de helhedsorienterede indsatser til voksne borgere med komplekse udfordringer. Først ser vi i afsnit 6.3.1 på, hvem i kommunen der har besluttet indsatsen. Dernæst undersøger vi i afsnit 6.3.2, hvor mange og hvilke fagområder indsatserne går på tværs af, og hvor mange direktører disse fagområder hører under.

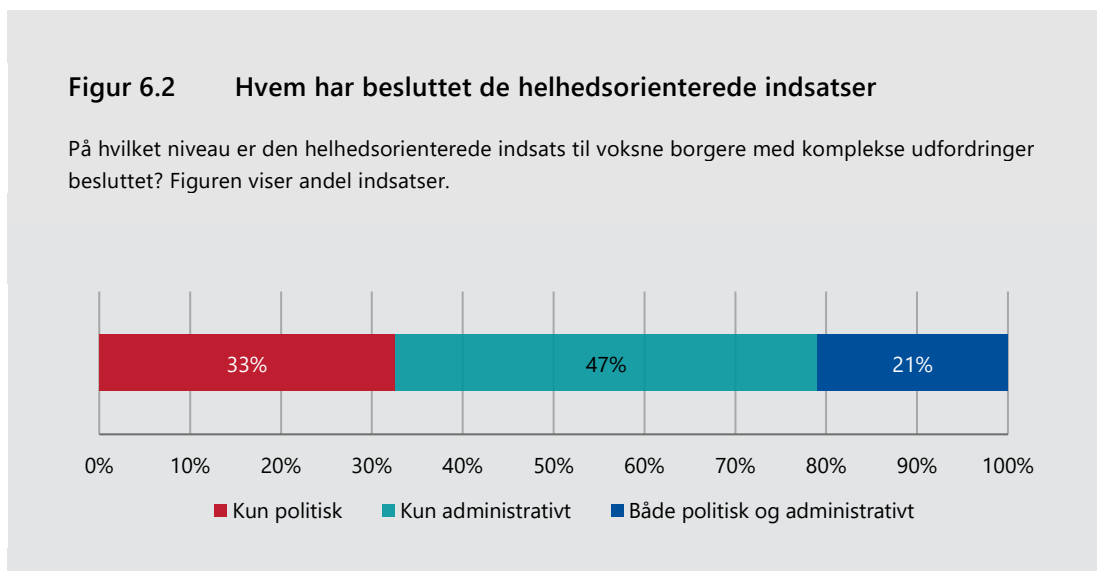
⁶³ Kommunerne er ikke i spørgeskemaet blevet bedt om at angive det præcise antal indsatser, men om at svare for højst tre helhedsorienterede indsatser.

⁶⁴ Se også afsnit 1.3.3.

6.3.1 Hvem har besluttet indsatsen

Det vil ofte kræve en tværgående beslutning at vedtage at implementere helhedsorienterede indsatser, fordi sådanne indsatser går på tværs af forskellige fag- og lovområder i kommunernes organisering.

Figur 6.2 viser kommunernes svar på, hvem der har besluttet de helhedsorienterede indsatser til voksne i undersøgelsen.⁶⁵

Anm.: Spørgsmål 6.2b og 6.3b i spørgeskemaet i Bilag 2. Kommunernes svar på spørgsmålet er kodet til de viste kategorier. Antal indsatser: 43. Svar fra kommuner med én indsats og flere indsatser er lagt sammen. Antal kommuner: 31. 22 kommuner har svaret for 1 indsats, 6 kommuner har svaret for 2 indsatser, og 3 kommuner har svaret for 3 indsatser. Der har været mulighed for at sætte flere krydser for den enkelte indsats. Andele summerer ikke til 100 % pga. afrunding.

Det ses, at knap halvdelen (47 %) af de helhedsorienterede indsatser udelukkende er besluttet i kommunens direktion. Hver tredje indsats er udelukkende besluttet politisk, herunder især i kommunalbestyrelsen,⁶⁶ mens godt hver femte indsats (21 %) er besluttet på både politisk og administrativt niveau.

Der ser ud til at være forskel på, hvem der har besluttet de helhedsorienterede indsatser til voksne i henholdsvis større og mindre kommuner.⁶⁷ Således er det mere udbredt i større kommuner end i mindre, at indsatserne er besluttet på både politisk

⁶⁵ Kommunernes svar er kodet ud fra, om indsatserne er besluttet udelukkende på politisk eller administrativt niveau, eller om indsatserne er besluttet på begge niveauer.

⁶⁶ 44 % af indsatserne er besluttet i kommunalbestyrelsen, mens 30 % er besluttet i et eller flere fagudvalg, og 21 % er besluttet i økonomiudvalget. Nogle indsatser er besluttet i flere af de nævnte instanser.

⁶⁷ De mindre kommuner har < 44.200 indbyggere og de største kommuner har > 44.200 indbyggere, jf. Bilag 1. I de 13 mindre kommuner, der har besvaret spørgsmålet, er der i alt 16 helhedsorienterede indsatser til voksne. I de 18 større kommuner er der i alt 27 indsatser.

og administrativt niveau.⁶⁸ Det er desuden mere udbredt i større kommuner end i mindre, at indsatserne er besluttet i fag- eller økonomiudvalg.⁶⁹

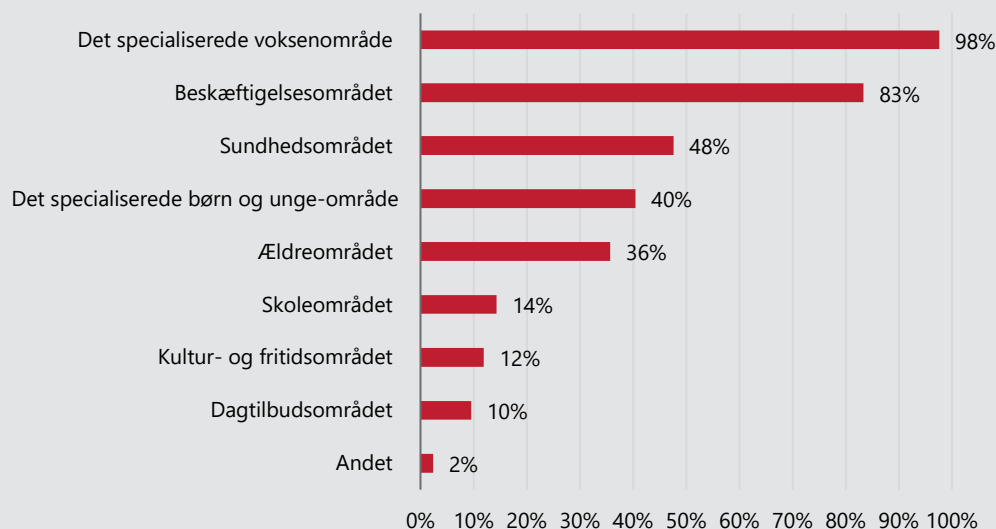
6.3.2 Fagområder og direktører, som indsatserne går på tværs af

Hvilke og hvor mange fagområder?

Målgruppen af voksne borgere med komplekse udfordringer er omfattet af flere lovområder, herunder servicelovens voksenbestemmelser til målgrupper inden for handicap, socialpsykiatri og social udsathed, beskæftigelseslovgivningen⁷⁰ og sundhedsloven⁷¹. Ofte vil voksne med komplekse udfordringer således have behov for indsatser fra forskellige kommunale fagområder. Figur 6.3 viser, hvilke fagområder de helhedsorienterede indsatser til voksne i undersøgelsen omfatter.

Figur 6.3 Hvilke fagområder omfatter indsatsen

Hvilke fagområder omfatter den helhedsorienterede indsats til voksne borgere med komplekse udfordringer? Figuren viser andel indsatser.

Anm.: Spørgsmål 6.2c og 6.3c i spørgeskemaet i Bilag 2. Antal indsatser: 42. Svar fra kommuner med én indsats og flere indsatser er lagt sammen. Antal kommuner: 31. 23 kommuner har svaret for 1 indsats, 5 kommuner har svaret for 2 indsatser, og 3 kommuner har svaret for 3 indsatser. Der har været mulighed for at sætte kryds i flere fagområder for den enkelte indsats.

⁶⁸ 26 % af indsatserne i større kommuner og 13 % i mindre kommuner er besluttet på både politisk og administrativt niveau.

⁶⁹ 41 % af indsatserne i større kommuner og 13 % i mindre kommuner er besluttet i et eller flere fagudvalg. 26 % af indsatserne i større kommuner og 13 % i mindre kommuner er besluttet i økonomiudvalget.

⁷⁰ Blandt andet lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB-loven).

⁷¹ Herunder §§ 141-142 om misbrug af alkohol og stoffer.

Det ses, at næsten samtlige indsatser til voksne, 98 %, omfatter det specialiserede voksenområde. Herudover omfatter langt de fleste indsatser, 83 %, beskæftigelsesområdet, mens 48 % omfatter sundhedsområdet. Det afspejler, at langt de fleste helhedsorienterede indsatser til voksne har fokus på netop at bringe borgeren tættere på beskæftigelse, koordineret med andre indsatser i relation til fx misbrug, psykiatriske lidelser eller social udsathed. 2 ud af 5 indsatser til voksne omfatter det specialiserede børn og unge-område, mens 10-14 % af indsatserne omfatter henholdsvis skole-, dagtilbuds- samt kultur- og fritidsområdet. Det afspejler formentlig, at disse indsatser har fokus på hele familien eller unge voksne (fx 15-22-årige), jf. også kapitel 4 og 5. Endelig er det godt hver tredje indsats til voksne, 36 %, der omfatter ældreområdet, hvilket formentlig afspejler, at borgerne blandt andet kan have behov for praktisk hjælp eller pleje i hjemmet.

Det er relevant også at se på *kombinationen* af fagområder omfattet af de helhedsorienterede indsatser. Tabel 6.1 viser de mest udbredte kombinationer af fagområder, som helhedsorienterede indsatser til voksne går på tværs af i svarkommunerne.

Tabel 6.1 Hyppigst forekommende kombinationer af fagområder omfattet af helhedsorienterede indsatser til voksne

Fagområder omfattet af indsatsen					Andel indsatser
Det specialiserede voksenområde	Beskæftigelsesområdet	Sundhedsområdet	Ældreområdet	Det specialiserede børn og unge-område	
x	x				21 %
x		x	x		14 %
x	x			x	14 %
x	x	x	x		12 %
x	x	x			7 %

Anm.: Spørgsmål 6.2c og 6.3c i spørgeskemaet i Bilag 2. Antal indsatser: 42. Svar fra kommuner med én indsats og flere indsatser er lagt sammen. Antal kommuner: 31. 23 kommuner har svaret for 1 indsats, 5 kommuner har svaret for 2 indsatser, og 3 kommuner har svaret for 3 indsatser. Tabellen viser alene de hyppigst forekommende kombinationer af fagområder, som dækker 69 % af alle de helhedsorienterede indsatser til voksne i undersøgelsen.

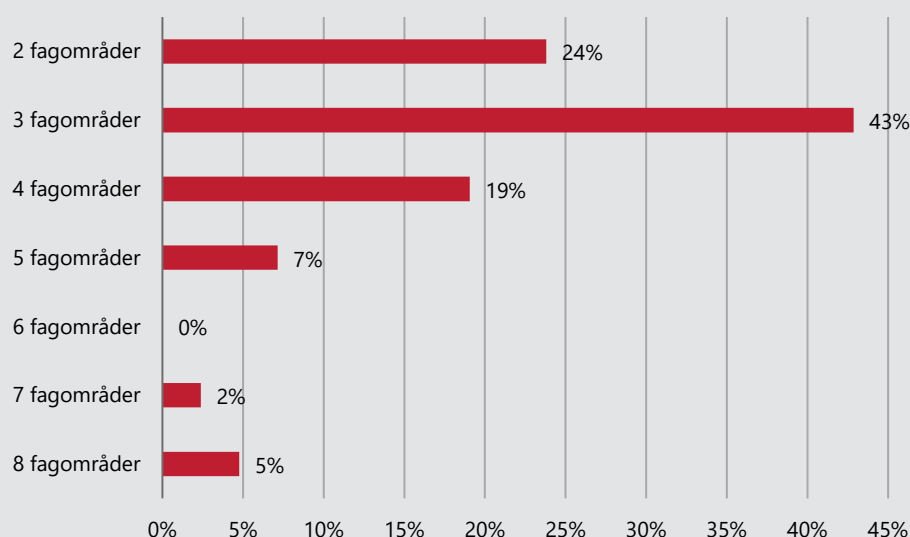
21 % af indsatserne går på tværs af det specialiserede voksenområde og beskæftigelsesområdet og omfatter alene disse to fagområder. Yderligere 14 % af indsatserne omfatter de to fagområder og desuden det specialiserede børn og unge-område. 7 % af indsatserne omfatter det specialiserede voksenområde og beskæftigelsesområdet og derudover sundhedsområdet, mens yderligere 12 % i tillæg inkluderer ældreområdet. Samlet set er det 81 % af de helhedsorienterede indsatser til voksne, der går på tværs af det specialiserede voksenområde og beskæftigelses-

området, enten udelukkende eller i kombination med andre områder. 14 % af indsatserne går på tværs af det specialiserede voksenområde, sundhedsområdet og ældreområdet uden at inkludere beskæftigelsesområdet.

Vi har foretaget en optælling af, hvor mange fagområder de helhedsorienterede indsatser til voksne typisk går på tværs af. Resultatet fremgår af Figur 6.4.

Figur 6.4 Hvor mange fagområder omfatter indsatserne

Optælling af antal fagområder omfattet af helhedsorienterede indsatser til voksne. Figuren viser andel indsatser, der omfatter det givne antal fagområder i kommunen.

Anm.: Spørgsmål 5.2c og 5.3c i spørgeskemaet i Bilag 2 Antal indsatser: 42. Svar fra kommuner med én indsats og flere indsatser er lagt sammen. Antal kommuner: 31. 23 kommuner har svaret for 1 indsats, 5 kommuner har svaret for 2 indsatser, og 3 kommuner har svaret for 3 indsatser.

Det hyppigst forekommende er, at indsatserne går på tværs af tre fagområder, hvilket gælder op mod halvdelen (43 %). Cirka hver fjerde helhedsorienterede indsats til voksne (24 %) går på tværs af to fagområder, og knap hver femte (19 %) går på tværs af fire fagområder. 7 % af indsatserne går på tværs af fem fagområder, mens 7 % går på tværs af syv eller otte fagområder. Samlet set er det 1 ud af 3 helhedsorienterede indsatser til voksne med komplekse udfordringer, der går på tværs af mere end tre fagområder.

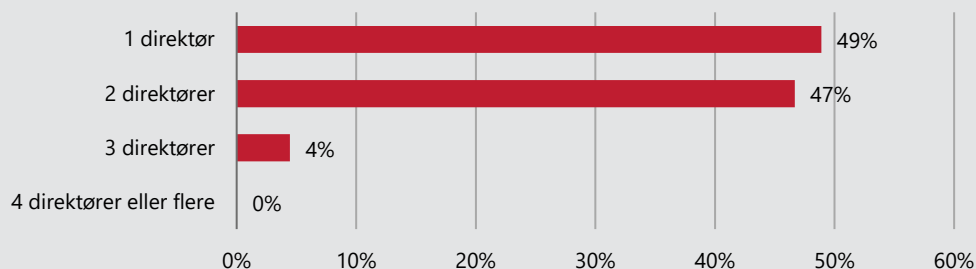
Hvor mange direktører?

Fagområderne kan være organiseret forskelligt fra kommune til kommune. For at få et fingerpeg om, i hvilken grad de helhedsorienterede indsatser går på tværs af kom-

munens administrative organisering, har vi bedt kommunerne svare på, hvor mange direktører de pågældende fagområder hører under. Svarene fremgår af Figur 6.5.

Figur 6.5 **Hvor mange direktører?**

Hvor mange direktører i kommunen hører de involverede fagområder under? Figuren viser andel indsatser.

Anm.: Spørgsmål 6.2d og 6.3d i spørgeskemaet i Bilag 2. Antal indsatser: 45. Svar fra kommuner med én indsats og flere indsatser er lagt sammen. Antal kommuner: 31. 21 kommuner har svaret for 1 indsats, 6 kommuner har svaret for 2 indsatser, og 4 kommuner har svaret for 3 indsatser.

For halvdelen af de helhedsorienterede indsatser til voksne, 49 %, gælder det, at de omfattede fagområder er samlet under én direktør. Den anden halvdel af indsatserne, 47 %, går på tværs af to direktører, mens kun 4 % går på tværs af tre direktører. Ingen af de helhedsorienterede indsatser til voksne i undersøgelsen går på tværs af mere end tre direktører.

Der er ikke den store forskel på, hvor mange direktører de helhedsorienterede indsatser går på tværs af, i større og mindre kommuner. Dog er der kun i større kommuner indsatser til voksne, der går på tværs af tre direktører.⁷²

⁷² I større kommuner er der 48 % af de helhedsorienterede indsatser til voksne, der er samlet under én direktør, 45 % går på tværs af to direktører, og 7 % går på tværs af tre direktørområder. I mindre kommuner er de tilsvarende tal 50 %, 50 % og 0 %. Mindre kommuner har < 44.200 indbyggere, og større kommuner har > 44.200 indbyggere, jf. Bilag 1.

7 På tværs af målgrupper

Dette kapitel ser på tværs af de tre foregående analysekapitler og sammenholder udbredelse, indhold og forankring i kommunerne af helhedsorienterede indsatser til de tre målgrupper.

Afsnit 7.1 belyser udbredelsen og antallet af indsatser. Afsnit 7.2 behandler indsatsernes organisatoriske forankring, herunder hvem i kommunen der har besluttet indsatserne, samt hvilke fagområder og hvor mange direktører de går på tværs af.

Boks 7.1 opsummerer kapitlets hovedkonklusioner.

Boks 7.1 Hovedkonklusioner på tværs af indsatser til de tre målgrupper

Voksenindsatser er oftere besluttet administrativt, familieindsatser oftere politisk

En større andel af de helhedsorienterede indsatser til voksne (47 %) og unge (42 %) er udelukkende besluttet af direktionen sammenlignet med indsatser til familier (32 %). Andelen af indsatser, der udelukkende er besluttet på politisk niveau, er lidt større for familier (42 %) og unge (39 %) end for voksne (33 %). For alle tre målgrupper er færrest helhedsorienterede indsatser besluttet på både politisk og administrativt niveau (19-26 %).

Indsatser til familier dækker flere fagområder end indsatser til unge og voksne

29 % af de helhedsorienterede indsatser til familier omfatter seks fagområder eller flere, mens det samme kun gælder for 11 % af indsatserne til unge og 7 % af indsatserne til voksne. 67 % af de helhedsorienterede indsatser til voksne går på tværs af højst tre fagområder, mens det samme kun gælder for 56 % af indsatserne til unge og 41 % af indsatserne til familier.

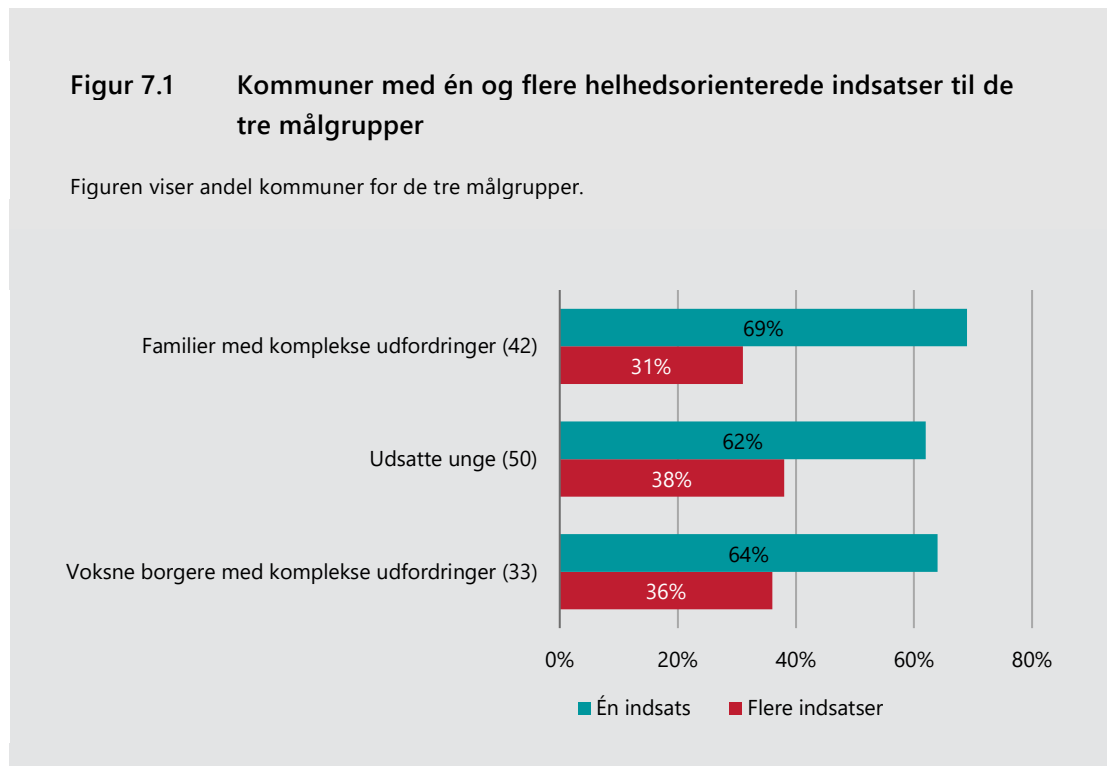
Indsatser til familier går også typisk på tværs af flere direktører

Flere af de helhedsorienterede indsatser til familier med komplekse udfordringer (74 %) går på tværs af to eller flere direktører end af de helhedsorienterede indsatser til unge (65 %) og voksne (51 %).

7.1 Udbredelse af helhedsorienterede indsatser

Som det fremgik af afsnit 3.2, er det 79 % af alle svarkommunerne, der har helhedsorienterede indsatser til udsatte unge, 67 % har helhedsorienterede indsatser til

familier og 56 % har helhedsorienterede indsatser til voksne. Figur 7.1 viser, hvor mange af disse kommuner, der har henholdsvis én og flere helhedsorienterede indsatser til de tre målgrupper. Det ser ud til, at andelen af kommuner, som har én helhedsorienteret indsats frem for flere, er lidt større for familier med komplekse udfordringer (69 %) end for de to andre målgrupper (62-64 %).⁷³

Anm.: Spørgsmål 4.1, 5.1 og 6.1 i spørgeskemaet i Bilag 2. Tal i parentes angiver antal svarkommuner i den enkelte kategori.

7.2 Forankring af helhedsorienterede indsatser

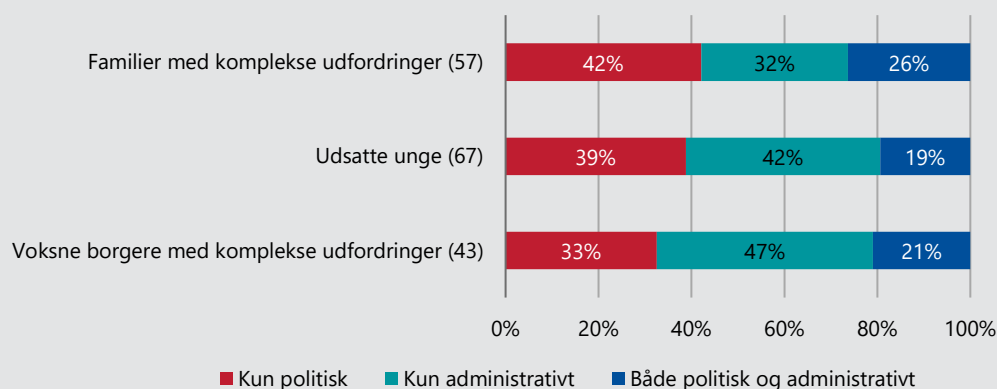
Hvem har besluttet de helhedsorienterede indsatser?

Figur 7.2 viser, på hvilket niveau der er truffet beslutning om helhedsorienterede indsatser til de tre målgrupper.

⁷³ Resultaterne fremgår også af afsnit 4.1, 5.1 og 6.1.

Figur 7.2 Hvem har besluttet den helhedsorienterede indsats?

Figuren viser andel indsatser for de tre målgrupper.

Anm.: Spørgsmål 4.2b og 4.3b, 5.2b og 5.3b samt 6.2b og 6.3b i spørgeskemaet i Bilag 2. Kommunernes svar på spørgsmålet er kodet til de viste kategorier. Tal i parenteser angiver antallet af indsatser, der indgår i besvarelsen for den enkelte målgruppe. Der har været mulighed for at sætte flere krydser for hver indsats.

Det ser ud til, at andelen af indsatser, der udelukkende er besluttet på politisk niveau, er lidt større for familier og unge (39-42 %) end for voksne (33 %). Derudover er en lidt større andel af de helhedsorienterede indsatser til voksne (47 %) og unge (42 %) udelukkende besluttet af direktionen, sammenlignet med indsatser til familier (32 %). For alle tre målgrupper gælder det dog, at færrest helhedsorienterede indsatser er besluttet på både politisk og administrativt niveau (19-26 %).⁷⁴

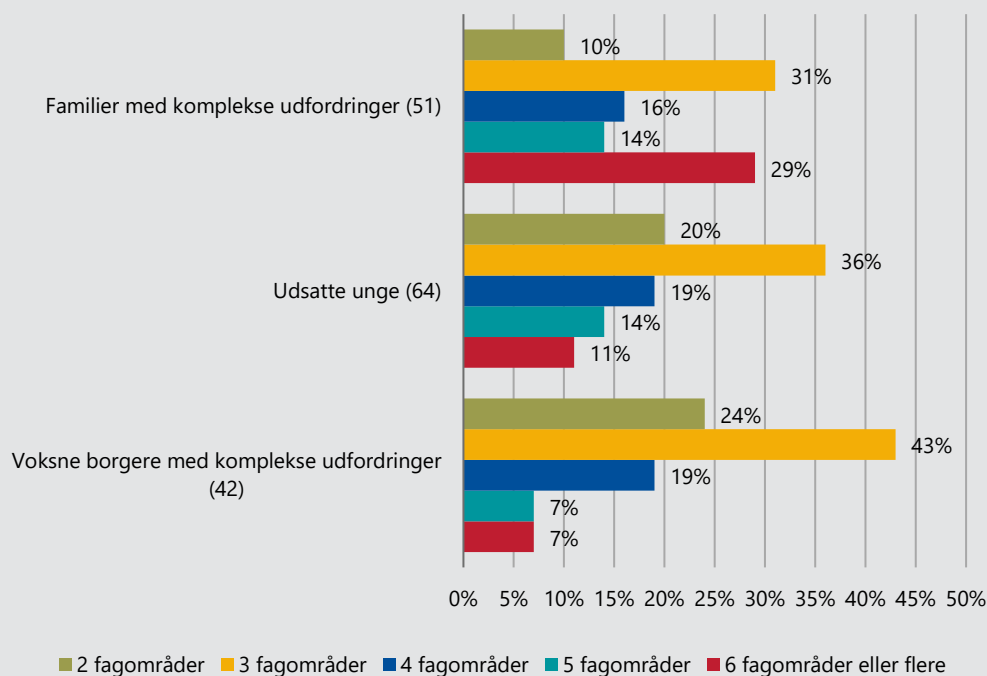
Hvor mange fagområder er omfattet?

Figur 7.3 viser, hvor mange fagområder de helhedsorienterede indsatser til de tre målgrupper går på tværs af i svarkommunerne.

⁷⁴ Resultaterne fremgår også af afsnit 4.3.1, 5.3.1 og 6.3.1.

Figur 7.3 **Hvor mange fagområder går den helhedsorienterede indsats på tværs af i kommunen?**

Figuren viser andel indsatser for de tre målgrupper.

Anm.: Spørgsmål 4.2c og 4.3c, 5.2c og 5.3c samt 6.2c og 6.3c i spørgeskemaet i Bilag 2. Tal i parenteser angiver antallet af indsatser, der indgår i besvarelsen for den enkelte målgruppe.

Det ser ud til, at helhedsorienterede indsatser til familier med komplekse udfordringer typisk går på tværs af flere fagområder end helhedsorienterede indsatser til de to øvrige målgrupper, særligt voksne borgere med komplekse udfordringer. Således omfatter 29 % af de helhedsorienterede indsatser til familier seks fagområder eller flere, mens det samme kun gælder for 11 % af indsatserne til unge og 7 % af indsatserne til voksne. Tilsvarende omfatter 67 % af de helhedsorienterede indsatser til voksne højst tre fagområder, mens det samme kun gælder for 56 % af indsatserne til unge og 41 % af indsatserne til familier.⁷⁵

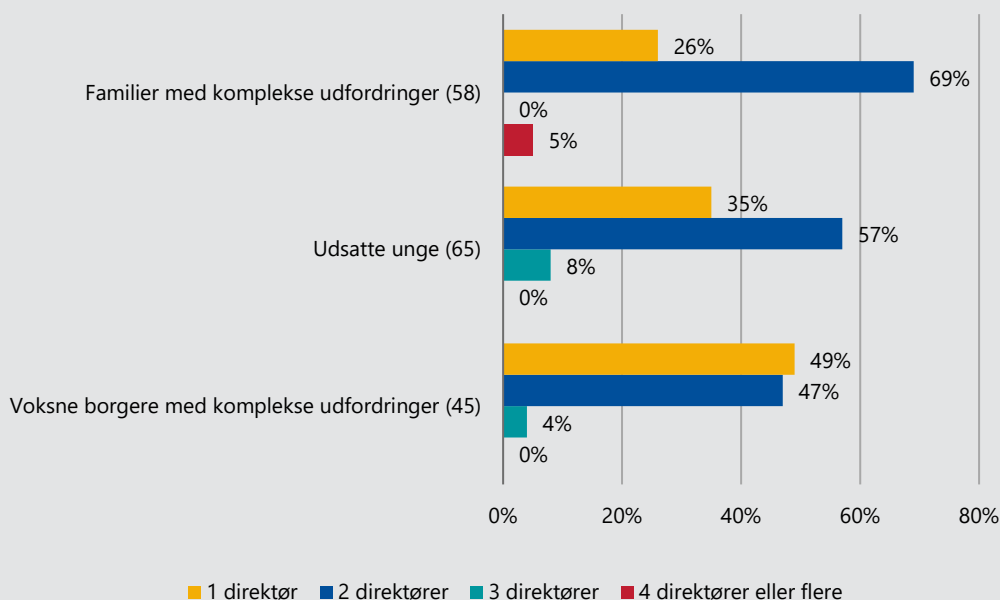
Hvor mange direktører?

Figur 7.4 viser, hvor mange direktører de pågældende fagområder går på tværs af i svarkommunerne.

⁷⁵ Resultaterne fremgår også af afsnit 4.3.2, 5.3.2 og 6.3.2.

Figur 7.4 **Hvor mange direktører går den helhedsorienterede indsats på tværs af?**

Figuren viser andel indsatser for de tre målgrupper.

Anm.: Spørgsmål 4.2d og 4.3d, 5.2d og 5.3d samt 6.2d og 6.3d i spørgeskemaet i Bilag 2. Tal i parenteser angiver antallet af indsatser, der indgår i besvarelsen for den enkelte målgruppe.

Det ser ud til, at helhedsorienterede indsatser til familier med komplekse udfordringer hyppigere går på tværs af to eller flere direktører end helhedsorienterede indsatser til unge og voksne. Det gælder for 74 % af de helhedsorienterede indsatser til familier, 65 % af de helhedsorienterede indsatser til unge og 51 % af de helhedsorienterede indsatser til voksne.⁷⁶

I de mindre kommuner er det mere udbredt end i de større, at helhedsorienterede indsatser til familier henholdsvis til unge er samlet under én direktør. I de større kommuner er det således mere udbredt, at helhedsorienterede indsatser til familier henholdsvis unge går på tværs af to eller flere direktører. Samme forskel mellem større og mindre kommuner ses ikke for helhedsorienterede indsatser til voksne.⁷⁷

⁷⁶ Resultaterne fremgår også af afsnit 4.3.2, 5.3.2 og 6.3.2.

⁷⁷ Resultaterne fremgår også af afsnit 4.3.2, 5.3.2 og 6.3.2.

Litteratur

Beskæftigelsesministeriet (2024). *LBK nr 280 af 01/03/2024: Bekendtgørelse af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats*. Retsinformation: <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2024/280>

Dalsgaard, C.T. & Lemvigh, K. (under udgivelse). *Helhedsorienterede indsatser til voksne: Kommunale helhedsorienterede indsatser til voksne borgere med komplekse udfordringer, 2024*. København: VIVE.

Digitaliseringsstyrelsen (2020). *Analyse: It-understøttelse af helhedsorienteret indsats*. København: Digitaliseringsstyrelsen.

Hjelmar, U., Fischer, R.H. & Ibsen, J.T. (2024). *Tværfagligt samarbejde om en helhedsorienteret indsats: En vidensindsamling med fokus på nordiske erfaringer og virkninger af samarbejdet*. København: VIVE.

Holm-Petersen, C., Schmidt, A., Povlsen, R.E., Jonsen, E.H. & Jakobsen, M.L. (2021). *En plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren: Slutevaluering af et frikommuneforsøg (2016-2020)*. København: VIVE.

KL (2021). *Helhedsorienterede indsatser for udsatte borgere: Hvorfor og hvordan?* København: KL

KL (2022). *Helhedsorienterede indsatser for udsatte borgere: Metoder og redskaber*. København: KL

KL, Kommunaldirektørforeningen, Kommunale Velfærdschefer, Børne- og Kulturchefforeningen, Kommunalteknisk Chefforening & Økonomidirektørforeningen (2023). *Mere ledelse, mindre detailstyring, bedre velfærd*. København: KL.

Kjærgaard, M., Dalsgaard, C.T., Panduro, B. & Lemvigh, K. (2018). *Økonomistyring af tværgående løsninger: Inspiration til kommunernes økonomistyring af tværgående løsninger målrettet udsatte familier*. København: VIVE.

Lemvigh, K., Kloppenborg, H.S. & Dalsgaard, C.T. (2022). *Økonomisk styring af overgangsindsatsen til unge: Inspiration til kommunernes økonomiske styring af indsatsen til unge i overgangen fra barn til voksen*. København: VIVE.

Oxford Research & LEAD+ (2020). *En kortlægning af helhedsorienterede indsatser i 40 kommuner*. København: Oxford Research & LEAD+.

- Reformkommissionen (2023). *Nye reformveje 3*. København: Reformkommissionen.
- Social- og Boligministeriet (2025a). *LBK nr 282 af 17/03/2025: Bekendtgørelse af barnets lov*. Retsinformation: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2025/282>
- Social- og Boligministeriet (2025b). *LBK nr 1129 af 22/09/2025: Bekendtgørelse af lov om social service*. Retsinformation: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2025/1129>
- Social- og Boligstyrelsen (2023). *Seks kritiske succesfaktorer for implementering af helhedsorienteret indsats for udsatte voksne*. Odense: Social- og Boligstyrelsen.
- Social- og Boligstyrelsen (2024). *Familiens vej – på tværs af velfærdsområder: Kritiske succesfaktorer for en sammenhængende familieindsats*. Odense: Social- og Boligstyrelsen.
- Social-, Bolig- og Ældreministeriet (2022). *Aftale om udmøntning af Aftale om rammerne for en helhedsorienteret indsats for borgere med komplekse problemer*. København: Social-, Bolig- og Ældreministeriet.
- Social-, Bolig- og Ældreministeriet (2023). *Afrapportering: Task force for sociale investeringer*. København: Social-, Bolig- og Ældreministeriet.
- Villumsen, A.M. (2018). *Helhedsorienteret socialt arbejde med udsatte familier*. København: Akademisk Forlag.

> Dokumentation

Bilag 1 Datagrundlag og metode

Analysedesign og dataindsamling

Spørgeskema – indhold og udvikling

Kortlægningen er baseret på en webbaseret spørgeskemaundersøgelse. Spørgeskemaet bestod af en generel del og én eller flere specifikke dele.

Den generelle del af spørgeskemaet indeholdt for det første spørgsmål om mulige potentialer og barrierer ved implementering eller yderligere udbredelse af helhedsorienterede indsatser i kommunerne. For det andet indeholdt den generelle del spørgsmål om udbredelsen af helhedsorienterede indsatser, dvs. hvorvidt kommunerne har helhedsorienterede indsatser eller har truffet beslutning om at igangsætte helhedsorienterede indsatser, og i givet fald til hvilke målgrupper. Kommunerne blev bedt om at besvare den generelle del af spørgeskemaet, uanset om de har helhedsorienterede indsatser eller ej.

De specifikke dele af spørgeskemaet blev besvaret af udvalgte kommuner, afhængig af til hvilken eller hvilke målgrupper den enkelte kommune har helhedsorienterede indsatser. Disse dele indeholdt for hver målgruppe spørgsmål om formålet med og indholdet af de helhedsorienterede indsatser samt om den beslutningsmæssige og organisatoriske forankring af indsatserne.

Spørgeskemaet blev udviklet af VIVE i et første udkast på baggrund af en omfattende gennemgang af eksisterende litteratur samt indgående viden om kommunernes praksis fra tidligere undersøgelser.⁷⁸ Spørgeskemaet er herefter inden færdiggørelse pilottestet i to runder med en mellemliggende revidering. Pilottestenes formål var for det første at kvalificere operationaliseringen af undersøgelsesspørgsmålene, herunder formulering og definition af begrebet 'helhedsorienterede indsatser'. For det andet var formålet at sikre et præcist og forståeligt sprogbrug, der matcher praksis i kommunerne, i såvel spørgsmål som svarkategorier i spørgeskemaet.

Spørgeskemaet er pilottestet af kommunal- og fagdirektører i otte kommuner af forskellig størrelse. Der blev gennemført strukturerede virtuelle interviews af cirka 1 times varighed, hvor udkastet til spørgeskema blev drøftet.

⁷⁸ Se litteraturlisten.

Dataindsamling

Spørgeskemaet blev sendt til kommunaldirektører i 98 kommuner primo september 2024 med svarfrist primo oktober 2024. Der blev indsamlet kontaktoplysninger om kommunaldirektørerne fra kommunernes hjemmesider. Svarfristen blev senere udsat som følge af travlhed i budgetprocessen for 2025. Der blev sendt to skriftlige påmindelser, hhv. ultimo september og primo oktober 2024, til kommuner, der enten ikke havde færdiggjort eller ikke havde påbegyndt deres besvarelse. Endvidere havde VIVE telefonisk og skriftlig dialog med en række kommuner for at få svarprocenten op. Spørgeskemaet blev lukket for besvarelser primo november 2024.

Spørgsmålstyper

Spørgsmålene i spørgeskemaerne er en blanding af lukkede spørgsmål med faste svarkategorier og åbne spørgsmål, hvor svarpersonerne har haft mulighed for at skrive fritekst. De faste svarkategorier er søgt udarbejdet, så de har størst mulig relevans og dækker et relativt bredt udfaldsrum inden for den kommunale praksis. Det er blandt andet her, at drøftelserne med kommunal- og fagdirektører i pilottestene er anvendt. I mange tilfælde er der desuden givet mulighed for at uddybe et svar på et lukket spørgsmål med en fritekstkommentar.

Besvarelserne af de lukkede spørgsmål er afrapporteret i beskrivende analyser, især for procentvise fordelinger. Desuden er der i relevant omfang foretaget analyser af eventuelle forskelle i kommunernes svar ud fra kommunestørrelse. Nogle spørgsmål er stillet til alle svarpersonerne, mens andre kun er stillet til nogle svarpersoner ud fra deres svar på tidligere spørgsmål.

Svarene på hvert af de åbne spørgsmål er gennemgået systematisk og inddraget i afrapporteringen i det omfang, de bidrager til at kvalificere, uddybe eller begrunde kommunernes besvarelser på de lukkede spørgsmål.

Svarprocenter og repræsentativitet

I dette afsnit redegøres der for svarprocenter og repræsentativitet i besvarelserne i spørgeskemaet.

70 kommuner ud af 98 har besvaret spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 71 %. Dog er nogle af besvarelserne kun delvist gennemført, og for nogle spørgsmål har vi derfor svar fra færre end 70 kommuner, hvilket giver en lidt lavere svarprocent for disse spørgsmål.⁷⁹

⁷⁹ Den laveste svarprocent er 63 %, hvilket svarer til, at 62 kommuner har svaret på spørgsmålet.

Bilagstabel 1.1 viser svarprocenter for spørgeskemaet fordelt på forskellige grupper af kommuner. Svarprocenten for de mindre og større kommuner er den samme, 71 %. Desuden fremgår det, at en mindre andel af kommunerne i Region Sjælland (65 %), Midtjylland (68 %) og Hovedstaden (69 %) og en større andel af kommunerne i Region Syddanmark (73 %) og – især – Nordjylland (91 %) har besvaret spørgeskemaet. Den høje svarprocent i Region Nordjylland skal dog ses i lyset af, at der er færre kommuner i denne region, hvorfor én kommune udgør en større andel.

Bilagstabel 1.1 Svarprocenter for grupper af kommuner, generelle dele af spørgeskemaet

Opdeling i grupper efter	Svarprocent
Kommunestørrelse	
Mindre kommuner (< 44.200 indbyggere)	71 %
Større kommuner (> 44.200 indbyggere)	71 %
Geografisk beliggenhed	
Region Hovedstaden	69 %
Region Sjælland	65 %
Region Syddanmark	73 %
Region Midtjylland	68 %
Region Nordjylland	91 %
Samlet svarprocent	
Alle kommuner	71 %

Anm.: Kommunerne er opdelt efter størrelse ved at anvende medianen af befolkningstallet i 1. kvartal 2024.

Det er endvidere undersøgt, om stikprøven på 70 svarkommuner er repræsentativ for populationen, dvs. samtlige 98 kommuner. Repræsentativitetsanalysen fremgår af Bilagstabel 1.2. Det ses, at stikprøve og population ligger meget tæt på hinanden med hensyn til baggrundsvariablene region og størrelse. Der er mindre afvigelser fra populationstallene for de forskellige baggrundsvariable, men afvigelserne er små og statistisk insignifikante. Der ser således ikke ud til at være nogen systematisk skævhed, hvorfor rapportens analyser og resultater kan siges at repræsentere alle 98 kommuner, når man ser på de faktorer, der indgår i repræsentativitetsanalysen.

Bilagstabel 1.2 Population, stikprøve og repræsentativitet

	Population (alle kommuner)	Stikprøve (svarkommuner)	95%-konfidensinterval	
	Gennemsnit	Gennemsnit	Minimum	Maksimum
Kommunestørrelse (indbyggertal)	60.828	66.390	45.576	87.205
Region				
<i>Hovedstaden</i>	30 %	29 %	18 %	39 %
<i>Sjælland</i>	17 %	16 %	7 %	24 %
<i>Syddanmark</i>	22 %	23 %	13 %	33 %
<i>Midtjylland</i>	19 %	19 %	9 %	28 %
<i>Nordjylland</i>	11 %	14 %	6 %	22 %
Antal kommuner	98	70		

Anm.: Gennemsnittene i populationen og stikprøven er stort set ens. Man kan derfor sige, at de 70 svarkommuner i rapporten repræsenterer alle 98 kommuner. Dette understøttes også rent statistisk af, at konfidensintervallet for alle baggrundsvariablene overlapper med populationsværdierne, hvilket betyder, at eventuelle forskelle er udtryk for tilfældigheder.

Bilag 2 Spørgeskema

Introduktion til spørgeskemaet

VIVE kortlægger med dette spørgeskema kommunernes brug af 'helhedsorienterede indsatser'.

Hvad er en helhedsorienteret indsats?

Med en helhedsorienteret indsats menes en indsats på myndighedsniveau, som er formelt besluttet og involverer myndighedsmedarbejdere på tværs af fag- og lovområder i kommunen, fx social-, beskæftigelses- og familieområdet. Spørgeskemaet handler altså om helhedsorienterede indsatser på myndighedsniveau og ikke om leverede indsatser til konkrete borgere.

Spørgeskemaet har fokus på helhedsorienterede indsatser til tre overordnede målgrupper:

Familier med komplekse udfordringer: Familier med børn, hvor en eller begge forældre er på langvarig offentlig forsørgelse, og hvor familien har en eller flere sager i forskellige fag- og lovområder

Udsatte unge: Unge, som i længere tid har været uden for uddannelse og arbejde, og som også har andre problematikker såsom depression, angst eller misbrug. (En 'helhedsorienteret indsats' til denne målgruppe ligger ud over, hvad kommunen er lovmæssigt forpligtet til jf. KUI)

Voksne borgere med komplekse udfordringer: Voksne på langvarig offentlig forsørgelse med mere end én sag i forskellige fag- og lovområder.

En kommune kan godt have flere helhedsorienterede indsatser på myndighedsniveau. Enten til forskellige målgrupper eller til samme overordnede målgruppe.

Indhold af spørgeskemaet

Dette spørgeskema afdækker helhedsorienterede indsatser generelt, herunder barrierer og potentialer, udbredelse og målgrupper samt politisk og administrativ forankring i kommunen.

I et senere spørgeskema til relevante kommunale fagchefer afdækker vi de enkelte indsatser mere detaljeret.

Praktisk information

Dette er pdf-udgaven af det fulde spørgeskema. Bemærk, at du ikke skal besvare alle spørgsmål i pdf-udgaven. I det elektroniske spørgeskema bliver du automatisk sendt videre til næste relevante spørgsmål, alt efter dine svar. I pdf-udgaven er det beskrevet med kursiveret tekst, hvordan du skal gå videre i skemaet.

Du kan klikke frem og tilbage i det elektroniske spørgeskema uden at miste dine indtastede svar. Du kan løbende printe den enkelte side ud ved at trykke på 'udskriv svar' i nederste højre hjørne af den pågældende side. Når du har færdiggjort din besvarelse, er det muligt at printe hele besvarelsen ud.

VIVE forventer at offentliggøre resultaterne af undersøgelsen i marts 2025. VIVE er dataansvarlig for og databehandler på de indsamlede data, som alene anvendes til videnskabelige og statistiske formål. Alle svar bliver håndteret fortroligt af VIVE, og enkeltkommuner vil ikke kunne genkendes i afrapporteringen. Du kan læse mere her: [Information om deltagelse i et videnskabeligt projekt](#).

Potentialer og barrierer ved helhedsorienterede indsatser

Spørgsmål 1.1 – potentialer

I hvilken grad mener du, at der er potentiale i at implementere eller yderligere udbrede helhedsorienterede indsatser i din kommune i relation til nedenstående faktorer? (sæt ét kryds i hver række)					
	I meget lav grad	I lav grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad
Bedre udnyttelse af kommunens administrative resourcer, fx sagsbehandlere og konsulenter	☐	☐	☐	☐	☐
Reducerede udgifter til de pågældende borgere eller familier	☐	☐	☐	☐	☐
Bedre virkning af indsatsen til den enkelte borger eller familie (fx øget tilknytning til arbejdsmarked eller uddannelse eller øget trivsel)	☐	☐	☐	☐	☐
Øget oplevelse af mening og sammenhæng for den enkelte borger eller familie	☐	☐	☐	☐	☐
Forebyggelse eller reduktion af borgernes eller familiernes behov for andre indsatser (fx anbringelser af børn og unge)	☐	☐	☐	☐	☐
Bedre samarbejde og koordinering på tværs af områder i kommunen	☐	☐	☐	☐	☐
Udvikling eller afprøvning af ny måde at tilrettelægge myndighedssamarbejdet på	☐	☐	☐	☐	☐

Hvis du vil fremhæve andre potentialer eller har bemærkninger til dit svar, kan du skrive dem her.

Spørgsmål 1.2 – barrierer

I hvilken grad mener du, at nedenstående faktorer udgør en barriere for at implementere eller yderligere udbrede helhedsorienterede indsatser i din kommune? (sæt ét kryds i hver række)					
	I meget lav grad	I lav grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad
Utilstrækkelig politisk efterspørgsel	☐	☐	☐	☐	☐
Utilstrækkelig ledelsesmæssig opbakning i <u>direktionen</u>	☐	☐	☐	☐	☐
Utilstrækkelig ledelsesmæssig opbakning blandt <u>fagcheferne</u> (chefniveauet lige under direktionen)	☐	☐	☐	☐	☐
Utilstrækkelig opbakning blandt <u>medarbejderne</u>	☐	☐	☐	☐	☐
Utilstrækkelig interesse blandt de pågældende <u>borgere</u>	☐	☐	☐	☐	☐
Utilstrækkelige medarbejderkompetencer til at samarbejde på tværs af områder	☐	☐	☐	☐	☐
Utilstrækkelig fællesfaglig forståelse af borgerens eller familiens situation som følge af forskellige faglige perspektiver på behov og indsats	☐	☐	☐	☐	☐
Involverede ledere og medarbejdere er placeret på forskellige fysiske lokationer	☐	☐	☐	☐	☐
Utilstrækkelige økonomiske incitamenter, da de økonomiske gevinster ikke tilfalder det område, der afholder udgiften til indsatsen	☐	☐	☐	☐	☐
Utilstrækkelig integration af IT-systemer på tværs af områder	☐	☐	☐	☐	☐
Begrænset investeringsfokus i kommunen	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunen har ikke de fornødne tidsmæssige og økonomiske ressourcer	☐	☐	☐	☐	☐
Begrænset potentiale pga. utilstrækkelig volumen i målgrupper	☐	☐	☐	☐	☐
Usikkerhed om de forventede økonomiske gevinster for kommunen set i forhold til de forventede omkostninger ved indsatsen	☐	☐	☐	☐	☐
Usikkerhed om de forventede resultater for borgerne eller familierne, fx øget beskæftigelse eller øget trivsel	☐	☐	☐	☐	☐
Forskellige og nogle gange modstridende krav i forskellige sektorlovgivninger	☐	☐	☐	☐	☐
Usikkerhed om lovhjemmel til datadeling på tværs af fag- og lovområder i kommunen	☐	☐	☐	☐	☐
Forsinkelse af HOI-loven	☐	☐	☐	☐	☐

Hvis du vil fremhæve andre barrierer eller har bemærkninger til dit svar, kan du skrive dem her.

Udbredelsen af helhedsorienterede indsatser

Spørgeskemaet har fokus på helhedsorienterede indsatser på myndighedsniveau til tre overordnede målgrupper:

Familier med komplekse udfordringer: Familier med børn, hvor en eller begge forældre er på langvarig offentlig forsørgelse, og hvor familien har en eller flere sager i forskellige fag- og lovområder

Udsatte unge: Unge, som i længere tid har været uden for uddannelse og arbejde, og som også har andre problematikker såsom depression, angst eller misbrug. (En 'helhedsorienteret indsats' til denne målgruppe ligger ud over, hvad kommunen er lovmæssigt forpligtet til jf. KUI)

Voksne borgere med komplekse udfordringer: Voksne på langvarig offentlig forsørgelse med mere end én sag i forskellige fag- og lovområder.

Spørgsmål 2.1 – helhedsorienterede indsatser i gang

Er der i din kommune helhedsorienterede indsatser i gang lige nu til en eller flere af de tre nævnte målgrupper? (sæt ét kryds)

Husk, at der er tale om indsatser på myndighedsniveau, som er formelt besluttet og går på tværs af fag- og lovområder i kommunen. Der er ikke tale om leverede indsatser til konkrete borgere.

☐ Ja

☐ Nej

Hvis kommunen har helhedsorienterede indsatser i gang til andre væsentlige målgrupper, kan du beskrive målgrupperne her.

Hvis du i øvrigt har bemærkninger til dit svar, kan du skrive dem her.

Hvis ja → gå til spørgsmål 3.1.

Hvis nej → gå til spørgsmål 2.2.

Spørgsmål 2.2 – helhedsorienterede indsatser besluttet, men ikke i gang

Har din kommune besluttet at igangsætte helhedsorienterede indsatser til en eller flere af de tre nævnte målgrupper, som endnu ikke er i gang? (sæt ét kryds)

☐ Ja

☐ Nej

Hvis kommunen har besluttet at igangsætte helhedsorienterede indsatser til andre væsentlige målgrupper, kan du beskrive målgrupperne her.

Hvis du i øvrigt har bemærkninger til dit svar, kan du skrive dem her.

Hvis ja → gå til spørgsmål 3.1.

Hvis nej → gå til Afslutning.

Målgrupper

OBS: Denne del af spørgeskemaet besvares kun af kommuner, der har igangværende eller besluttede helhedsorienterede indsatser.

Spørgsmål 3.1 – målgrupper

Hvilken eller hvilke af de tre nævnte målgrupper er de helhedsorienterede indsatser rettet til? (sæt gerne flere krydser)

NB: Det er ikke sikkert, at de beskrevne målgrupper stemmer fuldstændig overens med målgruppen eller målgrupperne i din kommune. Vælg den, der er tættest på.

☐ Familier med komplekse udfordringer

☐ Udsatte unge

☐ Voksne borgere med komplekse udfordringer

Hvis du har bemærkninger til dit svar, kan du skrive dem her.

Hvis kryds i 'Familier med komplekse udfordringer' → besvar spørgsmål 4.1

Hvis kryds i 'Udsatte unge' → besvar spørgsmål 5.1

Hvis kryds i 'Voksne borgere med komplekse udfordringer' → besvar spørgsmål 6.1

Familier med komplekse udfordringer

I det følgende får du **fem spørgsmål** om den eller de helhedsorienterede indsatser til **familier med komplekse udfordringer** i kommunen.

Spørgsmål 4.1 – en eller flere helhedsorienterede indsatser

Har I én eller flere helhedsorienterede indsatser, som er rettet til familier med komplekse udfordringer? (sæt ét kryds)

Husk, at der er tale om indsatser på myndighedsniveau, som er formelt besluttet og går på tværs af fag- og lovområder i kommunen. Der er ikke tale om leverede indsatser til konkrete familier.

☐ En

☐ Flere

Hvis du har bemærkninger til dit svar, kan du skrive dem her.

Hvis kryds i 'En' → besvar spørgsmål 4.2a - 4.2d

Hvis kryds i 'Flere' → besvar spørgsmål 4.3a - 4.3d

OBS: Spørgsmål 4.2a - 4.2d besvares kun af kommuner med én helhedsorienteret indsats på myndighedsniveau til familier med komplekse udfordringer.

Spørgsmål 4.2a – kort beskrivelse

Beskriv meget kort (1-3 linjer), hvad den helhedsorienterede indsats til familier med komplekse udfordringer består i, og hvad I har ønsket at opnå med den.

Hvis det er nemmere, kan du indkopiere link til relevante dokumenter eller beskrivelser på kommunens hjemmeside.

Spørgsmål 4.2b – hvem har besluttet

På hvilket niveau er den helhedsorienterede indsats til familier med komplekse udfordringer besluttet? (sæt gerne flere krydser)

☐ Kommunalbestyrelsen

☐ Økonomiudvalget

☐ Et eller flere fagudvalg

☐ Direktionen

Hvis du har bemærkninger til dit svar, kan du skrive dem her.

Spørgsmål 4.2c – fagområder

Hvilke fagområder omfatter den helhedsorienterede indsats til familier med komplekse udfordringer? (sæt gerne flere krydser)

- ☐ Dagtilbudsområdet
- ☐ Skoleområdet
- ☐ Det specialiserede børn og unge-område
- ☐ Det specialiserede voksenområde
- ☐ Beskæftigelsesområdet
- ☐ Ældreområdet
- ☐ Sundhedsområdet
- ☐ Kultur- og fritidsområdet
- ☐ Andet

Hvis du har svaret 'Andet', så skriv gerne her, hvilket fagområde det drejer sig om.
Du kan også skrive andre kommentarer til dit svar.

Spørgsmål 4.2d – antal direktører

Hvor mange direktører i kommunen hører de involverede fagområder under? (sæt ét kryds)

- ☐ 1 direktør ☐ 2 direktører ☐ 3 direktører ☐ 4 direktører eller flere

Hvis du har bemærkninger til dit svar, kan du skrive dem her.

OBS: Spørgsmål 4.3a - 4.3d besvares kun af kommuner med flere helhedsorienterede indsatser på myndighedsniveau til familier med komplekse udfordringer.

I de næste fire spørgsmål er det muligt at beskrive op til 3 helhedsorienterede indsatser på myndighedsniveau til familier med komplekse udfordringer. Det er vores indtryk, at kun ganske få kommuner har mere end 3 helhedsorienterede indsatser på myndighedsniveau til samme målgruppe. Hvis I har det, beder vi dig svare for de 3 indsatser du vurderer, er de væsentligste.

Spørgsmål 4.3a – kort beskrivelse

Beskriv meget kort (1-3 linjer), hvad de helhedsorienterede indsatser til familier med komplekse udfordringer hver især består i, og hvad I har ønsket at opnå med dem.

Hvis det er nemmere, kan du indkopiere link til relevante dokumenter eller beskrivelser på kommunens hjemmeside.

Indsats 1: _____

Indsats 2: _____

Indsats 3: _____

Spørgsmål 4.3b – hvem har besluttet

På hvilket niveau er de enkelte helhedsorienterede indsatser til familier med komplekse udfordringer besluttet? (sæt gerne flere krydser i hver kolonne)

Husk, at den indsats, du har tænkt på som 'Indsats 1' i forrige spørgsmål, også skal være 'Indsats 1' i dette spørgsmål. Tilsvarende for Indsats 2 og 3.

	Indsats 1	Indsats 2	Indsats 3
Kommunalbestyrelsen	☐	☐	☐
Økonomiudvalget	☐	☐	☐
Et eller flere fagudvalg	☐	☐	☐
Direktionen	☐	☐	☐

Hvis du har bemærkninger til dit svar, kan du skrive dem her.

Spørgsmål 4.3c – fagområder

Hvilke fagområder i kommunen omfatter de enkelte helhedsorienterede indsatser til familier med komplekse udfordringer? (sæt gerne flere krydser i hver kolonne)

Husk, at den indsats, du har tænkt på som 'Indsats 1' i forrige spørgsmål, også skal være 'Indsats 1' i dette spørgsmål. Tilsvarende for Indsats 2 og 3.

	Indsats 1	Indsats 2	Indsats 3
Dagtilbudsområdet	☐	☐	☐
Skoleområdet	☐	☐	☐
Det specialiserede børn og unge-område	☐	☐	☐
Det specialiserede voksenområde	☐	☐	☐
Beskæftigelsesområdet	☐	☐	☐
Ældreområdet	☐	☐	☐
Sundhedsområdet	☐	☐	☐
Kultur- og fritidsområdet	☐	☐	☐
Andet	☐	☐	☐

Hvis du har svaret 'Andet', så skriv gerne her, hvilket eller hvilke fagområder det drejer sig om. Du kan også skrive andre kommentarer til dit svar.

Spørgsmål 4.3d – antal direktører

Hvor mange direktører i kommunen hører de involverede fagområder under for den enkelte helhedsorienterede indsats? (sæt ét kryds i hver kolonne)

Husk, at den indsats, du har tænkt på som 'Indsats 1' i forrige spørgsmål, også skal være 'Indsats 1' i dette spørgsmål. Tilsvarende for Indsats 2 og 3.

	Indsats 1	Indsats 2	Indsats 3
1 direktør	☐	☐	☐
2 direktører	☐	☐	☐
3 direktører	☐	☐	☐
4 direktører eller flere	☐	☐	☐

Hvis du har bemærkninger til dit svar, kan du skrive dem her.

Udsatte unge

I det følgende får du **fem spørgsmål** om den eller de helhedsorienterede indsatser til **udsatte unge** i din kommune.

Spørgsmål 5.1 – en eller flere helhedsorienterede indsatser

Har I en eller flere helhedsorienterede indsatser, som er rettet til udsatte unge? (sæt ét kryds)
Husk, at der er tale om indsatser på myndighedsniveau, som er formelt besluttet og går på tværs af fagområder i kommunen. Der er ikke tale om leverede indsatser til konkrete unge.

☐ En	☐ Flere
-----------------------------	--------------------------------

Hvis du har bemærkninger til dit svar, kan du skrive dem her.

Hvis kryds i 'En' → besvar spørgsmål 5.2a - 5.2d

Hvis kryds i 'Flere' → besvar spørgsmål 5.3a - 5.3d

OBS: Spørgsmål 5.2a - 5.2d besvares kun af kommuner med én helhedsorienteret indsats på myndighedsniveau til udsatte unge.

Spørgsmål 5.2a – kort beskrivelse

Beskriv meget kort (1-3 linjer), hvad den helhedsorienterede indsats til udsatte unge består i, og hvad I har ønsket at opnå med den.

Hvis det er nemmere, kan du indkopiere link til relevante dokumenter eller beskrivelser på kommunens hjemmeside.

Spørgsmål 5.2b – hvem har besluttet

På hvilket niveau er den helhedsorienterede indsats til udsatte unge besluttet? (sæt gerne flere krydser)

☐ Kommunalbestyrelsen ☐ Økonomiudvalget ☐ Et eller flere fagudvalg ☐ Direktionen

Hvis du har bemærkninger til dit svar, kan du skrive dem her.

Spørgsmål 5.2c – fagområder

Hvilke fagområder i kommunen omfatter den helhedsorienterede indsats til udsatte unge? (sæt gerne flere krydser)

- ☐ Dagtilbudsområdet
- ☐ Skoleområdet
- ☐ Det specialiserede børn og unge-område
- ☐ Det specialiserede voksenområde
- ☐ Beskæftigelsesområdet
- ☐ Ældreområdet
- ☐ Sundhedsområdet
- ☐ Kultur- og fritidsområdet
- ☐ Andet

Hvis du har svaret 'Andet', så skriv gerne her, hvilket fagområde det drejer sig om.

Du kan også skrive andre kommentarer til dit svar.

Spørgsmål 5.2d – antal direktører

Hvor mange direktører i kommunen hører de involverede fagområder under? (sæt ét kryds)			
☐ 1 direktør	☐ 2 direktører	☐ 3 direktører	☐ 4 direktører eller flere

Hvis du har bemærkninger til dit svar, kan du skrive dem her.

OBS: Spørgsmål 5.3a - 5.3d besvares kun af kommuner med flere helhedsorienterede indsatser på myndighedsniveau til udsatte unge.

I de næste fire spørgsmål er det muligt at beskrive op til 3 helhedsorienterede indsatser på myndighedsniveau til udsatte unge. Det er vores indtryk, at kun ganske få kommuner har mere end 3 helhedsorienterede indsatser på myndighedsniveau til samme målgruppe. Hvis I har det, beder vi dig svare for de 3 indsatser, du vurderer, er de væsentligste.

Spørgsmål 5.3a – kort beskrivelse

Beskriv meget kort (1-3 linjer), hvad de helhedsorienterede indsatser til udsatte unge består i hver især, og hvad I har ønsket at opnå med dem.

Hvis det er nemmere, kan du indkopiere link til relevante dokumenter eller beskrivelser på kommunens hjemmeside.

Indsats 1: _____
Indsats 2: _____
Indsats 3: _____

Spørgsmål 5.3b – hvem har besluttet

På hvilket niveau er de enkelte helhedsorienterede indsatser til udsatte unge besluttet? (sæt gerne flere krydser i hver kolonne)

Husk, at den indsats, du har tænkt på som 'Indsats 1' i forrige spørgsmål, også skal være 'Indsats 1' i dette spørgsmål. Tilsvarende for Indsats 2 og 3.

	Indsats 1	Indsats 2	Indsats 3
Kommunalbestyrelsen	☐	☐	☐
Økonomiudvalget	☐	☐	☐
Et eller flere fagudvalg	☐	☐	☐
Direktionen	☐	☐	☐

Hvis du har bemærkninger til dit svar, kan du skrive dem her.

Spørgsmål 5.3c – fagområder

Hvilke fagområder i kommunen omfatter de enkelte helhedsorienterede indsats til udsatte unge?

(sæt gerne flere krydser i hver kolonne)

Husk, at den indsats, du har tænkt på som 'Indsats 1' i forrige spørgsmål, også skal være 'Indsats 1' i dette spørgsmål. Tilsvarende for Indsats 2 og 3.

	Indsats 1	Indsats 2	Indsats 3
Dagtilbudsområdet	☐	☐	☐
Skoleområdet	☐	☐	☐
Det specialiserede børn og unge-område	☐	☐	☐
Det specialiserede voksenområde	☐	☐	☐
Beskæftigelsesområdet	☐	☐	☐
Ældreområdet	☐	☐	☐
Sundhedsområdet	☐	☐	☐
Kultur- og fritidsområdet	☐	☐	☐
Andet	☐	☐	☐

Hvis du har svaret 'Andet', så skriv gerne her, hvilket eller hvilke fagområder det drejer sig om. Du kan også skrive andre kommentarer til dit svar.

Spørgsmål 5.3d – antal direktører

Hvor mange direktører i kommunen hører de involverede fagområder under for den enkelte helhedsorienterede indsats? (sæt ét kryds i hver kolonne)

Husk, at den indsats, du har tænkt på som 'Indsats 1' i forrige spørgsmål, også skal være 'Indsats 1' i dette spørgsmål. Tilsvarende for Indsats 2 og 3.

	Indsats 1	Indsats 2	Indsats 3
1 direktør	☐	☐	☐
2 direktører	☐	☐	☐
3 direktører	☐	☐	☐
4 direktører eller flere	☐	☐	☐

Hvis du har bemærkninger til dit svar, kan du skrive dem her.

Voksne borgere med komplekse udfordringer

I det følgende får du **fem spørgsmål** om den eller de helhedsorienterede indsatser til **voksne borgere med komplekse udfordringer** i kommunen.

Spørgsmål 6.1 – en eller flere helhedsorienterede indsatser

Har I en eller flere helhedsorienterede indsatser, som er rettet til voksne borgere med komplekse udfordringer? (sæt ét kryds)

Husk, at der er tale om indsatser på myndighedsniveau, som er formelt besluttet og går på tværs af fag- og lovområder i kommunen. Der er ikke tale om leverede indsatser til konkrete borgere.

☐ En

☐ Flere

Hvis du har bemærkninger til dit svar, kan du skrive dem her.

Hvis kryds i 'En' → besvar spørgsmål 6.2a - 6.2d

Hvis kryds i 'Flere' → besvar spørgsmål 6.3a - 6.3d

OBS: Spørgsmål 6.2a - 6.2d besvares kun af kommuner med én helhedsorienteret indsats på myndighedsniveau til voksne borgere med komplekse udfordringer.

Spørgsmål 6.2a – kort beskrivelse

Beskriv meget kort (1-3 linjer), hvad den helhedsorienterede indsats til voksne borgere med komplekse udfordringer består i, og hvad I har ønsket at opnå med den.

Hvis det er nemmere, kan du indkopiere link til relevante dokumenter eller beskrivelser på kommunens hjemmeside.

Spørgsmål 6.2b – hvem har besluttet

På hvilket niveau er den helhedsorienterede indsats til voksne borgere med komplekse udfordringer besluttet? (sæt gerne flere krydser)

☐ Kommunalbestyrelsen

☐ Økonomiudvalget

☐ Et eller flere fagudvalg

☐ Direktionen

Hvis du har bemærkninger til dit svar, kan du skrive dem her.

Spørgsmål 6.2c – fagområder

Hvilke fagområder i kommunen omfatter den helhedsorienterede indsats til voksne borgere med komplekse udfordringer? (sæt gerne flere krydser)

- ☐ Dagtilbudsområdet
- ☐ Skoleområdet
- ☐ Det specialiserede børn og unge-område
- ☐ Det specialiserede voksenområde
- ☐ Beskæftigelsesområdet
- ☐ Ældreområdet
- ☐ Sundhedsområdet
- ☐ Kultur- og fritidsområdet
- ☐ Andet

Hvis du har svaret 'Andet', så skriv gerne her, hvilket fagområde det drejer sig om.
Du kan også skrive andre kommentarer til dit svar.

Spørgsmål 6.2d – antal direktører

Hvor mange direktører i kommunen hører de involverede fagområder under? (sæt ét kryds)

☐ 1 direktør	☐ 2 direktører	☐ 3 direktører	☐ 4 direktører eller flere

Hvis du har bemærkninger til dit svar, kan du skrive dem her.

OBS: Spørgsmål 6.3a - 6.3d besvares kun af kommuner med flere helhedsorienterede indsatser på myndighedsniveau til voksne borgere med komplekse udfordringer.

I de næste fire spørgsmål er det muligt at beskrive op til 3 helhedsorienterede indsatser på myndighedsniveau til voksne borgere med komplekse udfordringer. Det er vores indtryk, at kun ganske få kommuner har mere end 3 helhedsorienterede indsatser på myndighedsniveau til samme målgruppe. Hvis I har det, beder vi dig svare for de 3 indsatser, du vurderer, er de væsentligste.

Spørgsmål 6.3a – kort beskrivelse

Beskriv meget kort (1-3 linjer), hvad de helhedsorienterede indsatser til voksne borgere med komplekse udfordringer består i hver især, og hvad I har ønsket at opnå med dem.

Hvis det er nemmere, kan du indkopiere link til relevante dokumenter eller beskrivelser på kommunens hjemmeside.

Indsats 1: _____

Indsats 2: _____

Indsats 3: _____

Spørgsmål 6.3b – hvem har besluttet

På hvilket niveau er de enkelte helhedsorienterede indsatser til voksne borgere med komplekse udfordringer besluttet? (sæt gerne flere krydser i hver kolonne)

Husk, at den indsats, du har tænkt på som 'Indsats 1' i forrige spørgsmål, også skal være 'Indsats 1' i dette spørgsmål. Tilsvarende for Indsats 2 og 3.

	Indsats 1	Indsats 2	Indsats 3
Kommunalbestyrelsen	☐	☐	☐
Økonomiudvalget	☐	☐	☐
Et eller flere fagudvalg	☐	☐	☐
Direktionen	☐	☐	☐

Hvis du har bemærkninger til dit svar, kan du skrive dem her.

Spørgsmål 6.3c – fagområder

Hvilke fagområder i kommunen omfatter de enkelte helhedsorienterede indsatser til voksne borgere med komplekse udfordringer? (sæt gerne flere krydser i hver kolonne)

Husk, at den indsats, du har tænkt på som 'Indsats 1' i forrige spørgsmål, også skal være 'Indsats 1' i dette spørgsmål. Tilsvarende for Indsats 2 og 3.

	Indsats 1	Indsats 2	Indsats 3
Dagtilbudsområdet	☐	☐	☐
Skoleområdet	☐	☐	☐
Det specialiserede børn og unge-område	☐	☐	☐
Det specialiserede voksenområde	☐	☐	☐
Beskæftigelsesområdet	☐	☐	☐
Ældreområdet	☐	☐	☐
Sundhedsområdet	☐	☐	☐
Kultur- og fritidsområdet	☐	☐	☐
Andet	☐	☐	☐

Hvis du har svaret 'Andet', så skriv gerne her, hvilket eller hvilke fagområder det drejer sig om. Du kan også skrive andre kommentarer til dit svar.

Spørgsmål 6.3d – antal direktører

Hvor mange direktører i kommunen hører de involverede fagområder under for den enkelte helhedsorienterede indsats? (sæt ét kryds i hver kolonne)

Husk, at den indsats, du har tænkt på som 'Indsats 1' i forrige spørgsmål, også skal være 'Indsats 1' i dette spørgsmål. Tilsvarende for Indsats 2 og 3.

	Indsats 1	Indsats 2	Indsats 3
1 direktør	☐	☐	☐
2 direktører	☐	☐	☐
3 direktører	☐	☐	☐
4 direktører eller flere	☐	☐	☐

Hvis du har bemærkninger til dit svar, kan du skrive dem her.

Afslutning

Spørgeskemaet er slut. Mange tak for besvarelsen!

Hvis du trykker 'afslut' i det elektroniske skema, vises hele besvarelsen. Allernederst i besvarelsen finder du en 'Udskriv'-knap, som du kan trykke på for at gemme eller udskrive besvarelsen.

Generelle bemærkninger til spørgeskemaet kan skrives her.

